

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. M. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — — 100 Lei.
 Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
 Egy szám ára — — — — 8 Lei.

Főszerkesztő:
TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj, Strada Regală 16.
 Telefon: 21-58.
 Póstatakarék csekszám 40181.

Közgyűlés előtt.

Irta: UGRON PÁL.

Most, hogy közeledik a tavaszi közgyűlés ideje, gondolok ismét arra, hogy bizony immár négy kerek esztendeje annak, hogy a 100 éves magyar intézmény kapui megnyitáltak. Megnyitáltak mindenki előtt aki magyar és aki az ősi rögök művelésével foglalkozik. Olyan volt ez a kapunyitás, mintha varázsvessző suhintása idézte volna elő. És megindult a széles magyar népréteg beözönlése. A hagyományos magyar gazda életfelfogás találkozott az új idők fiatalos lendületével, a kor követelményeivel és szellemével.

A közösségi élet megkapó tartalma és formája valamennyiünket magával ragadott, sodort és mi éreztük, hogy a sodrásnak ez a válfaja megtermékenyít, felemel és esodákat művelhet. Az is természetes, hogy a társadalmi alakulások általában lassu ütemben, nagy körültekintéssel szoktak bekövetkezni. Különösen áll ez a tétel az olyan esetekre, amikor az emberek régen megszokott és jólismert életkereteket akarnak feszíteni, hogy teret adjanak a szükségletek kielégítésének. Az EMGE esetében még itt is találunk valami megmagyarázhatatlan örömteljes fordulatot: az áthasonlás olyan iramban jelentkezett, amilyen társadalmi folyamatokkal csak kivételesen és nagyritkán találkozunk. Elnökünk ma már több mint 40.000 EMGE tag nevében beszélhet. A számok azonban csak a mennyiséget szemléltetik és társak élénk. A valóság az, hogy az erkölcsi erő, amit a gazdatársadalmi szervezet képvisel, nem fejezhető ki számokban, hiszen népünk egyetlen életforrása és megtartó ereje. Az elnökség tehát szavaival nem csak a szám megbízatásainak tesz eleget, hanem az összesség gondolatait, nemes célkitűzéseit, vezérlő szándékait tolmácsolhatja.

Emlékezzünk csak elnökünk négy év előtti szavaira, mely szerint programját nem a hangzatos jelszavak fogják visszaadni, hanem a gazdaközönségtől várja a kívánságok és kívánalmak előterjesztését. Ő viszont mindenkor híven dolgozik az elébe állított feladatok megoldásán. A kezdet kezdetén nem is lehetett részletes tervekről beszélni, de mindannyiunk szeme előtt egy nagy élő szervezet lebegett, mely hivatva van az egész

romániai magyar gazdatársadalmat egy szervezett egységbe tömöríteni. Ezt a gondolatot is leg-hívebben maga az elnök tolmácsolta: "... mindnyájunkat hasson át az a tudat, hogy ősi hitünkhöz, végsőkig ragaszkodva a krisztusi törvényeket követve a testvéri szeretetet hirdetve; egyek vagyunk és egyek is maradunk". Ime előttünk a cél. Megvizsgálhatjuk; vajon mi valósult meg belőle? De gondoljunk arra, hogy mindez vajon gazdasági egyleti célkitűzés-e? Nem, mert szántásról, vetésről nem olvashattunk az idézett mondatokból, és mégis megfelelő végcélunk szolgál az egész gazdatársadalom számára. Mert jobb; szervezettebb gazdálkodás nélkül, fejlődő, virágzó gazdasági kultúra nélkül; az anyagi jólét még viszonylagosan sem képzelhető el. Rendezett anyagi viszonyok nélkül pedig, hogyan aldozhatnánk ősi hitünkért, nemzeti létünkért?

Az egység gondolata csak azokat hathatja át, akik valamely egységbe tömörültek, így hát a napnál is világosabb, hogy minden magyar gazdának az EMGE-ben van a helye. Arra pedig négy éves példa áll a szemünk előtt, hogy igenis azok a magyar gazdák, akik az egylet tagjaivá váltak, vagy a gazdakörök útján abba belekapcsolódtak, jobbat és többet termeltek, öntudatuk kifejlődött és az idők megpróbáltatásait jobban bírják. A kijelölt út tehát az egyedüli helyes és járható út. Aki erről letér az a maga népi hovatartozandóságát adja fel.

Végül az utolsó év munkájáról elmélkedve, ennek fő eredményét abban látom, hogy új helyzetünkben mindnyájan végre beláttuk, hogy együletünk a magyar gazdák érdekképviseleti szerve kell legyen. S a bennünket érdeklő kérdések mind az EMGE ügykörébe tartoznak.

Tudom és érzem, hogy mindnyájan ezeket a gondolatokat hozzuk magunkkal a közgyűlésre, hogy új erőt merítsünk az élet küzdelmeihez, alátámasszuk a mi vezetőinket s a szervezeten kívül állóknak példát mutassunk. Ha így lesz és minden bizonnyal így lesz, — akkor nem félhetünk a magyar gazda-jövőtől!

Április.

I. Szántóföldön.

Egyszerre két hónap munkája szakad a nyakunkba, mert március úgy telt el, hogy rá sem mehettünk a földekre. Most a talajmunkát és vetést úgy kell beosztanunk, hogy győzzük a munkát. Ezért megfelelő igaerőről gondoskodnunk kell.

A talajmunkákkal egy napot se késsünk. Amint rá lehet menni a földre, ahol nincs őszi szántás s most elkerülhetetlen az ekével való megmunkálás, szántunk sekélyen, s a szántást azonnal lehetőleg kétszer is boronáljuk el. Ahol őszi szántás van simitozzunk utána pedig tárcsával, ekekapával, extirpátorral álljunk bele a földre. Ezeket mindig kövesse a borona.

Az őszi vetéseket, ahol felfagytak, hengerezniük kell, ahol nem, boronálunk, hogy a talajt megszellőztessük s a sarjadzást elősegítsük. Ne feledjük el, hogy a déli oldalak vetése egészen másképp kerül ki a téből, mint az északi oldalaké.

Tavaszi gabonák vetésére már alig gondolhatunk, mert a későn vetett tavaszi gabonák zöldszen kerülnek a rekkenő melegbe, szemük összetöpped, nem telik ki.

Lucernával, lóherével, répával, kenderrel kezdjük, szójjával, csövesesalamádéval folytassuk a vetést. A kukoricát Szentgyörgynap táján szokás vetni. Az idén valószínűleg ez is kitolódik, hisz, amíg a kökény nem virágzik, nem érdemes elvetni a kukoricát, mert hiányzik a csirázáshoz a szükséges hőmérséklet.

Ne számítsunk arra, hogy mésznitrogénnel vetéseinket feljavítjuk, mert mésznitrogént nem lehet kapni.

II. Rét és legelő.

Az ideai tél csapadékban olyan gazdag volt, hogy ha okosan járunk el és a földben levő vízmennyiséget boronálással, trágyázással, fásítással megőrizzük, reményünk lehet arra, hogy az idén nem sülnek ki legelőink. Az állóvízzel belepített réteken vezessük le a felesleges vizet sáncolással. A sánchoa tegyünk rózsét, ágat, nagy köveket s takarjuk le újra földdel (gyepes földtéglákkal), hogy a víz is elvezetődjek, területet se veszítsünk.

III. Allattenyésztés.

A töreket, polyvát használjuk fel takarmányozásra, mert baj lesz a takarmányhiánnyal. Nyersen, sőt még gőzölve is felsérti az állat száját, de kalapácsos örlőmalmon (Medikágo) átengedve igen jól felhasználható.

Lépfene, mirigykór, sertésvész, lórühösség szedik áldozataikat Erdélyszerte. Oltassuk, kezeljünk, kezeljük állatainkat idejében, míg nem késő, hogy amugy is túl nagy tömegben reánk

nehezede gondjainkat ne szaporítsuk az állatok elhullásából származó veszteséggel. Nincs olyan drága oltás, amely az elhullás okozta kárral felérne.

IV. Zöldségeskert.

A veteményezést úgylátszik áprilisban nem tudjuk befejezni. Siessünk, hogy legelőbb a murok, petrezselyem, mák, borsó földbe kerüljenek, mert ha későn vetjük el őket, soha ki nem tudjuk tisztítani a gyomtól. A borsóvetést aztán kéthetes időközökben megismételjük.

V. Gyümölcstermesztés és védelem.

Amennyiben a fák rügei még nem bomlanak, elvégezhetjük téli töménységű oldattal a rügyfakadás előtti permetezést. Később a zöldbimbós permetezést hajtjuk végre, almafánál kórténél, kajszli és meggyfánál, cserezsnye és szilvafánál 1%-os bordói lével, őszibaracknál 2%-ossal. Szilvromhullás után közvetlenül 1/2%-os bordói lével permetezünk, kivéve az őszibarackiát.

VI. Szőlészet-borászat.

A szőlő nyitása, karikázása és metszése ugyan rendszerint a hó elején kerül elvégzésre, de az idén semmi remény arra, hogy idejében hozzákezdhesünk. A pótlást és új ültetést is csak e hó folyamán végezhetjük el, ami ugyan a további munkákban megkésleltet, de ha már kértünk rá engedélyt s az anyagot beszereztük, el kell végeznünk ezt is. Az ugarkapálást közvetlenül hajtás után végezzük el.

A bor második átfajtése időszerű. A prészázba, színben és más alkalmi helyiségben levő borokat (amiknek nagy része valószínűleg megfagyott), helyezük pincébe.

VII. Vadászat.

A gazdának az idén nem igen lesz ideje vadászni, mert a feje az elmaradt gazdasági munkákért fő. De, ahol a szalonkahúzás még tartani fog, ott ezt a nagy élvezetet nyújtó időtöltést mégsem lesz szive egy vadásznak sem elmulasztani.

Egész hónapon át vadászhatunk fajdkakasra, majd a hónap közepétől tuzokkakasra is.

VIII. Számvitel.

A számviteli nyomtatványok nagyon rendszerint érkeznek. Kérjük azokat idejében beküldeni, mert ha felhalmozódik munkánk, nem tudjuk rendszeresen feldolgozni.

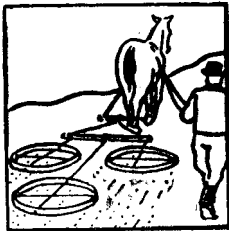
IX. Gazdakörök.

Sok nehéz kérdés elé állít az ideai tavasz. Vanak hatósági rendelkezések, intézkedések, amiket közösen meg kell tárgyalni. Azonkívül a munkák menete is eltérő lesz az utóbbi éveketől s ezért tanácsos lesz összeülni a gazdakörbe s egymás tanácsát meghallgatva, a legfontosabb munkákat közösen megbeszélni.

Kedves Gazdatestvéreim!

A késői kítavaszkodás vetési munkáinkat mind április hóra összpontosította. Ez évben beteljesedett az a régi szláv közmondás: „Még egy liferáns sem volt a földön, aki a tavaszt pontos terminusra tudta volna szállítani.“

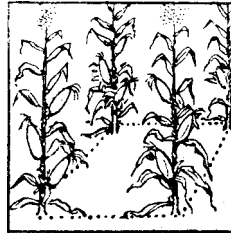
Kedves Gazdatestvéreim! A március havi áradások, valamint olvadások és az így vízzel elárasztott földeken a víz fagyása a felfagyás kártételeit fogja eredményezni. A figyelmünk tehát vetéseink felé forduljon, hogy idejében alkalmazott otvoslással e kártól mentesüljünk, illetve a károsodást csökkentjük.

A jó hengerezés a fő védekezési eljárásunk a felfagyás ellen, mert ha a felfagyott őszi vetések ezután meleg tavaszi esőt kapnak, akkor gyorsan begyökeresnek és kipótólják a károsodást. A nedves kötött talajokon a felfagyott őszi gabonavetések lehengerezését nem lehet elég korán elvégezni, mert sokáig sáros a felületük. Azonban ily esetben a felfagyott vetést meg lehet járni nehéz hengerrel. Ez bár nem oly jó eljárás mintha száraz puha talajba nyomjuk vissza a felfagyott gabonátöveket, de mégis jobb, mint az, ha segítség nélkül hagyjuk elpusztulni a felfagyott vetéseket. Az ipari és olajos növények termelésének terjedése előtérbe hozta a szója termelését. Egyeseknél a csekély terméshozamot vizsgálva, azt tapasztaltam, hogy az ok a tenyészterület ki nem használása. Tulságos nagy sortávolság. Én a múlt évben a szóját 40 centiméter távolságra vetettem és az újrendszerű HSCS. lókapával tudtam művelni és a kellő tenyészterület kihasználása révén, amely maga után vonta a kellő beárnyékolást is, értem el kataszteri holdanként 12 métermázsás termést.

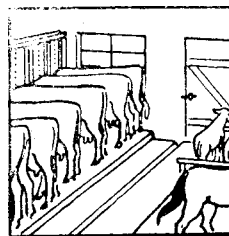
A mák vetésidejének kérdésére is ki kell rövidesen térnem. A mák korai vetésének indokolása az, hogy ekkor biztosabb a nedvesség a sekélyen vetett mák csirázásához. Hideg, sáros földbe azonban ne vessük. A késői kítavaszkodással törekedjünk a magvetéssel hűlegkésőbb április közepéig.

vösebb fekvésben is nagyon kockázatos.

A kukoricavetések keresztvitele rendszerint e hóban történik. Az idén az elfagyott és vetetlenül maradt területek egy része kukoricával lesz vetve és gazdatestvéreink ezért a kukoricamagot sok esetben korán morzsolták, amikor még nem volt teljesen száraz a mag, ennek csirázóképessége felmelegedés folytán könnyen megromlik. Ezért azt nem szabad sokáig zsákban hagyni vagy vastag rétegben raktározni. A rendkívüli viszonyok okozta fogathány következtében az őszi szántások hiányát a kukoricatermelésnél a fokozott jó talajelőkészítéssel igyekezzünk pótolni.

Az őszi szántások tavaszi megmunkálására egyik külföldi gépgyár, igen könnyen vontatható fogatos rugósfogó kultivátort hozott forgalomba. E talajművelő eszköz előnye, hogy 2-3 lóval, esetleg két ökörrel vontatható és nagy a munkateljesítménye. Ló vontatással napi 10 holdat is meg lehet vele csinálni. A rugós fogó kultivátorok kellő szélességű kapái megmunkálatlan területet nem hagynak, a rugós fogók minden gyomot, acatot gyökerestől kitépnek. Nagy előnye ezen eszköznek, hogy sikerrel használható a tarló hántására is. Így a kisgazdák egy olyan aránylag olcsón beszerezhető eszközzel jutnak, melynek segítségével úgy a tarlöhántás gyors és kellő időben való véghezvitele megoldást nyer, mint tavaszi előkészítése az őszi szántott területeknek a talaj nedvességének teljes megőrzésével. Aránylag kis beszerzési ára, még a mai magas vasárak mellett is kijizetődik minden kezdő gazdának.

Ez évben igen időszerű az az orosz közmondás, mely szerint: „A késői tavasz szép, de koplattat. Sok gazdánál a tehenet csak a farkánál fogva lehet felemelni.“ A takarmánykészletek mindenütt kifogyóban, az áradások és belvizek a legeltetés idejét jó későre kitolják. Az őszi vetett korai zöldtakarmányok ott, ahol vannak, később kerülnek a jószágok elé. A nagyobb baj az ahol ezek vetését nem vezették még be s így az állatok takarmányozása a természetes zöldtakarmányokra, illetve legelőre van tavasszal építve. Maga kúrán

tanul a gazda, elv alapján fokozzuk a takarmányok termelését. Igaz, hogy a takarmányfélék vetőmagjai drágák, de véleményem szerint mindig olcsóbbak mint a tavasszal beszerzett 240—280 lejes métermázsánkénti áru löhere széna. A réttel rendelkező gazdáink pedig kellő rétápolással fokozhatják annak hozamát és a takarmányhiány leküzdését ezzel is szolgálják.

Egyletünk e hó végén tartja évi rendes közgyűlését. Itt számol be az év folyamán végzett

munkájáról. Kedves Gazdatestvéreim! A nehéz munkát a vezetőség vállalta és viseli, de buzditásul szolgál a végzendő munkára, ha minél nagyobb számmal vesznek részt a közgyűlésen.

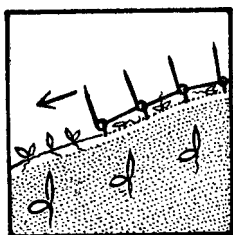
A közgyűlésen való viszontlátásig vagyok
Berend, 1940 április 1.

magyar gazdatestvéri szeretettel:

BIKFALVY FERENC,

Áprilisban nem pihen a borona.

Írta: Seyfried Ferenc.

A jó gazdánál sohasem pihen a borona, de mégis április és május első fele az az idő, amikor helyesen alkalmazásával nagy eredményeket érhetünk el.

A borona kitűnő vízőrző. Különböző növényeinknek ugyanis óriási a vízszükségletük. A búza pl. 1 kg. szá-

raz anyag előállítására 400—420 liter vizet párologtat el. 420 liter vízzel kell tehát többet visszatartanunk a talajban, hogy búzaszertermésünk 1 kg-mal növekedjék. Ezt viszont a tavaszi boronálásokkal érhetjük el.

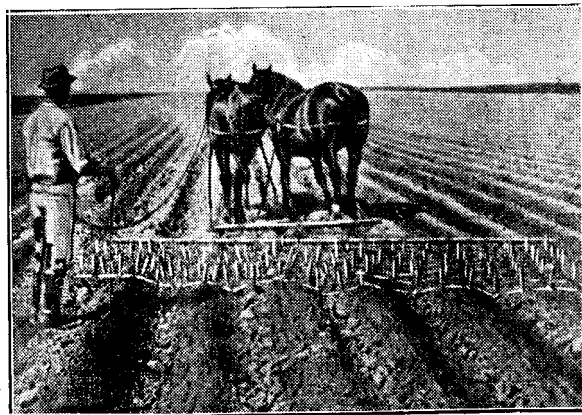
A növényhez szükséges nedvesség egy részét a legkönnyebben az esőből kapjuk, de nagyobb része a talajban van elraktározva. Az utóbbi az, amire biztosan számíthatunk. Ezért állandóan arra kell törekedjünk, hogy megkönnyítsük a nedvesség talajbajutását, s ha egyszer már bejutott, meg is kell azt ott őriznünk. A földünkön művelt növény azután ugyanis gondoskodik a nedvesség elpárologtatásáról.

A termesztett növények mellett sajnos, hamar lábra kapnak a gyomnövények is. Ezek — durább gyökérzetükön — még mérgező anyagot is bocsátanak ki és könnyen elnyomják a fő növényt. De ha nem is nyomják el teljesen a termést, az elvont nedvességgel csökkentik. Az említett fő szabály mellett tehát igen fontos a gyomirtás is.

A kapás növényeknél mindezt elvégzi a kapa. Megporhanyítja a talaj felületét, így könnyen beszívódik a nedvesség és nehezen párolog el. A nyomnövényeket a kapa kivágja. A gabonaféléknél azonban nem alkalmazhatjuk a kapt. Sokan s hosszú eredmény nélkül kísérleteztek a búza nagyobb sortávra való vetésével és a sorok között való kapálással. A búza sok időt pazarolt a bokrosodásra, megkésétt és a korai hóhullám megszorította a szemeket. A gabonanövények kapálásának kérdését megoldotta a növekedésük ideje alatt való boronálás.

A vetés boronálására, többjére boronát használhatunk, de legalkalmasabb az újabban szerkesztett táncosborona. Ez onnan nyerte nevét, hogy amikor végigjárjuk vele a vetést a 20 cm. hosszú acéldrót fogai valóságos táncot járnak. A földet nagyszerűen porhanyítják és kiirtják a fiatal gyomnövényeket. A hosszú fogakkal elérjük azt is, hogy a borona még a térdmagasságu gabonában sem tesz kárt. A merev borona csak teljesen sima területen végez egyenletes, jó munkát. A táncosborona acéldrótból van fonva, s így teljesen alkalmazkodik a föld egyenetlenségeihez. A borona fogait képező acéldrót felső vége úgy van visszahajlítva, hogy az felfelé 3—5 cm-nyire kiáll és a megfordított borona egyuttal kitűnő talajporhanyító és talajegyengető is.

Mikor használjuk a táncos boronát?

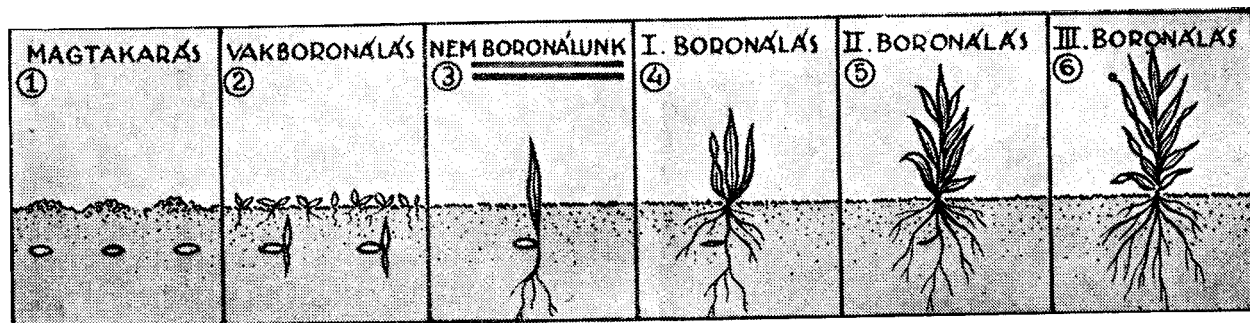

Hátára fordított táncosboronával burgonyaföldet „kapálnak“.

Tavasztól őszig soha sem hagyjuk pihenni, de legtöbbet április és május hónapokban. Az őszi szántást tavasszal a hátára fektetett táncos boronával simítjuk el. Magtakaráshoz is a hátára fektetjük a boronát, amelynek főszerepe azonban vetés után kezdődik. A táncosborona kiválóan alkalmas a múlt számban ismertetett vakboronálásra. A vetéstől számítva — meleg időben 4—5 napra, hideg időben 9—13 napra —

amíg az elvetett növény ki nem bujik a földből, csirájukban kiirthatjuk a fejlődő gyomokat. Ez vonatkozik úgy a kalászos, mint a többi kapás növényeinkre is (szója, répa, burgonya, kukorica stb.) Utóbbiakra különösképen helytálló, mert a vakboronálással a termelt növény elvetése és kikéltése közötti időben csirázott gyomokat irtjuk.

A láncos borona fogát kétféle kivitelben készítik, csónakalakú és hegyes hegygel. A csónakalakú hegy a könnyebb, középkötött talajra való, a hegyes végű borona a középkötött, nehezebb, agyagosabb földjeinken felel meg. Fekete, mezőségi talajunkra szintén a hegyes fogú borona ajánlatos.

Boronálási naptár magvetéstől — szárbaindulásig.

Az említett kapásokat később vetjük, mint a gabonát, a melegben tehát több gyomnövény kel versenyre.

Amikor az első levélke látszik, beszüntetjük a boronálást addig, amíg már három levelet fejlesztett a növény. Akkor újból megkezdhetjük és folytatjuk, amíg a gabona a lérdmagasságot meg nem haladja.

A kapás növényeket szintén addig boronáljuk, amíg túlnagy kárt nem okozunk bennük. A boronálással kapálást pótolunk s — ami a mai időkben különösen fontos — gyorsan és kézi munkaerő nélkül, ezért olcsón is. Ismerünk jó gazdát, aki csak egyszer kapálta a szóját kézzel, háromszor boronálta. Számtalan esetet tudunk a kukoricánál is, ahol kitűnő munkát végzett a láncos borona.

A láncos boronát a lucerna és lóheretáblán, a tavaszi porhanyítás után, a kaszálás befejeztével újra elővesszük a talaj porhanyítására.

A láncos borona ára állandóan változik, de tájékoztatásul közöljük:

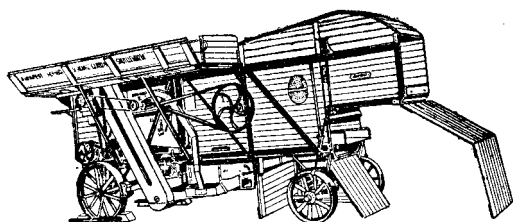
csónakhegyü	39 kg.	2 m. széles	2.200 lej
csónakhegyü	60 kg.	3 m. széles	3.500 lej
hegyeshegyü	77 kg.	2 m. széles	4.400 lej
hegyeshegyü	100 kg.	3 m. széles	5.500 lej

Az árak bizony sokat emelkedtek, de tekintettel arra, hogy egy kat. hold gyomirtó acél-drótos láncosboronával többször megmunkált, tehát gyomoktól állandóan tisztán tartott föld legalább 1 q. terméssel ad többet, nem is tűnik oly magasnak a beszerzési ár. Hiszen 8—10 kat. hold búzánál már az első évben megtérül az ár.

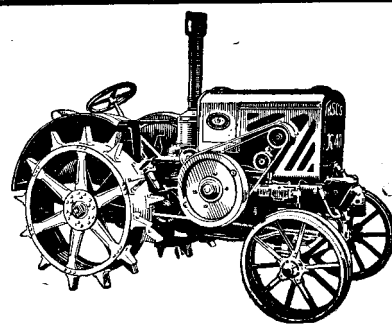
A borona igen hasznos szerszám, különösen a mai, kézi munkaerő nélküli időkben — ha bánni tudunk vele.

Hofherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth Rt. Budapest.

„HSCS“ nyersolajtraktorok,
„SUPERIOR“ acélvázás cseplőgépek,
vetőgépek.

valamint az összes egyéb
mezőgazdasági gépek leg-
tökéletesebb kivitelben.

Kaphatók:

Turnătorie de Fier și Fabr. Mașini din Cluj S. A.
Secția: Mașini Agricole Cluj, Calea R. Ferdinand 62.
Telefon: 12-17.

A hiányzó tavaszi vetések potlásánál gondoljunk elsősorban a szójára!

Irta: Nagy Miklós.

Nálunk még idegen a szója, hiszen általában mindent ami új, — legyen az jó vagy rossz, idegenül fogadunk. Most ezt az új érmes jövevényt, — a szóját kell pártfogásunkba vennünk, mint ahogy annak idején kb. 400 évvel ezelőtt ezt elődeink is pártfogásukba

vették a kukoricát. Ennek az előkelő idegennek sokkal szebb is a nemesi levele: 4800 éves multja van. Őseit megtaláljuk Jáva szigetén, később Mandzsuriában. Európába 1700 körül került.

Amit eddig elmondtunk róla, még nem lenne elég ahhoz, hogy magunk közé fogadjuk, mert hiszen vannak még vele egykorú növények, melyeknek termesztése nem terjedhetett el nálunk, nem felelvén meg a mi viszonyainkakat. De a szója már megotthonosodott nálunk is. két fajtája még éppen a mi vidékeinken kapott tenyészigazolványt; itt nemesítették ki olyanná, hogy a kukoricának méltó ellenfelévé válhatott.

Ezuttal nem foglalkozunk termesztésének részletkérdéseivel, hiszen az Erdélyi Gazdában és naptárában már legalább 10 közlemény jelent meg róla, mindössze az új 9 lejes szója átvételi ár alapján történő számítással akarunk reámutatni arra, hogy az idén igenis mindenkinek foglalkoznia kell a szójával, mert a számitani tudó gazdát a jövedelemgyarapítás lehetőségének belső kényszere készíteti erre!

A szója átvételi ára (ennél a takarmányértéke mindig sokkal nagyobb volt) 1934-ben 3 lej volt, azóta emelkedett a tavalyi 6 lejig s az idén hirtelen fekszoiktettük 9 lejre. Ez nem lett volna olyan magas ár, bár biztos és szép jövedelmet biztosít a kukoricával szemben, ha a háborus örület tovább tombol. De a finn tűzfészek kiáludt és szünni látszik a nyugati téboly tomboló vihara is. A majd beálló szélesendben a 9 lej biztos anyagi bázis lehet.

De mi nem szoktunk azok a boldogok lenni, akik nem látnak és hisznek. Nekünk számok kellenek. Lássuk miibe kerül egy hold kukorica megművelése, miibe egy hold szójájé? Mennyi jövedelmet biztosít az egyik, mennyit a másik?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KUKORICA.

Kiadás:

200 q istállótrágya, kezelés, kihordás,	
elterítés költségei	1000 lej
Tarlóhántás	150 „
Őszi mélyszántás	300 „
Tavaszi simítás	50 „
Kétszeri boronálás tavasszal	100 „
Porhanyítás vetéshez	80 „
15 kg. vetőmag á 6 lej	90 „
Vetés	30 „
Gépkapálás háromszor	150 „
Egyezés, kétszeri kézikapálás	400 „
Törés, korévágás	300 „
Morzsolás 5%	300 „

Összes kiadás: 2950 lej

Termés:

14 q szemes kukorica á 400 lej	5600 lej
400 zsupp koré á 50 bani	200 „

Összes bevétel: 5800 lej

Levonva a kiadásokat: 2950 lej

Marad nyersjövedelem: 2850 lej

SZÓJABAB.

Kiadás:

200 q istállótrágya, kezelése, kihordási és elterítési költsége	1000 „
Tarlóhántás	150 „
Őszi mélyszántás	300 „
Tavaszi simítás	50 „
Kétszeri boronálás	100 „
Porhanyítás	80 „
20 kg. vetőmag á 9 lej	270 „
Vetés	30 „
Hengerezés	25 „
Vakkapálás gép- vagy vonókapával	50 „
Háromszor kapálás a soron, gyomlálás, összesen 20 napszám á 40 lej	800 „
Kétszeri gépkapálás	100 „
Aratás	200 „
Cséplés 10%	900 „
Takarítás 2 óra	50 „

Összes kiadás: 4105 lej

Termés.

10 q magtermés á 900 lej/q	9000 lej
20 q szalma á 20/q	400 „
Falajban visszamaradó nitrogén értéke	350 „

Összesen bevétel: 9750 lej

Levonva a kiadásokat: 4105 lej

Marad nyersjövedelem: 5645 lej

Ezek szerint a szójabab holdanként 2705 lej-
jel hoz több jövedelmet mint a kukorica. De
amellett mennyivel jobb állapotban hagyja a
talajt és mennyivel gyarapítja nitrogénkészletét?

A számításokhoz átlagtermést vettünk. A
termelési költségeknél viszont a kukoricának ked-
veztünk, mert csak a sorok utánaigazításához
számítottunk kézierőt.

Ez írás s azt mondják az írás nem csal. A
szerződés is írás, s az sem csal. Az átvételi ár
biztosítva van. Vetőmagról nem kell gondoskod-
nunk, mert arról a SOIA Társaság gondoskodik.
Ahol még nem kötötték meg a szerződéseket,

most az utolsó alkalom, mert kevés a vetőmag
s különben is e hónap elején már vetnünk kell.
Az E. M. G. E. Arad, Bihar, Szilágy, Alsófehér,
Háromszék és Udvarhely megyékben kizáróla-
gosan, Torda, Beszterce, Szamos, Kolozs és Szat-
már megyékben a SOIA Társaság más megbízott-
jaival karöltve vette kezébe a szója ügyét s vál-
lalta a szerződések megkötését és a termelés le-
bonyolítását.

Gondoljuk jól meg, hogy amíg a gabonák
áralakulását mindég ki kell várunk s a cséplő-
géptől eladott gabona mindig a legrosszabb áron
kel el, addig a szójáért járó pénz előre megállá-
pított biztos áron azonnal üti a markunkat.

69 sorban a kukoricáról.

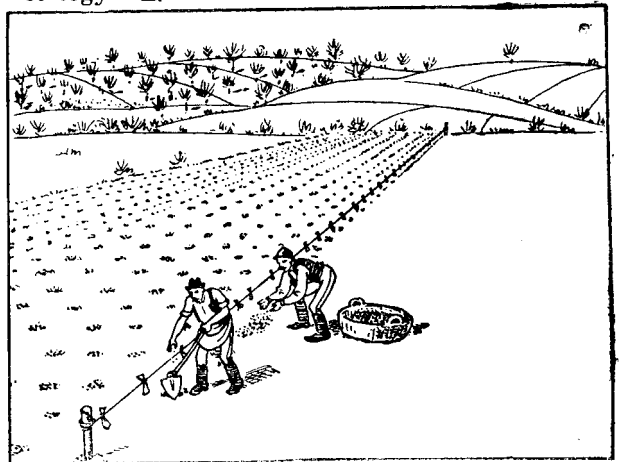
Kukoricával ezideig közel 10,000.000 (tiz-
millió) katasztrális hold bevetve Romániá-
ban. Másfélszer annyi, mint búzával. Ez rend-
jén is lenne, ha 20 mázsás átlagterméseink volná-
nak, hiszen Európa északi felének éghajlata ten-
geritermesztésre alkalmatlan s így a fél Európát
mi tarthatnánk el kukoricával. De, sajnos, nincs
miből. Holdanként 5.5—6 mázsánk terem. Így
pedig drága termény a kukorica, mert hiszen egy
hold termése benne áll nekünk 2500—3000 lej-
ben. Ezek szerint a 400 lejes mázsánkenti ár
mellett is reáfizetünk 100—800 lejt! Ezt elke-
rülendő irunk, prédikálunk unosuntalan a ku-
koricatermesztés helyes irányú megváltoztatásá-
ról.

Értsük végre meg, hogy minden vidéknek
megvan a maga kukorica fajtája. Ahol a szőlő
megterem ott vethetünk *megfelelő talajmunka,
trágyázás, sok kapálás mellett* későbbben érő, hő-
termő lófogú fajtákat. Hangsúlyozzuk, nem elég
a meleg éghajlat, hanem trágya és jó munka is
kell! És fordítva: bármennyi trágyát és munkát
szánunk reá, ha az ősz korán áll be s nincs idő
a beérésre, hiába termelünk lófogut. (Fleisch-
mann, korai bánkúti lófogú.)

Hidegebb vidéken, — ahol azonban a ku-
korica beérik, — vessünk korai Putyit, Várady-
félét, Lapusnyakit, Székely kukoricát, Cinquan-
tint, Pignolettot. Ezek közül legjobb eredménye-
ket a Putyi és Cinquantin adták s ezért egyle-
tünk ezekből vetőmagot is tart fenn gazdakö-
zönségünk részére.

Ha a fajtakérdést eljöttöttük, jön a vető-
magkiválasztás. Ezt ősszel kezdjük, amikor az
alacsonyán ülő, egy töven lehetőleg párosával
levő, jól benőtt végű, heérett csöveket külön
szedjük. Ezeket most tavasszal úgy morzsoljuk,
hogy a csövégeket takarmányozás céljaira hasz-
náljuk, s csak a cső derekán levő szemeket fejl-
jük külön kosárba és használjuk fel vetőmag-
nak. Ebből csíráztatási próbát csinálunk s ha jó,
sorba 15—16 kg-ot, fészekbe 9—10 kg-ot ve-
tünk.

A vetést végezhetjük sorba (Putyinál 70—80
cm-re, Cinquantinnál 65—75 cm-re, lófogúnál
90—100 cm-re), vagy négyzetbe. A négyzetes ve-
tésnek óriási előnye, hogy kevesebb kézi kapá-
lással, de gyakori fogatos munkával könnyebben
tisztán, gyommentesen tarthatjuk a talajt. Min-
den tőnek egyenlő tenyészterületet biztosítunk
s így az érés egyidőben történik. A fészektrágyá-
zással meg azt érjük el, hogy csak a kukorica
fejlődését segítjük elő s nem a vele küzködő
gyomnövényekét. A négyzetes vetést végezhetjük
zsinor mellett kapával (mint a képen látható)
vagy vetőbottal, vonalzó nyomán, vagy két pár-
huzamosan egy harmadik merőlegesen lévőre
kihuzott bogozott zsinog mellé. Akármelyik
módszert alkalmazzuk is, a lényeg ugyanaz:
egyenlő, megfelelő mélységre (5—10 cm.), por-
trágyával és műtrágyával fészkenként 3—5 szem-
et vetünk.

Hogy vetésig a föld gyommentes maradjon,
az őszi szántást tavasszal tárcsázzuk vagy extir-
pátorozzuk meg, simítsuk el, aztán vetésig min-
den nagyobb eső után boronáljuk el. Ha a föld
száraz (az idén ez nem igen fordulhat elő) vetés
után hengerelünk, ha a föld megkérgesedne,
egész könnyű boronával dolgozunk.

ÁLLAT- TENYÉSZTÉS TAKARMA- NYOZÁS

Lesz-e szénánk ?

Irta: Nagy Miklós.

Lesz! Csak az a kérdés, hogy mennyi és milyen? Ha rétjeink kiterjedését vennénk alapul, nyugodtak lehetnénk, hogy el leszünk látva szénával. De ha meg is nézzük rétjeinket, akkor számításaink bizonytalan-ná válnak. A legszomorubb a dologban az, hogy nem is rétjeinkben van a baj, hanem a kezelésükben. *A kezelésben, ami nincs!* Pedig nagyon kevés munkával és kiadással kétszeresére emelhetnők rétjeink termés hozamát. A vizes réteket hengerelni, meszezni kellene, — ha megérdemlik, alagcsövezni. Kötött talajon, ha ősszel nem hasogatunk (skarifikáltunk) vagy boronáltunk, — tavasszal boronálunk. Laza, homokos talajon a fel-fagyás súlyos következményeinek elkerülése céljából hengerelünk. A rétet éppen úgy trágyázásban kell részesítenünk, mint a szántóföldet. A trágyázást ősszel végezzük, portrágya vagy komposztrágya kiszorásával, de igen jó szolgálatot tesz a hóra kiöntözött trágyalé is. Egyetlen hibája, hogy egy kicsit gyomosító. Ez a hátrány azonban korántsem ér fel a haszonnal amit hajt s könnyen kiküszöbölhető a rendszeres acatolással. Visszaemlékszem, egy háromszéki kisgazdánál látott, domboldalon elterülő rétre: fele télen meg lett öntözve trágyaléval, fele nem. Közvetlenül kaszálás előtt jártam ott, s messziről szembe-tűnt, hogy a trágyalevezett rész fűállománya mennyivel sűrűbb állású, s közelről láttam, hogy kb. 25—30 cm-rel magasabb volt. Ez pedig legalább 6—7 mázsa széna és sarjú terméstöbletet jelent, amit úgyszólván ingyen nyerhet minden okos gazda.

Ezek a mult bűnei, amiket az unalomig ismételtelen azért sorakoztatunk fel mindig újra és újra, hogy végre tanuljunk is belőlük!

De áprilisban vagyunk, s most már az eddig akár hogyan kezelt rétek termésének gazdaságos betakarítására kell gondolnunk. Azt a keveset, amit terem, igyekezzünk legalább a legkedvezőbb feltételek között betakarítani.

Szénát készíthetünk a természetes és mesterséges rétek, valamint a szántóföldön termesztett takarmányfélésegek (lucerna, lóhere, baltacim, szarvaskerep, bükköny, takarmánykeverék, stb.) fűterméséből. *De nem egyformán!* Mert itt a hiba és itt a félreértések legfőbb kuforrása. Meg kell

választani a kaszálás idejét és szárítás módját. Ha pillangós virágú takarmányt (lucerna-lóhere, baltacim, bükköny, stb.) renden szárítunk, — két kézzel szórjuk ki a pénzt, illetve az elvesztett takarmánytápanyagok pénzértékét az ablakon. De éppen úgy hiba volna, drótszárítással kísérletezni a természetes és mesterséges, — de legnagyobb arányban fűfélék tömegéből álló, — rétek termésével.

A réteket idejében kaszáljuk! Ha megvárjuk, míg lábán szárad el a fűállomány, értéktelen, hitvány *fűszalmát* viszünk haza. Ismerjük a csomós ebirt? (Baloldali kép.) Ez a legkorábban virágzó, szembetűnő, magasszálú, bokros, a nyílás előtt tömör, tojásalakú, virágzaskor széteső fűzérű mindenütt található fűfélé. Még ezelőtt virágzik, de mert alacsony, senkinek nem tűnik fel, — a szagos borjúpázsit. Mikor a csomós ebir elvirágzott, készítsük a kaszát, s mikor a jobb-oldali képen látható *réti csenkesz virágban van*, kaszálunk.

A réti szénát és sarjút renden szárítjuk s akkor hordjuk be, amikor egy markot fogva, azt összezsavarjuk, törük.

Nem ez a helyzet a lucerna és lóherefélésegekkel. Itt nem annyira a kaszálás idejének a megválasztásán, mint inkább a boronálásokon és szárításon áll vagy bukik a kérdés.

A lucernások, lóherek minden kaszálás után megboronálandók. Ezt, — ha rendben szári-

tunk, késve, nehezen végezhetjük el. Ha ellenben kecskén vagy dróton szárítunk, kaszálás után azonnal boronálhatunk s a sarjadzást serkentjük, a lehulló esőmennyiséget a földbe raktározuk.

A kaszálás idejét akkorra tesszük, amikor a virágzás kezdődik. Ha bevárjuk a teljes virágzást, időt s esetleg egy kaszálást veszünk el. Ilyenkor a legzsengőbb is a takarmány. A kaszálással ne menjünk igen mélyre, mert ha szárítóben vágunk, a sarjadzást gátoljuk, a legerősebben sarjadzó részt tesszük tönkre. Tulmagas tarlót viszont azért ne hagyjunk, mert akkor a lucerna felkapaszkodik s könnyen kifagy.

A szárítást legjobb dróton végezni. Ezzel nincs gondunk. Ha egyszer felkerült a drótra, nem árt neki eső, vihar s akármennyi érje is, szép zöld, izletes, teljes értékű, leveles takarmányt hordunk haza. Tudományos kísérletek mutatták ki, hogy a dróton szárított lucerna 4%-al több fehérjét és 20%-al több vitamint tartalmaz, mint a renden szárított. Ez a számítás pedig nem is veszi alapul azt a nálunk gyakran előforduló esetet, amikor a renden lévő takarmányt 3—4 eső is úgy tönkre veri, hogy csak barna, penészesedő, leveletlen szárat viszünk haza. Mert a baj ott van, hogy a renden szárított pillangós virágú takarmányt, ha csak egy eső is éri, elpereg a levele s ezzel legértékesebb része.

A dróthuzalt két-három vagy négy méterre bevert 7—10 cm. vastag, 220—230 cm. hosszú cölöpökre feszítjük ki. 1.6—2—2.6—3 mm-es drótot használunk s azt három egymásfeletti szálban feszítjük ki, illetve rakjuk fel a poznákba vert kamposzegekre. Az első szeget a karóba felülről 20—25 cm-re tesszük, a másodikat 40 cm-rel alább, a harmadikat még 40 cm-rel lejjebb. A karót 50 cm-re verjük a földbe, illetve illesztjük az előlyuggatóval készített lyukba s így a legalsó drótszál 65—70 cm-re lesz a föld színétől. Vigyázni kell arra, hogy amikor a lyukakat csináljuk, azok tökéletesen egyenes sorba kerüljenek.

Egy hold területre kell, — ha két méterre tesszük 288, ha 3 méterre 216, ha 4 méterre 144 karó és mindhárom esetben 573 méter drót. A huzalt az elsőrendbéli kaszálás megszáradása után tovább visszük a szomszédos táblákra, majd felhasználjuk a további kaszálásoknál s így több éven keresztül használva egy holdra eső költsége oly kevés, hogy azt a megtakarított forgatási munkák árából megtérültnek vehetjük. S jöhet eső, vihar, állhat a széna dróton három hétig is, éppen olyan szép és értékes takarmányt hordunk haza, mintha 3 nap alatt, eső nélkül száradt volna meg.

A dróton való szárítás részletes leírását különben megtaláljuk az Erdélyi Gazda 1938 júniusi számában és az 1940-es Gazda Naptárban.

Tavaszi átmeneti takarmányozás.

Takarmánykészletünket a szokatlanul hosszú és kemény tél, meg a katonai célokra történő igénybevétel annyira megapasztotta, hogy gazdáink fejcsóválva járják a szérűskertet, csúrt és aggodalommal eltelve állapítják meg, hogy szűkreszbott adagolással is alig futja az új termésig takarmány. A takarmányinséggel karöltve szokott járni a zsenge zöldtakarmányok (búza, rozs, őszi keverékek) átmenetnélküli korai etetése, aminek viszont nem ritkán súlyos gyomor- és bélhurut a következménye. Az övrendszabályok betartásának elmulasztása sokszor egész nyárra kiható súlyos hasmenést okoz, ez pedig a kifejlődött állatok leromlására, fiatal állatoknak fejlődésükben való visszamaradására vezet, sőt elhullást is okozhat. Veszedelemes a tartós hasmenés fejőstehenekre is, melyeknek teje könnyen fertőződik kórokozó csirákkal és rontja nemcsak a tej ízét, hanem eltarthatóságát is.

A tanfolyamokon szerzett tapasztalataim indítottak arra, hogy evvel a kérdéssel fog-

lalkozzam, mert kevés olyan gazdára akadtam, aki a tavaszi átmeneti takarmányozást kielégítő módon oldja meg.

Vegyük a rázott készítését. Szalmát, vagy gyengébb minőségű szénát kevernek össze fele-fele arányban, frissen kaszált zöldtakarmánnyal. Ennek az eljárásnak az lesz a következménye, hogy az állatok kiválogatják a zöldet, valamit fogyasztanak a száraztakarmányból is, de igen sok ízelet hagynak belőle. Sokkal célszerűbb a száraz- és a zöldtakarmányt is külön-külön 4—5 cm. hosszúságúra megszeccskázni, mert így nemcsak bensőbbben keverhetjük össze a kétféle takarmányt, hanem egyrészt lehetetlenné tesszük a zöld részek kiválogatását, másrészt tetszésünknek megfelelő keverési arányt hozhatunk létre. Az emésztési zavarok elkerülése érdekében ajánlatos az alábbi rendszer bevezetése: 2—3 napig $\frac{1}{4}$ zöld és $\frac{3}{4}$ száraz szeccskát keverjünk, majd megannyi ideig fele-fele arányú, ezt követőleg $\frac{3}{4}$ rész zöld és $\frac{1}{4}$ száraz keverékkel rázzuk össze, hogy további 2—3 nap múltán tisztán adjuk a zöld takarmányt. Ilyen eljárás következtében 8—10 nap alatt az állat szervezete teljesen hozzászokik a zöldtakarmányhoz, annyira, hogy azután

már tisztán is etethető. Ha valamely állat hozzá is szokott a zöldtakarmány fogyasztásához, óvni kell a puffasztó hatású takarmányok (vörös-lóhere, lucerna) korlátlan mennyiségben való etetésétől, de még inkább a frissen való fogyasztástól, mert ilyen állapotban könnyen okoz felfúvódást úgy, hogy ajánlatosabb fonnyasztva etetni.

A zöldtakarmányok etetésénél általában célszerű a 10—15 cm-re való szeckázás, mert ilyen módon állataink szívesebben elfogyasztják a kissé kórosabb szájakat is, amelyeket egyébként ízéknek hagynának. A zöldtakarmány szeckázásának még az is előnye, hogy legyen elleni védekezés közben nem pocsékol annyit az állat, mint a szálas zöldtakarmányból és nem is tapos be annyit. Áll ez, a háziállatok minden fajára egyaránt.

A tavaszi átmeneti takarmányozásnál igen nagy szerepe van a takarmányrépának és a silótakarmánynak is amelyek mint lédús takarmányfélések az étrendet javítják és ellensúlyozni hivatottak a száraz takarmányok dugító hatását. Jóllehet a takarmányrépát lóval és sertéssel egészben is fel lehet etetni, nem úgy szarvasmarhával és juhval, mert ez utóbbiak igen mohón, nagy darabokban falják, s könnyen bázrsingelzáródást kapnak. A répát meg kell tisztítani

a földtől, homoktól, mert utóbbiak, különösen fiatal állatok gyomrában és beleiben súlyos gyulladást okoznak. Veszedelmes, sőt halálos kimenetelű betegséget okozhat a fagyott, vagy egyébként megromlott répának feletetése. Az ilyen répának a húsa nem fehér, hanem sötétbarna vagy fekete s ezeket az elváltozott részeket ki kell vágni a répából. A répáról még azt is meg kell jegyezni, hogy nagy mennyiségben etetve faggyúszerűen morzsalékossá teszi a vaját.

A silótakarmány, ha nem ment át ecetes vagy vajsavas erjedésbe, igen kellemes ízű, szívesen fogyasztott takarmánya, bármely fajhoz tartozó háziállatunknak. Hatásában egyező a zöldtakarmánnyal és tápértéke is megközelíti annak a zöldtakarmánynak tápértékét, amelyből készült. Száraz szeckával keverten igen jól etethető az átmenet idején és előkészíti a szervezetet a zöldtakarmány elfogyasztására. Legnagyobb előnye a silótakarmánynak, hogy jó része a föld alatt van és nem fenyegeti a kényszerigénybevétel veszélye, mert levegőn el nem tartható. Silótakarmány etetése esetén, fejés előtt az istállót jól ki kell szellőztetni, nehogy a tej átvegye a takarmánynak jellegzetes szagát.

Sz. D.

A belterjes állattenyésztés takarmányozási kérdései.

Irta: Seyfried Ferenc.

Az „Erdélyi Gazda“ karácsonyi számában „Állatforgató“ címen megjelent írásomhoz szakemberek több megjegyzést fűztek. Éppen ezért szükségesnek tartom ismét visszatérni a kérdésre.

Az elgondolás könnyebb megértésére példának felhoztam egy székelyföldi kiscgazda belterjes állattenyésztési tervét. Leírtam részletesen, hogy három év alatt, 1939 őszén hogyan cserélte ki és hogyan szaporította fel 3 ló, 2 tehén, 2 ökör és 2 sertésből álló állatállományát 7 tehén, 2 ökör, 2 üsző, 2 bikaborjú, 2 üszőborjú, 3 koca, 9 hízó és 28 malaera. Tekintettel arra, hogy ősszel eladott egy tehenet, 8 hízót és 20 darab választott malacot, a számítások alapját képező rendes állatiétszáma 6 tehén, 2 ökör (8 számosállat), 2 üsző (1 számosállat), 2 bikaborjú és 2 üszőborjú (1 számosállat), 3 koca és 1 hízó karácsonyra (1 számosállat) és 8 süldősertés (1 számosállat), összesen tehát 12 számosállatra tehető. (Számosállat alatt egy 500 kg-os állatot, vagy állatesoportot értünk).

A papír sokat elbír — mondta a legtöbb gazda, különösen az, aki nem vette a fáradságot, hogy utánaszámítson a kérdésnek — *könnyű leírni, de nehéz megvalósítani. Mivel takarmányozza azt a tenger sok állatot?* Elismerem, hogy példának egy olyan gazdaságot dolgoztam ki, ahol belterjes, a

mi viszonyaikhoz hasonlítva nagyon erőteljes állattenyésztés folyik. De ezt csak azért tettem, hogy minél feltűnőbb legyen a különbség a mai elhanyagolt állattenyésztéssel szemben. A 29 kat. hold birtokra azonban nem tulsok 12 számosállat. Egy kat. holdra mindössze 206 kg. élősúly esik. Több erdélyi gazdaságot ismerünk, ahol 250 kg. is jut egy kat. holdra.

Az állattenyésztés jövedelme a takarmányok árától függ. Az említett példánál is csupán *a nagy lömöglet adó és erjesztés útján elített takarmányok tették lehetővé, hogy kiscgazdánk ne legyen kénytelen — az annyira megszokott — takarmányvásárláshoz folyamodni.* A piaeről csupán a fehérjedus abraktakarmányt szerezte be.

Sokan kételkedtek abban, hogy 29 holdon olyan vetésforgót lehessen beállítani, amely elegendő takarmányt adjon 12 számosállatnak. Bizonyosságul közöljük az említett gazdák vetésforgóját. *Semmi ördögösség nincs benne, csupán célszerű beosztás. Aki nem kapkod a gazdaságában, könnyen utánozhatja.*

A 29 kat. hold egy 16 kat. holdas *javított norfolki négyes* és egy 9 holdas *takarmányforgóra* oszlik. A fennmaradó négy holdból kettő lucernás és kettő rét.

A 16 kat. h. javított norfolki négyes vetésforgó.

1. Tábla: 2 kat. h. takarmányburgonya.
2 „ „ négyzetes kukorica.
2. Tábla: 4 „ „ árpa iohérével.
3. Tábla: 4 „ „ lóhere.
4. Tábla: 2 „ „ őszi buza (100 kg. szuperfoszfát).
2 „ „ szőszös búkköny (őszi).

A 9 kat. h. takarmány-vetésforgó.

1. Tábla: 3 kat. h. csöves csalamádé.
2. Tábla: 3 „ „ zabosbúkköny.
3. Tábla: 3 „ „ őszi buza (×100 kg. szuperfoszfát).

Most vegyük elő, amitől annyira idegenkednek Gazdatestvéreim, — a papírt és ceruzát — és számítsuk ki a termelt takarmányokban levő tápanyagot. A számításból kihagyunk 5 kh. búzát, mivel a 60 q. szemtermést részben otthon használják fel, részben eladják, a szalmát pedig alomnak használják fel. A számításokhoz szükségünk van még egy jó takarmánytáblázatra, amit megtalálunk a Szeghő Dénes: „Okszerű takarmányozás” című könyvében. Minden kisgazdának tanácsos elvégezni ezt a számítást otthon is, mert ez mutatja meg hány szamosállatot tarthat.

Kat. hold	Összetartás q.	A takarmány neve	1 kg. takarmányban van a táblázat szerint:			A termelt takarmányban van összesen		
			száraz anyag gr.	em. te. húsje gr.	tenyésztő érték gr.	Száraz anyag q.	Em. te. húsje q.	Keményítő érték q.
2	200	Burgonya	250	6	218	50	1.2	43.6
2	40	Kukorica	873	75	804	34.9	3.0	32.2
	80	Októberi kóré	850	15	261	68	1.2	20.9
2	24	Árpa	857	80	679	20.6	1.9	16.3
2	36	Árpszalma	860	8	204	31	0.9	73.4
4	100	Lóhereszéna, közepes	840	66	278	84	6.6	27.8
2	50	Szőszös búkköny ...	840	131	327	42	6.5	16.3
2	80	Lucerna, közepes ...	810	100	322	67.2	8	25.8
2	40	Rétiszéna, közepes	840	36	292	33.6	1.4	11.7
3	750	Csőves csalamádé ...	260	10	145	195	7.5	108.7
3	66	Zabos búkköny ...	840	38	275	50.4	2.5	18.1
Az állattenyésztés alapja (takarmány-alap)			676.7	40.7	394.8	q		
Egy szamosállatnak szükséges évente ...			51	3.3	22	q		
12 szamosállatnak szükséges évente ...			612	39.6	264	q		
Levonva a takarmányalaphól marad felesleg			64.7	1.1	130.8	q		

Miután a várható termést megszoroztuk a táblázatban feltüntetett tápanyag tartalmával, megkapjuk a termelt takarmány tápértékét. Ha mindezt összeadjuk megtudjuk, mennyi a gazdaság összes takarmánykészletének tápértéke. Mekkora a takarmányalap.

A további számításokhoz egy bőven megállapított átlagértéket veszünk. Bár jól tudjuk, hogy a különböző állatfajták más és más takarmányt igényelnek, azt is tudjuk, hogy az állat kora és termelési irány (tej, zsír, hús, izomerő) szintén különböző takarmányt kíván, de üzemi számítá-

seknel jó szolgálatot tesz az alábbi megállapított érték.

Szamosállatonként évente:

51. q. száraz anyag (napi 14 kg. 365),

3.3 q. emészthető fehérje (napi 0.9 kg. 365) és

22 q. keményítőérték (napi 6 kg. 365).

A fentiek szerint 12 szamosállat 29 kat. holdan könnyen eltartható. A száraz anyagnál és emészthető fehérjénél lényegtelen többlet mutatkozik, azóban a keményítőértéknél már sokkal nagyobb. Utóbbit azzal magyarázzuk, hogy a gazdaság az említett állatállományon kívül, hizlalással is foglalkozik. A 8 süldő, mint hizott sertés kerül értékesítésre, a két ökör szintén hizlalva. Mivel a hizlalással kevés fehérjét is elvonunk az említett takarmányanyagból, a gazdaság olajpogácsát is kell vásároljon, különösen a fejőstehe- nek részére.

A gazdaság jövedelme feltétlenül nagyobb, mint egy gabonatermelésre alapított gazdaságé. Gondoljunk csak a fejőstehenek évi 2.800—3.000 liter átlagára (6 tehénél 16.800 liter), az eladott hizott süldőkre, választott malacokra és a haszonnal kieserélt ökrökre, stb.

Még egy dologról kell megemlékezni. Az állattenyésztésből befolyó jövedelem nincs annyira időszakhoz kötve, mint a gabonagazdálkodásnál. Helyes beosztással, célszerű állatforgóval, részben előre számíthatunk és nemcsak fokozhatjuk, hanem biztosabbá is tehetjük jövedelmünket.

A mai háborús időkben az állatárak különösen emelkedtek. Használjuk ki ezt az alkalmat és helyes állatforgóval, okszerű takarmánytermesztéssel vessük meg egy komoly, tervszerű állattenyésztés alapját.

Áprilisban az első évnegyed lejár, fizessük be a 60 lejes évi tagdíjat!

Figyelem!**Figyelem!**

Felhívjuk t. Tagjaink és Gazdaköreink figyelmét, hogy

CSÉPLŐGÉP VÁSÁRLÁSRA

igen előnyös,

HÁROM ÉV ALATT TÖRLESZTHETŐ

KÖLCSÖN

KAPHATÓ!

Bővebb felvilágosításért kérjük a

Mezőgazdák Kereskedelmi Rt. kolozsvári fiókjához fordulni.

Cluj, Strada Regală 16.

Silozásról.

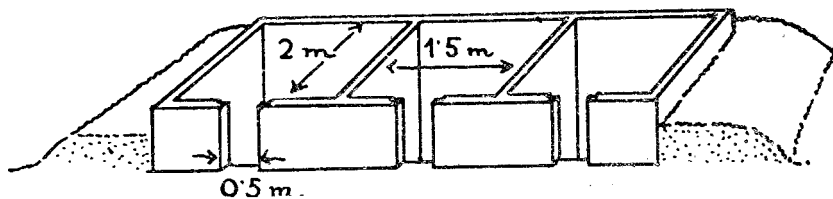
A hónap elején zárult székelykocsárdi gazdasági tanfolyamon Szeghő Dénes EMGE állattenyésztési felügyelő vezetésével érdekes számításokat végeztek a tanfolyamhallgatók. Kiszámították egy 600 kg. súlyú 10 literes fejős tehén napi takarmányszükségletét.

Egyidejűleg jövedelemszámítást is végeztek. Felértékeltek az elfogyasztott takarmányt. Utóbbi számítás bizony sántított. Az alacsony tejár és a magas száraz és abraktakarmányok miatt alapos ráfizetés mutatkozott.

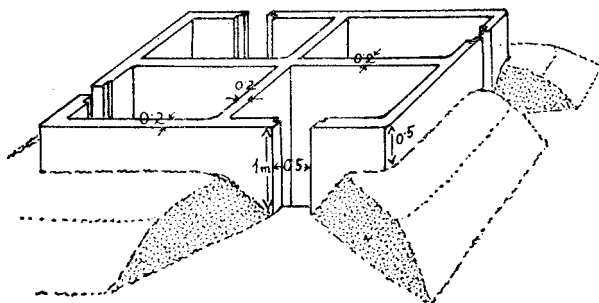
Miért?

A kérdésre egyszerű a válasz: a székelykocsárdi gazdák még huzódoznak az állatoknak erjesztett takarmányon való telletetésétől. Inkább vásárolják a drága szénát, — sok esetben, hogy olcsóbban jussanak hozzá, csak sátét — és abraktakarmányt, de egyik sem áldozná két székér széna árát egy helyesen elkészített erjesztő veremhez (silóhoz) szükséges cementre és vasra. A motorral hajtott szecskavágógép beszerzése már egyszerű kérdés. Megerősödött gazdakörökben csekély rovatul jut egy tagra.

A mellékelt számítás világosan mutatja a régi és újszerű takarmányozás közötti óriási különbséget.

A hármás ikersiló egy-egy rekeszének belmérete olyan gazdaságban, ahol csupán 4 számosállatot akarnak kitelelni, 1.5 m széles és 2 m. hosszú, mélysége 2.5 m. a föld alatt és 1 m. a föld felett. Elöl 50 cm. széles kidobó nyílás látható.

A siló külmérete egy deszkahosszúság = 4 méter.

A négyes siló már nagyobb, 5—6 számosállattal rendelkező gazdaságban építhető meg a képen közölt méretben. A bemutatott silókat ter-

Erjesztett takarmány összeállítás 10 literes tehén részére.

	Sz. a.	E. F.	K. É.	Ára:
30 kg veremben erjesztett csöves csalámádé	7000	300	4350	4.50
3 „ közepes rétiszéna	2520	108	876	6 —
2 „ jó lucernaszéna	1680	200	644	5 —
0.5 „ napraforgópogácsa	430	170	345	2.50
0.5 „ kukoricadara	436	37	402	2.50
Összesen:	12886	815	6617	20.50

Száraz takarmány összeállítás 10 literes tehén részére.

	Sz. a.	E. F.	K. É.	Ára:
5 kg. közepes rétiszéna	4200	180	1460	10.—
5 „ takarmányrépa	550	30	315	2.50
0 „ gyenge lóhereszéna	8400	500	2530	20.—
1 „ korpa	870	91	426	3.75
1 „ kukoricadara	873	75	804	4.25
Összesen:	14893	867	5535	40.50

A közölt adatokból kitűnik, hogy az erjesztő verem építése igen kifizetődik. A befektetett tőke már az első évben megtérül, mert az erjesztett takarmányon tartott tehén napi takarmánya 20.50 lejbe kerül, míg a száraz takarmányon tartott tehéné 40.50 lejbe.

A székelykocsárdi gazdák, tekintettel arra, hogy az állataj sok helyen omladékonny, nem építhetnek egyszerű, földre vakolt cementből erjesztő vermet, hanem tanácsos megépíteni a Patrovits Kálmán-féle sejtéglafalu silót, vagy az itt, a képen bemutatott hármás, vagy négyes ikersilót.

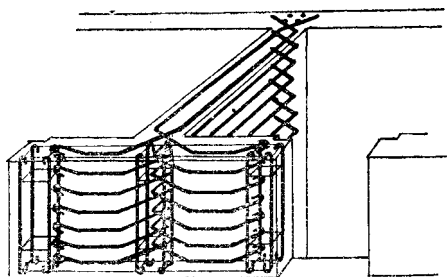
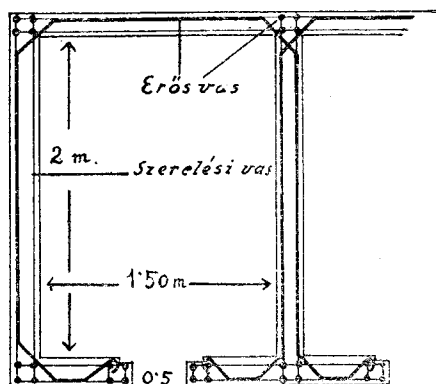
Hármás ikersiló cementből. A falak vastagsága 20 cm, a homlokfal 25 cm. A repedés elkerülésére tanácsos a föld színe felett 2—3 sorban 12-es gömbvasból erősítéseket tenni.

mészetesen nagyobbra is készíthetjük, csupán kisebbre nem tanácsos, mert akkor nem tudunk mozogni bennük. Olyan faluban, ahol többen is óhajlanak erjesztő vermet készíteni, fogjanak össze és vásárolják meg közösen a szükséges anyagot (cement, vas) és készítsék közösen egymás silóját. Ebben az esetben a zsaluzás költségei is megoszlanak, mert a deszkaformát nem kell minden silónál külön elkészíteni. A kihányó nyílást egy esetben se mulasszuk el kiképezni, mert nagy segítségünkre lesz az erjesztett takarmány kidobásánál.

Még megemlékezünk röviden a silókukorica, magyarul mondva — a kapált csöves csalámádé — termesztéséről. Trágyázott, jól előkészített földbe vetjük 50—60 cm. sorlávra. Vetés után, ha a föld gyomosodna, kikelés előtt megboronáljuk (vakboronálás), ha nem gyomosodik, kikelés után hét napra fogasoljuk meg. Fejlődés alatt a sorközöket többször meghuzatjuk lókapával. A sorban sűrűn 12—16 cm-re hagyjuk egymástól a kukoricatöveket.

A csöves csalamádé gyorsan fejlődik, hamar beárnyékolja a sorokat és ősziig nem is okoz több gondot a gazdának. Akkor is olyan időben — augusztus végén, szeptember elején — amikor

számosállatot könnyen kiteleltethetünk 200 napon át egy kat. hold termésével. Ez nagy szó a mai takarmányinségben s még az az előnye is megvan, hogy helyhez kötött, tehát nem szállítható el.

Amennyiben 10 cm-es falból készítjük a silót, úgy a felső kávét és a föld alatt 60—80 cm-re minden 10—15 cm-re a képes látható vasröstitést kell a betonba helyeznünk. Ha 20 cm-es falat építünk, úgy 3 sor elegendő.

nincs más dolgunk. Ősszel levágjuk a viaszérésű termést, haza hordjuk és azonnal, szőröstül-bőröstül felszecskázva bedöngöljük a silóba.

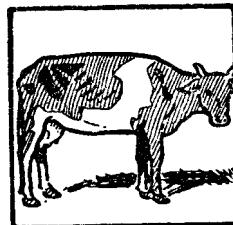
A csövescsalamádé óriási terméseket ad, kb.-ként 200—300 mázsa megszokott, tehát négy

Mindezen okulva ajánljuk Gazdatestvéreinknek, tanuljanak a székegykocsárdi eseten és veszenek minél több csöves csalamádét, építsenek célszerű erjesztő vermetek.

Seyfried Ferenc.

Rövid orvosi tanácsok állattenyésztők részére

Lovak és juhok rühösségének tökéletes gyógyítása.

Panaszos leveleket olvastam a lovak rühösségének szokatlanabb méretű fellépésről. A betegség mostani jelentkezésének oka sok megjegyzésre ad ugyan alkalmat, de elterjedésének igazi körülményei még felderítésre szorulnak.

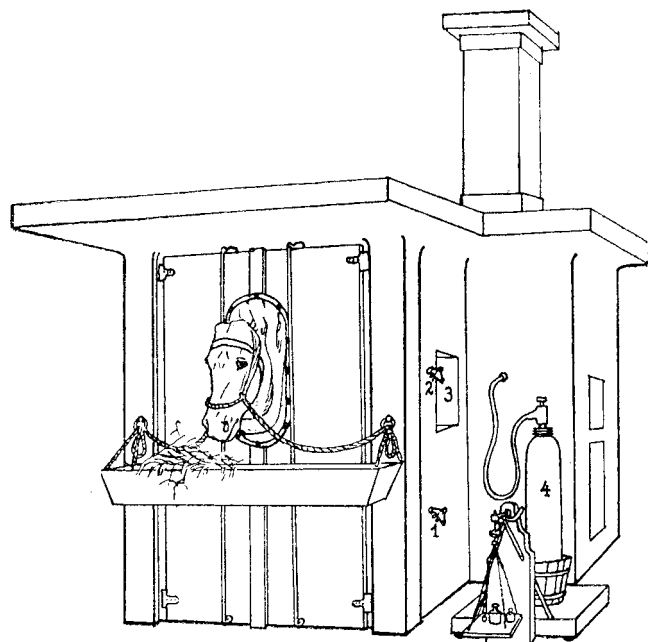
A rühösség elleni védekezéssel s a betegség gyógyításával részletesen foglalkoztam az Erdélyi Gazda 1938. évi decemberi számának 414—416. oldalain, most a kéndioxid-gáz (SO₂) felhasználásával történő gyógyítást ismertetem részletesen, mert a gyógykezelésnek ezt a módját tartom a leggyorsabbnak és legbiztosabbnak, különösen azon a vidéken, ahol a lovak rühössége jelentősen elterjedt.

A gázkamrás gyógyításnak az a lényege, hogy a nyíratlan lovat olyan, jól záró és 25—30° C hőmérsékletű kamrába állítják, amely 3 térfogatszázalék kéndioxidot tartalmaz. Természetesen a ló feje kamrán kívül van és a homlokra illesztett jó záró tölcésalakú készülék

útján közlekedik a gázkamrával. Ehhez képest a fejnek a kéndioxid gázzal nem érintkező részeit, tehát a homlokot, szemboltot, orrhátat, pófákat, száj környékét, alsó állkapocs táját és torokjáratot előzőleg rühkenőccsel kell gyógyítani. A rühös lovat egy óra hosszat kell a gáz hatásának kiténni, de ha a kamra hőmérséklete 25° C-nál alacsonyabb, akkor a gázhatás esetleg 2 órai tartanig is meghosszabbítandó. A gázkezelést 2—4 napos időközökben lehet ismételni. Kétszeri kezelés rendszerint elegendő és csak ritkán van szükség 3—4-szeri ismétlésre. A gázkamra hőmérsékletének 30° C fölé emelkedését okvetlenül el kell kerülni, nehogy a ló megizzadjon, mert a kéndioxid az izzadság nedvvel elkeveredve kénsavat alkot, már pedig ez, maró hatásánál fogva, súlyos égési sebeket ejtethet a lónak egyébként is vékony bőrén. A kéndioxid-gáz mérgező hatású, belégzése életveszélyes, miért is a kezelőszemélyzetnek jól be-

gyakorlottnak és elővigyázatosnak kell lennie; gázalarc használata tanácsos. Kisebb mennyiségű kéndioxyd a bőr porusain át is felszívódhat különösen akkor, ha a gázkamra kéndioxyd-tartalma a 3% fölé emelkedik. A mérgezés kezdő tüneteit a kamrába állított ló avval jelzi, hogy az evést abbahagyja, nyugtalanság, félelem és izgalom vesz rajta erőt, reszket, izomgyengeség, nehéz légzés mutatkozik rajta. Ha ilyen tüneteket mutató állatot a gázkamrából eltávolítanak, a mérgezés tünetei alig félóra leforgása alatt megszűnnek.

A gázkamrát legtöbbször helyhez kötötten és egycellásan építik, bár szállítható, sőt szétzedhető kamrát is lehet építeni és ehhez képest az építés anyaga lehet fa, téglá vagy beton, úrtartalma pedig 4 köbméter (4000 liter), amennyiben a cella 2 méter magas, 2 méter hosszú és 1 méter széles. Elővigyázatosságból az uralkodó szél irányában 30 méternyire kell elhelyezni a lakott vagy beültetett területektől, sőt gépraktártól is, mert a jelzett határon belül a gáz minden élő szervezetet és fémet is megfárad. A megfelelő gáz-sűrűséget úgy lehet biztosítani, hogy az ajtókat, fából készült falat, kéregpapírral, majd olajos mázzal, alul cinkbádoggal vonják be, majd az ajtókat, ablakot és minden nyílást nemez vagy gumiszalaggal tömítenek, mindazonáltal úgy, hogy szükség esetén az ajtó egyetlen kézmozdulattal nyitható és a kamra kiszellőztethető legyen. A kétfős tetőzet védi a kamrát a nap közvetlenül ható hevétől és az esőtől illetve beázástól. A gázkamra egyéb alkotórészei: téli használat esetén szükséges belső fűtőberendezés, mely a 25—30° C hőmérsékletet biztosítja, a kamra oldalán levő kis figyelőablak, síma talajú kamrában a kicsúszást megálló farácsolat, gázkibocsátásra használható szabályozó-cső, hevederrel ellátott 1 méter magas hossz- és haránt-korlát a bevezetett állat helyhezkötésére. A kamra két végén levő ajtók a kezelendő ló be- és kivezetésére szolgálnak. Ezek egyikén tojásalakú nyílás készítenőd, melyhez légmentesen hozzáerősítendő az a védőcsuklya, amelyet a kezelendő ló fejébe húznak és ott úgy rögzítenek, hogy a gáz a kamrából ki ne áramolhassék. A csuklya készülhet sűrű szövésű, vazelinnal és parafinnal jól átitatott lisztes-zsákból vagy vízhatlan ponyvából. Ezt a homlokot át a terokra vagy dohányzacskószerűen kell a szemboltok fölött összehúzni, vagy bevarrott spirálrugó segítségével rögzíteni. Ajánlatos még alá tenni megnedvesített flanelsavot vagy gumiszalagot, hogy teljes záródást biztosítsunk.

Lőrühösség gyógyítása gázkamrában.

1. és 2. rugóval elzárható próbacsövesek a kamrában levő gáz mennyiségének megállapítására; 3. kémlelő ablak; 4. cseppfolyós kéndioxyddal töltött, 40 fokos melegvízzel tartalmazó dézsába állított, tizedes mérlegre helyezett acélpalack. (A felmelegítésre használt víznek nem szabad 40° C-nál melegebbnek lenni.)

A kamra belsejébe a gázt kétféle módon juttathatjuk be. Egyik módja, amikor az acélhengerbe zárt cseppfolyós kéndioxydot gumicsővel áthúzott ólomcsövön át bocsjáunk a kamrába s a felhasznált gáz mennyiségét tizedes mérlegem lemérjük. Négy köbméterre 500 gr. = 175 l. gáz szükséges. Úgyelni kell arra, nehogy a gázzal telt acélpalackot tűzhely mellé állítsák, vagy a nap hevének tegyék ki, mert robbanhat. A másik módja a gázfejlesztésnek, mikor a kamrába, vagy mellé épített kályhában kén vagy szénkéneget égetnek és a fejlődő gázt a kamrába vezetik. Pontos vizsgálatok alapján 1 köbméter levegőtartalomra 50 gr. kén, illetve 66 gr. szénkéneget égetnek el, amiből 35 liter kéndioxyd fejlődik, tehát 4 köbméteres kamrára 250 gram kén, illetve 300 gram olyan szénkéneget szükséges, amely 5% vizet és 5% égetéshez használatos denaturált szeszt tartalmaz.

A kamrában levő gáz sűrűségének meghatározására az ellenőrző ablak magasságában felfüggesztett gyertya vagy lámpa szolgálhat, amely, ha kialszik, azt bizonyítja, hogy a gáz 4.5%-ot megközelítő sűrűségű, tehát a szükséges 3%-nál felénnyel több.

SACK ekék, vetőgépek, Heid triőrök

KLUSCH JÁNOS CLUJ, Calea Regele Carol II. Nr. 113. — Telefon: 26-45.

A gázkezelés előtt csak az olyan hosszúszőrű lovat kell megnyírni, amelyiknek szőre nemezesedett, bár legfőbbször ilyennél is elegendő a szőrzet alapos átkefélése. A fejnek rühellenes kenőcsös gyógyítása a gázkezelés előtt okvetlenül szükséges és terjedelme egy tenyérnyi szélességben haladja túl a gázsapka illesztési vonalát. Erre a célra használható: 1 rész petróleum és 3 rész olaj keveréke, vagy 10%-os kreozotolaj, avagy 5%-os koptinolajjal való bedörzsölés. A bedörzsölés 3, egymást követő napon ismétlődő, de a gázkezelést megelőző 24 órával lemosandó.

A gázkamrába beállítandó lovat előzőleg 24 órán át koplaltatni kell, majd miután helyhez kötötték, elébe kevés szálastakarmányt kell adni, hogy a gázkezelés egy órája alatt nyugodtan álljon. A kamraba csak teljesen száraz bőrű lovat szabad beállítani. A gázkezelés ideje alatt a ló fejét a legyektől meg kell védeni; erre a célra petróleum-olajos ruhával lehet ledörzsölni a fej szabadon maradt részét.

A gázkezelés befejezése után a kamrát 2-3 percig kell szellőztetni, majd a fejdő szabadlátétele után a lovat a kamrából ki lehet vezetni. Röviddel a kezelés után a vakarózdás és dörgölődés megszűnik, a bőr ráncai elsímúlnak, majd a felhám korpásodása következik be, ami a végbél és szeméremtájon veszi kezdetét, innen terjed át más testtájakra és 3 hét alatt be is fejeződik.

A gázkezelés ideje alatt kellemetlen szövődmények, vagy mérgezési tünetek, csak finom szervezetű, vékonybőrű, ideges állatoknál jelentkeznek; ilyenkor legtanácsosabb a kezelést azonnal megszüntetni, az ajtót kinyitni, valamint akkor is, ha a ló a kamrában elesésznék vagy összeesne, esetleg fejét berántaná a kamra belsejébe. A mérgezési tünetek 25-30 perc múlva külön beavatkozás nélkül is elmúlnak.

A rühösség gyógyításának kiegészítő részét képezze a lovak tápanyagokban gazdag és bőséges takarmányozása, nyáron friss és száraz levegőn (legelőn) való tartózkodás, télen pedig meleg száraz istállóban való elhelyezés. Természetesen gondoskodni kell a betegség elhurcolásának megakadályozásáról és a fertőzött istálló és szerszámok alapos fertőtlenítéséről is.

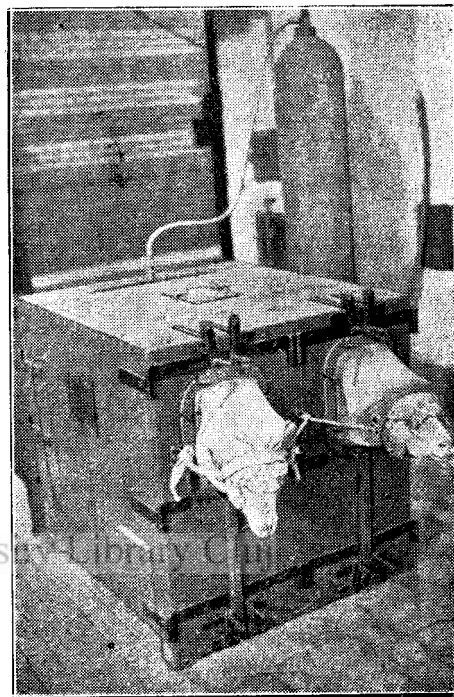
MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTAR R.-T.

C L U J, CALEA REG. FERDINAND

FIÓKÜZLET:

Dej, Jibou, Beelean, Zălau, Cehul-Silvaniei

A juhok kéndioxyddal való gyógyítása a lovakéhoz hasonló módon történik azzal a különbséggel, hogy a gázkamrák többcellásak és sokkal kisebbek, valamint különleges és gyors gázmentesítő (eltávolító) berendezést igényelnek. A juhokat kezelés előtt okvetlenül és rövid tartót hagyva kell megnyírni. A gáz sűrűsége 6-8 úrszázalékra is felemelkedhetik, de a gáznak eme

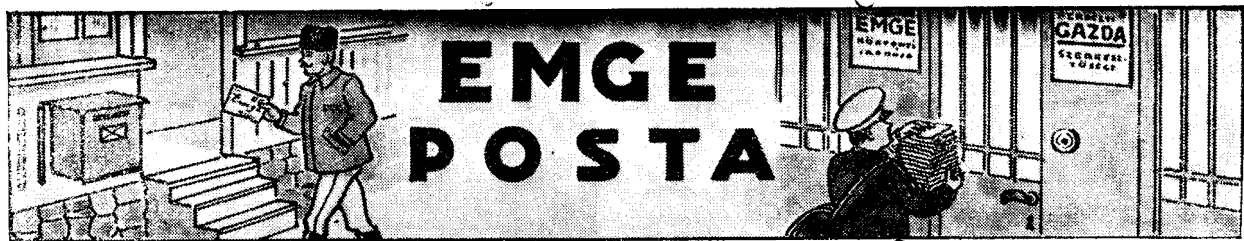

Juhok gázkezelésére készített kettős kamra.

sűrítése nem okvetlenül szükséges. Annál inkább kívánatos, hogy a második kezelés 5 nap múlva kövesse az elsőt. A gázmérgezés megelőzése érdekében kezelés után több óráig tartózkodjanak a juhok a friss levegőn, hogy a bundájuk alaposan kiszellőződjék. A másodszori kezelés után is a juhok újabb 8 hétig megfigyelés alatt tartandók. Ha a kezelendő juhok bőrén vastag varasodás található, a pörköket lágyító és fertőtlenítő kenőcsök igénybevételével a gázkezelés előtt el kell távolítani. Fellágyításra alkalmas az 5%-os kreolin vagy lysolos oldat, 10%-os naftalinke-nőcs, 1 rész kreozot 15 rész olajjal keverve vagy 5-10%-os koptinolaj.

Ezekben hozzuk gazdatesvéreink tudomására a rühösség korszerű gyógyítására vonatkozó ismereteket. Olyan vidéken, ahol a rühösség jelentős méreteket öltött, a gazdasági kamara segélyével kellene gázkamrákat létesíteni.

Sz. D.

A tejelő tehen takarmányozása.

Irta: Csiky Dezső, bethleni gazda.

Az E. M. G. E. január 8—20. között községünkben megrendezett gazdasági tanfolyama alkalmával az előadók útmutatásai alapján takarmányozási kísérletet végeztem két piros-tarka tehenemmel. Erről gazdatestvéreimnek az alábbiakban számolok be.

Teheneim közül az egyik (Viola) 5 éves és hét hete borjuzott. A borjút 6 hetes korában azonban el kellett adnom születési hibája miatt (több köldök zsinór), tenyésztésre ugyanis így nem vált alkalmassá. A másik tehenem (Piros) már öreg fejős s hatodik hónapja van fel-folyatva.

A takarmányozási kísérlet megkezdése előtt naponta és fejenként 8 kg. réti szénát, 8 kg. őszi búzaszalmát (rázva) és kb. 10 kg. kórét kaptak. A kórét megszecskeztem és sós vízzel leöntve adagoltam a kísérlet megkezdése előtt, amíg a fenti takarmányokat kapták, 3 napon át pontosan megmértem a tejet. A következő mennyiséget adták:

1940. január	Viola	Piros
„ 10 liter	6 liter	2 liter
„ 11 „	6 „	2 „
„ 12 „	6 „	2 „
Napi átlag	6 liter	2 liter.

A tanfolyam állattenyésztési előadásából viszont azt tanultam, hogy a füllesztett kukoricaszár táplálóbba, mint ahogy azt azelőtt adagoltam és a füllesztésnél jól fel lehet használni, ha répával keverjük. Az előadások során az is bebizonyosodott, hogy egy kg. helyesen összeállított abrakkeverékből 3 liter tejet képes egy tehen termelni.

A tanfolyami előadó urak tanácsára és ösztönzésére répát és napraforgópogácsát szereztem be. A répa mázsánkénti ára községünkben 30 lej, míg olajpogácsát ugyancsak a helyen lévő olajgyárból 4 lejes kg.-kénti árban vásároltam. Az előadó urak tanácsára mindkét tehenemnek abrakot adtam, bár előre jelezték, hogy a (Piros) tehéntől, amelyik már öreg fejős, aligha várható komolyabb emelkedés.

A kísérlet alatt teheneimnek ugyanannyi és ugyanolyan szénát és szalmát adtam, míg a kórét szecskezve, répával füllesztettem mindig

úgy, hogy legalább egy napig fülledjen. Naponta és fejenként ezután az állatok

8 kg. réti szénát, 0.67 kg búzakorpát,
8 kg. őszi búzaszalmát, 0.67 kg. kukoricadarát,
10 kg. kukoricakórét, 0.67 kg. olajpogácsát
5 kg. répát füllesztve kaptak.

A kísérlet mindenben igazolta a tanfolyamon tanultakat, mert a tej mennyisége 4—5 napon át emelkedett és a kísérlet befejezése felé megállapodott.

A frissen fejős (Violánál) napi kb. 5 literrel emelkedett, míg az öreg fejős (Pirosnál) napi 2—2,25 liter emelkedést mutatott.

A tejemelkedést az alábbi sorrendben mutatom ki:

	Viola	Piros
1940. január 13.	7.25 liter	2.75 liter
„ „ 14.	8 „	2.75 „
„ „ 15.	8 „	2.75 „
„ „ 16.	9 „	2.75 „
„ „ 17.	9.75 „	3.50 „
„ „ 18.	11 „	4.25 „
„ „ 19.	11.50 „	4.25 „

Az utolsó három napon, amikor a tej mennyisége már megállapodott, a Violánál napi 5 liter, a Pirosnál pedig napi 2 liter emelkedés mutatkozott. Ezután kiszámítottam, hogy mennyibe kerül az abrakolás naponta és fejenként:

5 kg. répa à 30 kg. 1.50 lej
0.67 kg. búzakorpa à 3 kg. 2.— „
0.67 „ kukoricadara à 4 kg. 2.67 „
0.67 „ olajpogácsa à 4 kg. 2.67 „

naponta összesen 8.84 lej

Községünkben most a tejet 5 lejes árban tudjuk eladni. Így a Viola tehénél az 5 liter tej emelkedés napi 25 lejt tett ki, amiből ha levonom a 8.84 lej abrakot és répa árát, marad 16 lej, amiből munkadíjat nem vonok le, mert a jószág gyarapodik és több és jobb trágyát termel.

A Piros tehénél a tej mennyisége csak 2 literrel emelkedett, de így is kihozta az abrak árát.

A takarmányozási kísérletből, amint gazdatestvéreimnek elmondtam, világosan kitűnik, hogy a tehenek helyes takarmányozása mindig meghozza a várt hasznot.

Áprilisi teendők a gyümölcsösben.

A szokatlanul hosszantartó kemény tél miatt a legtöbb gyümölcsstermesztő nem tudta a maga idejében elvégezni sűrűs télutói, illetve tavaszi munkálatait. Így a koronaritkítás, fiatal fák alakító metszése és a lombtalan állapotban való permetezés nagyon sok gyümölcsösben még mindig elvégzésre vár. Ez a munkatorlódás nemcsak a gyümölcsösben, hanem gazdálkodás minden ágában jelentkezik, ezért a gazdának arra kell törekednie, hogy a legnagyobb körültekintéssel, ügyes munkabeosztással a legrövidebb időn belül pótolja az elmaradt munkálatokat.

Az elmaradt munkák sorrendje a következő: koronaritkítás, kéregtisztogatás, alakító metszés és végül a permetezés. A felsoroltakat április elején még mindig elvégezhetjük. A koronaritkításról mult havi számunkban bár beszámoltunk.

Az olyan gyümölcsnemeknek az alakító metszését, amelyek sokat szenvedtek a tél fagyától, amelyeknek nemcsak a rügye, hanem a vesszeje és ága is megfagyott, halasszuk minél későbbre, csak akkor fogjunk a metszéshez, amikor már hajtani kezdenek. Az egészséges fáknál ezt a munkát természetesen minél előbb, a nedvkeringése megindulása előtt kell elvégezni.

A permetezést végezzük el a legnagyobb gonddal. A permetezőanyag megválasztásánál tartuk szem előtt azt, hogy állati kártevők pajzstetvek (vagy gombabetegségek) varosodás, vánkospénész stb. ellen akarunk védekezni. Ma, amikor a permetező anyagok ára borzasztó magas, lehetőleg olyan szert válasszunk, amelyekkel úgy a rovarok, mint a gombabetegségek ellen védekezhetünk (pl. Libex-Universal, Novenda, stb.) Amennyiben külön védekezünk a gombabetegségek és az állati kártevők ellen, először mézskénlével vagy bordóilével végezzük el a permetezést, majd a különböző gyümölcsfa-kárbolineumokkal (Neodendrin, Kermocid, Neopetrosol, stb.), fordított esetben tudniillik a permetlé lepereg a gyümölcsfák olajos kérgéről.

Tekintettel arra, hogy a rézgálicnak az ára nyár óta 100%-al emelkedett, a lehetőség szerint takarékoskodjunk vele. A bordóilé ne legyen telen 2%-nál, nyáron pedig 1 $\frac{3}{4}$ -nál töményebb. Csak ott használjuk, ahol arra feltétlenül szükség van, télen majdnem minden esetben helyettesíthető mézskénlével (kivételek a gyümölcsvarosodás), sőt egyes esetekben jobb eredményt érünk el a mézskénlével, pl. liztharmat, vánkospénész

és levélfodrosodás esetében. Ezenkívül a mézskénlének nemcsak gombaölő, hanem rovarölő hatása is van, tudniillik a pajzstetveket gyéríti.

Lombtalan állapotban jó lueskosan, lemosás-szerűen kell végrehajtani a permetezést, míg rügyfakadás után harmat, jobban mondva ködszerűen permetezünk. Permetezni csak akkor lehet, ha hőmérséklet a fagyponthoz felett van, a fák nem lueskosak és a szél nem fúj.

Nagy súlyt helyezünk április első felében a bimbólikasztó bogár gondos lerázására és összeszedésére. Ezt a munkát korai reggeli órákban hajtjuk végre, amikor a bogarak még dermedtek. A bimbólikasztó bogár csak az almában tesz kárt, nagyon ritkán megtalálható a körtefán is.

Ugyancsak áprilisban, de inkább a hónap második felében végezzük a héj alá való oltást. ezzel az oltási móddal érjük el a legjobb eredményt az alma és a körte átoltásánál. A héj alá való oltáshoz csak akkor szabad hozzáfogni, ha a nedvkeringés megindult.

Ciumbrud (Csombord), 1940. márc. 17-én.

Ij. Veress István.

Az állatok, szekerek és hámok katonái felmentése.

A nagyvezérkar 19. számú közleménye: A rekvirálható javak tulajdonosainak tudomására adjuk a következőket: 1. Az állatok, szekerek, hámok és kerékpárok felmentésére vonatkozó felmentési kérvényeket az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz kell intézni, mely a kérvényt az új rekvirálási törvény rendelkezései és az érvényben lévő rendeletek értelmében elintézi. 2. A gépkocsijárművek felmentésére vonatkozó kérvényeket az illetékes területi parancsnoksághoz kell intézni, mely a kérvényt az új rekvirálási törvény és a nagyvezérkar rendeletei értelmében elintézi. 3. A rekvirált javak visszatérésére vonatkozó kérelmet kizárólag azokhoz a csapategységekhez kell intézni, ahol azok vannak. A csapategységek a kérvényeket a lehetőség korlátain belül, az érvényben lévő rendeletek értelmében elintézik és az eredményről a kérelmezőt értesítik. 4. Amennyiben az előbbi pontokban jelzett kérelmeket 1940 április 1. után a nagyvezérkarhoz intézik, a kérvény elintézetlenül marad és a kérvényező semmiféle választ nem fog kapni.

Zöldségkertészet

Vessünk feketegyökeret.

Áprilisi vetésből nyerjük a legzsengőbb, legjobb ízű feketegyökeret. A feketegyöker különösen gyermekeknek igen értékes és izletes tápláléka télen, ezért ne feledjünk el most egy ágyást kijelölni számára, lehetőleg ott, ahol 40–50 cm. mélyen megmunkált előző évben trágyázott és rögzmentesen elmunkált talajunk van. A friss trágyázást nem tűri.

Vetése 25 cm. sortávolságra történik, ritkán, majd az egyelésnél a sorban a töveket egymástól 8–10 cm-re hagyjuk meg. Áprilisi munkája a többszöri kapálás. Azokat a töveket, amelyek szárba mentek, ne huzzuk ki tövestől, hanem csak a virágszárát törjük le, mert az alatta lévő gyöker még elég zsenge és kellemes ízű maradt a fogyasztásra.

Karácsonyi dinnye.

Nem bűvészmutatvány karácsonyra dinnyét előállítani, s erdélyi piacainkon mégis ritkán jelenik meg ez a csodabogár. Erre a célra azonban ki kell választanunk az úgynevezett **karácsonyi aranymez jégdinnyét**. Ennek a művelése éppen úgy történik, mint a többi sárgadinnyéké, azzal a különbséggel, hogy a szeptemberben leszedett gyümölcseit hűvös, fagymentes helyen száraz polcokra rakva, azok karácsonyra érnek be. Vetése április végén történik, ugyanugy fészekbe, mint a többi sárgadinnyéké. A sárgadinnye termesztésére nézve részletes utmutatást találhatunk az Erdélyi Gazda folyó évi márciusi számában.

Bőtermő spenót.

Ujzélendi spenót néven ismerjük azt az egész nyáron és még ősz elején is szedhető spenótfajtát, mely tekintve, hogy magjait elhullatja, sok ember előtt mint élvező növény ismeretes.

Kövér, tápdus talajba vetjük május elején 40–50 cm. sortávolságban egy-két szemet dugva 3–4 cm. mélyen a földbe. Vetés előtt a nehezen csirázó magot 2–3 napig tanácsos langyos vízben áztatni. Szétterülő hajtásai erőteljesen fejlődnek s levelei a nyári melegben is szedhetők. Hogy a szedett zöldség minél üdőbb és zsengébb legyen, ajánlatos csak a levélhegyeket leszedni.

Hagyjunk egy pár tövet kimagzani, mert mihelyt a nagyobb fagyok beállanak, a növény gyökerestől lefagy s így a felujulást a magzani hagyott száruk az elhullatott mag utján biztosítják.

Allandó friss zöldhagyma.

A szalonna és kenyér mellé egész nyáron át szívesen esszük a zöldhagymát, amely nemesak izletes, de igen értékes E-vitamint tartalmazó táplálék.

Ha a tavaszi dughagymázás után rögtön vetünk hagymamagot szórva, vagy köztesnek sorba

és a vetést nyár közepéig három hetenként megismételjük, mindig lesz friss zöldhagymánk. Inkább a laza kötésű földeket válasszuk hagymatermesztésre, mert az agyagon növény hógyma erősen gyomosodik s nehezen tartható tisztán. A friss fogyasztásra szánt hagymát öntözzük rendszeresen, mert ellenkező esetben gyengén fejlődik és ize csipős lesz. Ép úgy, mint az előbb említett feketegyökeret, a hagymát sem tanácsos friss trágyába vetni, hanem inkább trágyázott elővetemény után.

Inkább csak a frissen szedett hagymát fogyasszuk, korán reggel szedjük és kötegekbe csomózva, hűvös helyen tartjuk.

Nem mindegy,

hogy milyen borsófajtáról beszélünk, amikor annak vetési időpontját meg kell állapítani. Általában a takarmányborsófélék, a velő és a kifejtő borsókat, gömbölyű szemű borsókat ajánlatos minél korábban (márciusban), legkésőbb április elején elvetni. Ezek a fajták ellenállóak és még hideg, nedves időben is jól csiráznak. Tudjuk, hogy a szántóföldi termesztésben használt takarmányborsófélések hóra is vethetők, annyira bírják a fagyot. Ezeknek a késői vetés kész szerencsétlenség, mert ellepi őket a lisztharmat, megtámadja a zsiszik, a hüvelyek megfásodnak. A **töppedtszemű borsófélék** azonban ellentétben az előbbiekkal, csak április közepe, vagy vége felé vethetők, mert a hideggel szemben sokkal érzékenyebbek s így meg kell várnunk, amíg a talaj a csirázáshoz szükséges hőfokra melegszik.

VÁRADI ÁRPÁD R.T.

Építőipari és Kereskedelmi telepen,
Târgu-Mureș, Strada Cuza Vodă No. 90.
Telefon: 231.

állandóan raktáron tartjuk az alábbi anyagokat:
Cement, mész, gipsz, nád, cserép, eternit, téglá, kútyűrű, hídső, itatóvályú, beton-kéményajtó, határjelző kő, kátrány, kátránypapír, szigetelőlemez, épületalátét-kövek, műkölépcsők, színes cementlapok és homlokzatburkoló kövek, chamott-tégla és chamottliszt, „CITAN“ nedvesfalak elleni szigetelő anyag.

Faragott és fűrészelt fenyőanyag és deszka minden méretben és minőségben, tölgyfák, oszlopok és sasfák, asztalos áruk, talicskák, kútosztorok, szállókarók, Nut-Federes padló-deszkák. Tűzifa és tűzilec detailban és engros tételekben. „Terrovarit“ csillámos művakolati anyag minden színben.

FAHASÍTÓ, FAMEGMUNKÁLÓ, ASZTALOS-IPARI GÉPEK.

A faanyagokat kívánságra gépeinken meggyaluljuk és szükséges méretekre kiszabjuk.
Olcsó, előzékeny és pontos kiszolgálás.
GAZDAKÖRI TAGOKNAK VÁSÁRLÁSNÁL
ÁRKEDVEZMÉNYT ADUNK!

Több peronoszpórajelző állomás - kevesebb permetezés

Háborus időkben minden ország szigorúan ellenőrzi a réz felhasználását s ennek folytán a rézgalic ára napról napra emelkedik. Jelenleg a tavalyi árak kétszeresét fizetjük és ki tudja, hogy a szőlő permetezéséig még mennyit fog emelkedni? Amint láthatjuk tehát — ilyen helyzetben — csak fokozódik a peronoszpórajelző állomások jelentősége.

Az E. M. G. E. Szőlészeti és Borászati Szakosztálya már két éve szervezi Erdélyszerte a peronoszpórajelző állomásokat. Az első évben 26 jelzőállomás létesült, míg a múlt évben 30, jelenleg tehát összesen 56 állomás működik a szőlőbirtokok teljes meglégedésére.

A felszerelést Medgyesen készítik a Szász Gazdasági Iskolában. A múlt évben 980 lej volt az ára, de a cinkbádóg árának emelkedése folytán, egy teljes állomás felszerelése jelenleg 1350 lejbe kerül, ládába csomagolva, medgyesi állomás

máson feladva. Az árhoz még hozzá kell számítani a szállítási költséget is. A felszerelés megrendelhető az alábbi címmel: Institutul Agricol Săsesc Medias. Megrendelés előtt tanácsos az ára iránt megégszer érdeklődni, nehogy az esetleges áremelkedés folytán meglepetéseknek legyünk kitéve. A megrendeléssel gyidejüleg írjunk egy levelet az E. M. G. E. Szőlészeti és Borászati Szakosztályának is, amelyben a peronoszpórajelző állomás felállítása iránti szándékunkat jelentjük be.

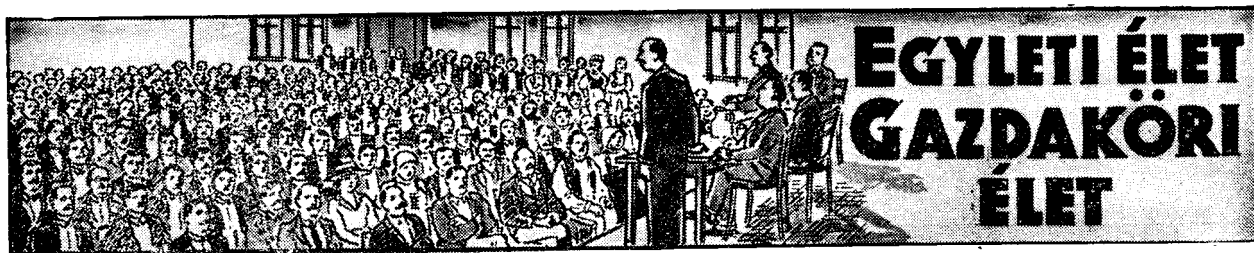
A szakosztály részletes magyarnyelvű útmutatót küld a jelzőállomás felállítása és a permetezések helyes keresztülvitelére.

A múlt évben legtöbb helyen három, de sok helyen csak két permetezéssel is sikerült megvédeni a szőlőt. Az oldat erőssége pedig 0.5%-al kezdődött és egy esetben sem haladta meg az 1%-ot. Gondoljuk csak el, hogy milyen hasznot jelent egy permetezés megtakarítása és a régi 1½—2%-os oldat erejének esőkkentése.

Gazdatestvéreink állítsunk fel minél több peronoszpórajelző állomást!

JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS	JÚLIUS	AUGUSZTUS	SEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
NYERGES SZŐLŐMOLY. (CLYSIA AMBIGUELLA) LEPKÉJE KITERJESZTVE 12-14% SÁRGASZÍNŰ, BARNAPERETE RÖZSOLÁTVAL: ESTE ÉS ÉJÉL RÖPÜL PÉTEK ELSZÓRTAN BÍBÓKOK BÓGYÓKON, KÖCSÁRYON - HERNYOK 10-12%, HUSSIMŰ - 2 NEMZEDÉK.			TÉLI BÁBOK	I. RAJZAS	I. PÉTEK I. HERNYOK	I. NEMZEDÉK NYÁRI BÁB	II. RAJZAS	II. PÉTEK	II. HERNYOK	TÉLI BÁBOK KÉREG ALATT, KAROKON	
KERESZTES SZŐLŐMOLY. (POLYCHROSIS BOTRANA) LEPKÉJE KITERJESZTVE 10-12% PIRÓBARRA SZÍNŰ, KÉKES MARYÓDZÁSSAL - NAPNYUGTAKOR RÖPÜL - HERNYÓJA 9-10 %-RENDESEN 3, NÉHA 4 NEMZEDÉK			TÉLI BÁBOK	I. RAJZAS	I. PÉTEK I. HERNYOK	I. NEMZEDÉK NYÁRI BÁB	II. RAJZAS	II. PÉTEK	II. HERNYOK	TÉLI BÁBOK KÉREG ALATT, KAROK REPEDÉSEIBEN, GÖDRÖCSKÉKBEN	
KÁRTÉTEL. BÍBÓKAT, KIS BÓGYÓKAT ELRÁGJA, PÖKNÁLÓS PÉSZKEKET KÉSZÍT. - A MEGRAGGOT FÜNTÖK ELSZÁRADNÁK, A BÓGYÓK LEPE REGNEK.				MÁJUSI KÁRTÉTEL			JÚLIUSI KÁRTÉTEL			A MOLYFŰRÁSOS BÓGYÓK CSÜNYÉN, ÖSSZESZÁRADNÁK, KÖNYNYEN ROTHADNÁK S AZ EGÉSZ FÜNTÖT MEGFERTŐZIK - FŐKÉNT A CSEMEGESZŐLŐNÉL KÁROS.	
VÉDEKEZÉS. LEGFONTOSABB AZ ELSŐ NEMZEDÉK HERNYÓINAK ÍRTÁSA TÖBBSZÖR FÜNTPERMETEZÉSEL - A PERMETEZÉS EGYSÍTHETŐ A PERONOSPÓRA ELLENI VÉDEKEZÉSSEL - HASZNÁLHATÓ IRZÉNES, NIKOTINOS SZER MAGYBAN, VAGY BORDÓI-LÉVEL, (ARZÓLA, DARSIN, NOS PR AZEN, MOLEX STB.)				FÜNTPERMETEZÉS 1. 2. 3. 4. 5. - LÉNYEGLEG REVOLVÁRVAL LEPKE MÖGÉ LÖKÉS KÉREK ELÉGETÉS BÍBÓFOGOK ELÉGETÉS PILLEFÓGÁS LÁMPÁVAL KÁRTÉTEL MEGELŐZÉS MÖGÉ LÖKÉS LÖKÉS PÉTEK ELLENI			PILLEFÓGÁS LÁMPÁVAL CSEMEGESZŐLŐ TISZTOGATÁSA ŐSZI FÜNTPERMETEZÉS MARYÓDZÁSSAL			JELMAGYARAZAT: A SZAKGATOT JONALK A HÉTKEZT JELTIK. A FEKETE ÉKJELK AZ EGYES FEJLŐPÉSI, VAGY VÉDEKEZÉSI SZAKASZOK ELEJÉT ÉS VÉGÉT HATÁROZZÁK MEG FÉRVETÉS S, PALINGÁS GYULA	
JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS	JÚLIUS	AUGUSZTUS	SEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER

Fenti képünk a szőlőmolyok fejlődését és kártételét mutatja be.

Az E. M. G. E. igazgató-választmányának az 1940. évi április hó 29-én tartandó közgyűlése elé terjesztendő jelentése az egyesület 1939. évi működéséről.

Tisztelt Közgyűlés!

Az E. M. G. E. 1939. évi működését tárgyaló jelentésünket az alábbiakban van szerencsénk a Tisztelt Közgyűlés elé terjeszteni, kérve, hogy azt tudomásul venni és az igazgató-választmányának a felmentvényt megadni szíveskedjék.

Az E. M. G. E. igazgató-választmányának nevében:

Cluj (Kolozsvár), 1940. március 20-án.

Dr. Szász Pál s. k.
elnök

Telegdy Iászló s. k.
ügyvezető alelnök.

Gr. Teleki Ádám s. k.

Warga András s. k.
bizottsági tagok.

Dr. Darkó Ákos s. k.

Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

Mindannyian átéltük az elmúlt közgyűlési év eseményeit; éreztük és hordoztuk a viharos idők felelősségét. A háború ugyan jelenleg Európa más részén pusztítja az emberi életet, kulturát és civilizációt, de azért nálunk is éreztette hatását: a termelés és fogyasztás rendszeres ütemének megzavarodása népünket is súlyos feladatok elé állította.

Hála azonban a romániai magyar gazdatársadalom kiegyensúlyozott, alkotó életfelfogásának, józan ítélőképességének és példamutató fegyelmeztségének, — a rendkívüli idők vészes zátonyai hajótörést nem okozhattak, s népünk történelmi hagyományaihoz illően vállalta és teljesítette mindazt, amit tőle sajátságos helyzete megkövetelt; munkában és anyagi áldozatban egyaránt.

A rendkívüli idők következtében az egyesület életében is nehéz napok következtek el. A mozgási lehetőség természetes korlátozása, a gazdáknek otthonaikból való hosszabb távolléte erősen megnehezítette a már beindított egyetemes fűlszervezést. És ennek ellenére fokozottabb munkateljesítménnyel kellett jelentkezni, mert nem volt olyan nap, hogy gazdáink tömegesebben ne jöttek volna tanácsért, segítségért támogatásért és közbenjárásért. Meg is tettük, ami lehetséges volt s örömmel jelenthetjük, hogy habár a termésben beállott zavar jelentős anyagi hátrányokat szűlt, mégis a magyar gazdák ebben az időben is megmutatták, hogy egymás megsegítésével mire képesek: többet dolgoztak, csak hogy előteremthessék a megélhetés és a nemzetgazdaság szükségleteit.

Az EMGE, mint az erdélyi magyar gazdatársadalom érdekvédelmi szervezete.

Az új állami rendszerben az E. M. G. E. sokkal súlyosabb felelősséget visel, mint az előző kormányzati rendszerek alatt. Az állami életben a szakmai képviseletek különleges szerepet kaptak s az EMGE-nek is fogallkozni kellett mindazokkal a kormányzati elgondolásokkal, melyek közvetve, vagy közvetlenül kihatoltak a magyar gazdák életére. Elnökünket, aki a júniusban megtartott parlamenti választások során nem volt hajlandó jelöltséget vállalni, — *Öfelsége II. Károly király, mint a magyar mezőgazdák hivatott képviselőjét, szenátorrá nevezte ki.* Ez a körülmény, továbbá az, hogy elnökünk a legnagyobb szervezett magyar foglalkozási ág vezetőjeként az ország Legfőbb Gazdasági Tanácsában is helyet kapott, alkalmat nyújtott arra, hogy az EMGE figyelemmel kísérhesse és szavát hallathassa minden olyan kérdésben, mely reánk is tartozik.

A mult év törvénykezésében ott találjuk a búzaértékesítési törvényt. Elnökünk parlamenti tevékenysége következtében a vármegyei búzaértékesítő bizottságokban meggyékként helyet foglaltak az E. M. G. E. kiküldöttjei is. Összesen 22 megyében volt bizottsági tagságunk. Névsorukat az Erdélyi Gazda 1939 augusztus 1-i számának 300-ik oldalán közöltük. Bizottsági tagjaink sok helyen komoly, eredményes munkát fejtettek ki s mindössze két megyében voltak nehézségeink hivatalos elismertetésünk körül.

A parlament július 10-i ülésén a kormány

beterjesztette a Céhok elismeréséről, a Céhok Nemzeti Tanácsának létesítéséről és a szakkamarák felállításáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslatnak eredeti formájában való megszavazása súlyos kihatást gyakorolt volna egész gazdaságunk életére. Elsősorban a közel 100 éves Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletet érintette. Másrészt viszont nem nyújtott lehetőséget arra, hogy az állami szervezetek keretein belül mint oszthatatlan népesség végezzük a bennünket jellemző, mindig építő szellemi munkát. Az EMGE elnöksége, élén dr. Szász Pállal, a tervezetet nyomban beható tanulmányozás alá vette s megvette a szükséges lépéseket, mint azt lapunk 1939 nov. 1-i számának 392. és 393. oldalain ismertettük.

A kormányzatnak a mezőgazdasággal kapcsolatos elgondolásai között szerepel a Mezőgazdasági Kamarák újabb átszervezésére vonatkozó törvényjavaslat is. Elnökünk a javaslat áttanulmányozása után — elnöki tanácsos és igazgatóválasztmányi ülésen tárgyalta le a nagy horderejű kérdést, mely ugyancsak lényeges befolyást gyakorolhatna falusi népünk életére. A javaslat megkötéseket tartalmaz a mezőgazdasági életre és újabb anyagi kötelezettségek vállalására indítja a gazdákat. Az elnöki tanács, illetve igazgatóválasztmányi határozat alapján elnökünk érintkezést keresett a földművelésügyi kormány vezetőjével és a többi illetékes állami vezetővel, akikkel részletesen ismertette egyesületünk álláspontját.

Elnökünk szenátori és a Legfőbb Gazdasági Tanácsban viselt tisztségét arra használta fel, hogy a magyar gazdasági élet ügyét hathatósan képviselje. A letűnt év során megszámlálhatatlan esetben keresett érintkezést kormányzati és hatósági tényezőkkel, akikkel az alábbi kérdésekben tárgyalt:

1. A katonai rendelkezések, illetve rekvirálások során előállott helyzetben — a mezőgazdasági élet zavartalan menetének biztosítása.
2. A kisajátításokkal kapcsolatos méltánytalanságok.
3. A határmenti lakhatási engedélyek ügye.
4. A kilakoltatás kérdései.
5. A magyar gazdasági életnek az összes állami szakmai szervezetekben való arányos képviselete (mezőgazdasági kamarák stb.)
6. Az állami mezőgazdasági szervezetekben a magyar etnikai származású szakemberek és képviselők részvétele.
7. A szemestemények 1 százalékának beszállítása.
8. Az EMGE szabad működésének biztosítása.
9. A magyar gazdáknak a közigazgatásban való arányos képviselete.
10. A közbirtokossági erdők, illetve fák felhasználásának ügye.
11. Az irányított mezőgazdálkodás rendszere körül felmerült nehézségek stb.

Sajnos, azzal nem büszkélkedhetünk, hogy minden közbenjárás meghozta volna kielégítő eredményét. Egyesületünk mindenestre elégetett vállalt kötelezettségeinek. Vannak ugyanis kérdések, amelyek hosszadalmas utánjárást és szívós kitartást igényelnek. Voltak azonban problémák, amelyeknél részleteredményeket sikerült elérni. Azt az igazságot azonban, amit lépten-nyomon hangsúlyozunk, ezúttal is gazdatestvéreink emlékezetébe idézzük: Az EMGE akkor tud majd hiánytalan és minden igényt kielégítő munkát végezni, amikor Románia minden magyar gazdája tagjává lesz, amikor a meglévő tagok az egyesülethez való tartozásukat nemcsak a tagdíjak befizetésével igazolják, hanem ennél többel: közösségi cselekedetekkel!

Az EMGE hatóereje és akcióképessége minden időben szervezett társadalmi erejétől függ, s amilyen mértékben szélesül és gyarapodik, ugyanolyan mértékben tud hathatósabb tevékenységet kifejteni.

Az EMGE tevékenységi köre.

Egyébként az egyleti élet abban a négyes ütemben halad, amit előző közgyűlési jelentésünk bevezető soraiiban is felvázoltunk.

1. Elsősorban a szervezésre törekedtünk most is, — minden nehézség ellenére, mert az összefogásra és lelki egységre soha máskor nincs nagyobb szükség, mint éppen a mostanihoz hasonló nehéz időkben.

2. Másodsorban rendületlenül szolgáltuk ez évben is a mezőgazdasági szakoktatás ügyét: megtartott tanfolyamaink, gazdanapjaink és gazdaiünnepjeink, valamint hivatalos lapunk, az Erdélyi Gazda — mind művelődési tényezők, a szervezett gazdasági élet öntudatának, felelősségérzetének forrásai s a fejlődés iránymutatói.

3. Harmadsorban igyekeztünk kielégíteni a nevelő munka következtében öntudatosult igényeket, gazdasági akcióink segítségével. A nemesített vetőmagakció, az állatállomány feljavi-

Legjobb borszóló fajtákból álló, I. osztályú fajtaazonos

SZŐLŐOLTVÁNYOK

és I. osztályú koronás alma, kajszin- és őszibarack, szilva, cseresznye, meggy és diófa

GYÜMÖI CSFÁK,

mersékelt áron beszerezhetők

Dr. MÜLLER ZOLTÁN

államilag ellenőrzött és fertőtlenített
GYÜMÖLCSFA ÉS SZŐLŐ-
OLTVÁNY TELEPÉRŐL,

Aiud, Str. Mihail Viteazul 49.

Dr. Szász Pál

tása, mezőgazdasági gépek és műtrágya forgalmazása — a beállott szállítási nehézségek, a katonai összpontosítások s más okok folytán — ugyan csökkent mennyiségben, de értékben, hatásban a mezőgazdasági kultúra színvonalának emelésében ezidőszert sem maradt el a megelőző évek szép eredményei mögött.

4. Negyedsorban megvalósítani kívántuk a gazdatársadalom érdekvédelmét, az állam felé képviseltük a romániai magyar gazdák kívánságait, továbbítottuk kéréseiket, panaszait s alkalomadtán közvetlen jogvédelmet is nyújtottunk. Mint már előbb láttuk, ezen a területen különösképpen sok munka adódott és elnökségünk ezirányú tevékenysége igen szép eredményhez vezetett.

A szervezés eredményei.

A szervezési munkát az EMGE felügyelői kara végezte. Az elmúlt év folyamán a felügyelők összesen 946 magyarlakta községben fordultak meg:

I. Kerület: *Koppány* Rezső az I. sz. alkerület felügyelője Bihar megyében 210, *Bikfalvy* Ferenc, a II. sz. alkerület felügyelője Szatmár megyében 48, br. *Bornemisza* Károly, később *Lengyel* György, jelenleg *Biró* Pál és *Darvas* György, mint a III. sz. alkerület ügyeinek vezetői Arad megyében 25, dr. *Récsey* Lajos, a IV. sz. alkerület felügyelője Szilágy megyében 65, *Meggyes* István, az V. sz. alkerület felügyelője a Bánságban 19 kiszálláson vett részt, vagyis az I. kerületben összesen 367 kiszállás történt.

II. Kerület: *Szász* Ferenc kerületi felügyelő Kolozs, Szamos, Naszód, Hunyad, Szeben és Fogaras megyékben 105, a II. sz. alkerület felügyelője, *Dániel* Elemér, jelenleg *Gyullai* Korpos Gyula Kisküküllő vármegyében 8, a III. sz. alkerület felügyelője, *Finta* Aador, Torda és Alsófehér megyékben 25 kiszálláson vett részt, vagyis a II. kerületben összesen 138 kiszállás történt.

III. Kerület: *Mikó* László kerületi felügyelő Maros, Csik, Háromszék, Udvarhely és Nagyküküllő megyékben 83, az I. sz. alkerület felügyelője, *Anghi* Balázs, Maros megyében 27, *Orosz* Károly, a II. sz. alkerület felügyelője Udvarhely és Nagyküküllő megyékben 121, *Fodor* Pál, a III. sz. alkerület felügyelője Csikban 104, *Benedek* Pál, a IV. sz. alkerület felügyelője Háromszék megyében és Brassóban 35, *Rednik* Endre, az V. sz. alkerület felügyelője Háromszékben 83 kiszálláson vett részt, vagyis a III. kerületben összesen 358 falulátogatás történt.

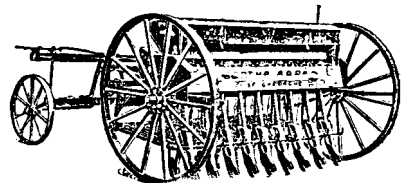
A felügyelők helyszíni látogatásai során tanulmányozták a magyar gazdák helyzetét, szervezték az egyesületeket, gazdaköröket alakítottak, tanácsokkal szolgáltak és tapasztalataikról részletes jelentéseket tettek a központnak. Az elnökség viszont a felügyelői, gazdaköri jelentésekből és az azokat kiegészítő gazdalevelekből állandóan figyelemmel kísérhette a magyar gazdatársadalom életviszonyait, helyzetének alakulásait s ezek következtében megláthatta feladatait.

Az elnökség a felügyelői kar nemes, építő és járhatóan munkásságáért ezton is legmeszebbmenő elismerését nyilvánítja.

A sajtóságos rendkívüli viszonyokra való tekintettel a tagszaporulat sem jelezheti az előző évhez hasonló eredményeket, — de épen a nehéz körülmények azok, amelyek a számoknak megadják erkölcsi jelentőségüket. A magyar gazdák küzdelmes életük mellett rádöbbennek a gazdaközösségi szervezkedés szükségességére s tagfelvételre jelentkeznek.

Ebben az évben is több, mint háromezzerrel növekedett tagjaink száma s ezzel taglétszámunk az 1936 április 5-i tagállomány harminc-

Jó szerszám,
fél munka!
Ki mint vet,
úgy arat!

Számos elismerő levél igazolja, hogy a legújabb rendszerű, olcsó és legjobb párossorú, kanalas

VETŐGÉPEK,

világmárkás
EKÉK

különbféle kapáló-ekék, dobirosták, tengerimorzsolók, „Vermorel”-rendszerű szőlőpermetezők legolcsóbb elárúsítója, készítője:

HOLCZMANN

JÓZSEF gépészmérnök, Carei, Jud. Sălaj.

Vállalja az összes mezőgazdasági gépek és azok alkatrészeinek szakszerű javítását és készítését.

mégyszeresére emelkedett; akkor volt 537 tagunk, ma van 18.522. A gazdaköri tagok száma is jelentékenyen növekedett, ma 26.808 gazda támogatja gazdaköri fiókjaink építő munkáját; egybevetve ma 45.330 szervezett gazda áll az EMGE kibontott zászlaja alatt s tevékenykedik az EMGE iránymutatása szerint.

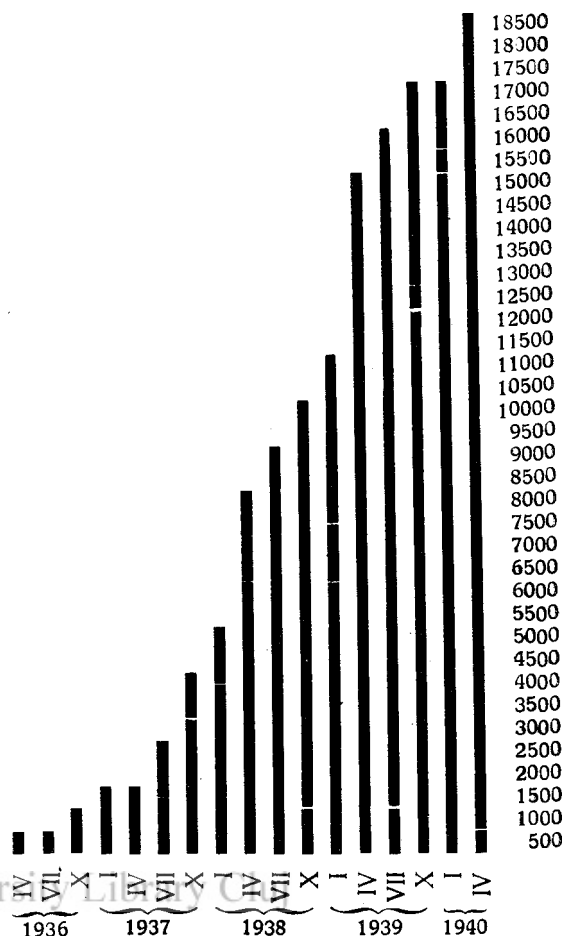
Az EMGE-tagok szaporodását negyedévenként az alábbi ábra mutatja szemléletesen. Félévenként a következő számot kapjuk:

1936 ápr.—1936 szept.	200
1936 okt.—1937 márc.	649
1937 ápr.—1937 szept.	2.671
1937 okt.—1938 márc.	2.902
1938 ápr.—1938 szept.	2.906
1938 okt.—1939 márc.	5.310
1939 ápr.—1939 szept.	1.734
1939 okt.—1940 márc.	2.808

A tagszaporulat eredménye a jelentés becsültártáig 18.522.

Kimutatás az E. M. G. E. tagállományáról vármegyék szerint csoportosítva.

VÁRMEGYE	Tagok száma		
	1936. április 5-én	1939. március 1-én	1940. március 31-én
Alba-Alsófehér	30	334	466
Arad	20	619	896
Bihar-Bihar	26	951	1138
Braşov-Brassó	22	239	317
Ciuc-Csik	18	853	1061
Făgăraş-Fogaras	1	28	66
Treiscaune-Háromszék	94	1372	2361
Hunedoara-Hunyad	9	180	280
Târnava-Mică-Kisküküllő	5	686	809
Cluj-Kolozs	90	1293	1447
Caraş-Krassó	—	3	3
Mureş-Maros	45	1541	2110
Maramureş-Máramaros	6	98	108
Târnava-Mare-N.-küküllő	5	135	166
Năsăud-Naszód	—	190	213
Someş-Szamos	17	359	530
Satu-Mare-Szatmár	17	586	855
Sibiu-Szeben	—	46	54
Sălaj-Szilágy	49	889	1677
Severin-Szörény	3	86	117
Timiş-Temes	33	333	366
Turda-Torda	27	630	786
Odorheiu-Udvarhely	16	1866	2123
Ókirályság	4	21	116
Feldolgozás alatt álló tag-sági nyilatkozatok	—	1934	457
Összesen:	537	15392	18522
Gazdaköri tagok száma		21863	26808
Szervezett gazdák száma		37255	45330

Kimutatás az E. M. G. E. gazdaköri fiókjairól s a gazdakörök taglétszámáról.

VÁRMEGYE	Gazdakörök száma		Gazdaköri tagok száma 1940. április 1-én
	1936. április 5-én	1940. április 1-én	
Alba-Alsófehér	1	8	352
Arad	3	23	1007
Bihar-Bihar	4	18	1227
Braşov-Brassó	2	10	511
Ciuc-Csik	12	32	1412
Făgăraş-Fogaras	1	2	95
Treiscaune-Háromszék	69	95	5203
Hunedoara-Hunyad	1	2	93
Târnava-Mică-Kisküküllő	1	31	1397
Cluj-Kolozs	44	60	2424
Mureş-Maros	1	81	3206
Maramureş-Máramaros	1	1	30
Târnava-Mare-N.-küküllő	1	6	262
Năsăud-Naszód	—	4	200
Someş-Szamos	—	12	554
Satu-Mare-Szatmár	3	18	664
Sibiu-Szeben	—	1	45
Sălaj-Szilágy	14	35	1722
Severin-Szörény	5	9	498
Timiş-Temes	33	41	2016
Turda-Torda	7	25	1265
Odorheiu-Udvarhely	2	60	2580
Bucovina-Bukovina	—	1	45
Összesen:	205	575	26.808

Új gazdakörök.

Az egyéni tagszaporulattal párhuzamosan alakultak az új gazdakörök:

1. *Arad (Arad)* megyében: Câmpul Albinei (Aradtanya), Pergul mic (Kispereg), Arad-Gai (Arad-Gáj).

2. *Alba (Alsófehér)* megyében: Beța (Magyarbecze).

3. *Ciuc (Csík)* megyében: Simonești (Csík-szentsimon).

4. *Treiscaune (Háromszék)* megyében: Aninosa (Egrespatak), Doboli de sus (Felsődoboly), Fotoș (Firtosmartonos), Alungeni (Futásfalva), Horale (Horoly), Hatuica (Hatolyka), Hilib (Hilib), Icafalău (Ikafalva), Imeni (Imecsfalva), Albis (Kézialbis), Malnaș (Málnás), Micloșoara (Miklósvár), Micfalău (Mikóujfalu), Bicsad (Sepsibükszád), Valea-Crișului (Sepsiköröspatak), Magheruș (Sepsimagyaros), Peteni (Székelypetőfalva), továbbá Sft.-Gheorghe (Háromszék) megye és környékének cséplőgép és traktortulajdonosainak gazdaköre Sft.-Gheorghe (Sepsiszentgyörgy).

5. *Hunedoara (Hunyad)* megyében: Fele-dinți (Lozsád).

6. *Târnava-Mică (Kisküküllőben)* Șaros (Magyarsáros).

7. *Mureș (Marostordában)*: Maia (Mája), Matrici (Nyárádköszvényes), Ihod (Ehed), Sovata (Szováta), Măgherani (Nyárádmagyaros).

8. *Sălaj (Szilágy)* megyében: Deja (Dés-háza), Mănău (Monó), Naimon (Nagymon), Orduzel (Szamosardó), Verveghiu (Vérvölgy), Dobo-Mare (Nagydobo), Ser (Szér), Hodod (Hadad), Hurezul Mare (Nántü).

9. *Odorheiu (Udvarhely)* megyében: Brăduț (Bardocz), Biborțeni (Biborcfalva), Filia (Erdőfüle), Sângeorgiul de Pădure (Erdőszentgyörgy), Oteni (Ocfalva), Șoimoșul mare (Nagy-solymos).

10. *Someș (Szamos)* megyében: Puion (Pujon), Iclozel (Kisiklod), Beclean (Bethlen), Uriul de sus (Felőr).

11. *Timiș (Temes)* megyében: Uisenteș (Ujszentes).

12. *Suceava (Szucsáva)* megyében: Vorniceni (Józseffalva).

Az elmúlt év folyamán összesen 51 új gazdakör alakult.

Az E. M. G. E. elnöksége tudatában van annak, hogy a gazdakörök pusztá megalakulása még csak kezdeti lépés. Ezzel legfeljebb a helyi gazdasági élet kerete adatott meg, aminek gyakorlati jelentősége attól függ, hogy milyen mértékben sikerül azt tartalommal megtölteni. A gazdaköröknek a helyi gazdák irányító és cselekvő szervévé kell válniuk. Éppen ezért folyó év elején elhatározta, hogy azonnal megkezdje a gazdaköri elnökök kiképzését, ami azonban ko-

rántsem haladhat csak elméleti síkon, hanem kapcsolatot kell találjon a gazdák való életével.

Bitay Endre okl. gazda, szentbenedeki föld-birtokos, az E. M. G. E. mozgalom egyik kipróbált, erős munkása, aki ezideig több helyen töltött be előadói tisztségeket, nyert alkalmazást gazdaköri vándor-tanári minőségben. Sorra fogja látogatni a gazdaköröket, és beindítani a gazdakörök munkáját. Egyelőre ez még csak kísérlet és ha ez a módszer beválik, akkor több munkaerő fog az ügy szolgálatába állani.

A gazdasági népnevelés.

Az E. M. G. E. elnöksége minden külső megnyilatkozását arra használta fel, hogy figyelmeztesse a magyar gazdatársadalmat: az idők fokozottabb munkateljesítményt kívánnak, — többet és jobbat kell termelni, mert csak ilyen uton válósíthatjuk meg célunkat: népünk gazdasági áldatámasztását, nemzeti vagyionunk gyarapodását, gyermekeink jövőjét, továbbá csak ezen az úton haladva jutunk abba a helyzetbe, amikor akadály nélkül végezhetjük egész népünk szolgálatát, áldozhatunk a közösségért, saját hitünk és kultúránkért, s teremthetjük meg népi fennmaradásunk és fejlődésünk előfeltételeit.

Ez a gondolat gyakorlati síkon elsősorban az Erdélyi Gazda hasábjain nyert kifejezést, mely immár 20.000 példányban hirdeti a gazdasági haladás alkotó szellemét. Arra törekedtünk, hogy a lap útján népies, könnyen érthető nyelvezettel mindenki elsajátíthassa a haladáshoz szükséges gazdasági ismereteket.

Másodsorban a tanfolyamok állottak a gazdasági népnevelés szolgálatában, s harmadsorban azok a különleges akciók, mint pl. a tanítók gazdasági továbbképzése, melyekről alább adunk számot.

Az Erdélyi Gazda.

A szerkesztőség minden igyekezete arra irányult, hogy a lap színvonalát emelje. E célból figyelemmel kísérte a nagy olvasótábor jelentkező igényeit és a gazdatudomány fejlődő irányvonalát. E két tényező alkotta a szerkesztőség vezérlő szempontját. Az elmúlt év folyamán a lap terjedelmét is esetenként emeltük. Különös sulyt helyeztünk arra is, hogy a mozgalmi élet nagyobb teret nyerjen az Erdélyi Gazda hasábjain.

Azt a tényt, hogy az Erdélyi Gazda az egyesület egyik legnagyobb erőssége, mi sem bizonyítja kifejezőbben, mint a havi huszezres példányszám. A lap eredményes munkájának hathatós támogatói a rendszeres és alkalmi munkatársak voltak, akiknek e helyen is köszönetet kell mondanunk. És nem mulaszthatjuk el, hogy valamennyiünk nevében e helyen is a legnagyobb elismerésünket nyilvánítsuk és tolmácsoljuk Gr. Teleki Ádámnak, a lap főszerkesztőjének és De-

meter Bélának, az Erdélyi Gazda szerkesztőjének. A lap komoly segítőtársa volt még Nagy Miklós segédtitkár

Az Erdélyi Gazda Jogi Melléklete.

Az Erdélyi Gazda Jogi Mellékletének megjelent hat száma az erdőtörvény, az erdőtörvény módosítása, a hivatalos lap 131—1920. számában közölt, az erdőtörvény módosításáról szóló törvény és a 2596—1919. számú rendelet-törvény végrehajtási utasítása, — rendelet-törvény az erdőkitermelési üzemterve felülvizsgálásának jogáról és az erdészeti műszaki tanács összetételéről, — a mezőgazdasági gépek adásvételi ügyleteiről, — a szőlőültetvények után járó adóról és a direkttermő ültetvények megváltásáról, — a szőlőtermelési alap kezeléséről, — a direkttermő szőlőültetvények megváltásáról 1939. év tavaszára, — az új betegségyelző rendelkezések, — a gazdasági termékek kereskedelmi adója, — a búzaértékesítési törvény, — szőlőültetvények adója, — a bor szabad forgalma, — a gabona őrlése, a jegyzők díjszabása, — a sertések forgalmi adója, — a pontos fizetők adókedvezménye, — a gabona eladásának bélyegilletéke, — a hadi övezetek, — a határövezetek, — a fizetés után járó adók, — a földadó mennyisége, — a gyapjúárak, — a gyümölcsfaiskolák működési engedélye, — a must árusítása, — a szőlőadó alól való mentesség, — a szőlőtermelési alap kezeléséről szóló törvény végrehajtási utasítása, a borárak, a szőlőültetés engedélyezése, a jegyzők díja, az örökösödési illeték, a falusi malmokra vonatkozó új rendelkezések, a buzavásárlás újabb rendszere, a buza ára. a búzaértékesítési törvény módosítása, a dohánytermelés szabályai, a karácsonyfa ki-tele, a váiasztói névjegyzékek és az állampolgársági ügy tárgyában közölt fontos törvény és rendelet fordításokat, továbbá adott tanácsokat.

Ezt a felelősségteljes munkát, valamint az E. M. G. E.-hez beérkező jogi vonatkozású ügyek véleményezését Dr. Asztalos Sándor, egyletünk jogtanácsosa végezte nagy lelkiismeretességgel.

A „Kisállattenyésztő“

Az Erdélyi Gazda főszerkesztője az elmúlt év folyamán kísérletképen *Kisállattenyésztő* címen Nagy Miklós E. M. G. E. segédtitkár közreműködésével új lapmellékletet adott ki, melynek összesen két száma jelent meg. Az érdeklődés azonban nem volt olyan méretű, hogy az egyesület a melléklet további megjelentetést látott volna szükségesnek. Ha azonban tagjaink igényelnék és előfizetnének, úgy gondoskodna tör-ténne a *Kisállattenyésztő* rendszeres megjelenéséről.

Az Erdélyi Gazda Naptára.

Az Erdélyi Gazda 1940. évi naptára 10.000 példányban jelent meg. 240 oldal terjedelemmel és több mint 100 képpel díszítve. A forgalomba került összes példányok elfogytak.

Gazdasági tanfolyamok.

A gazdasági népnevelés második fejezetét a téli kéthetes gazdasági tanfolyamok alkotják. Az eddig megtartott tanfolyamok mindenütt éreztetik hatásaikat. A tanfolyamok következtében lassan kezd átalakulni a gazdálkodás módszere, többet és jobbat termelnek. A példa viszont, a régi közmondás szerint, hamar terjed. Azok, akik még távol tartották magukat a tanulás lehetőségétől, rájönnek a munka gyümölcsöző eredményeire s a példa követőivé válnak. A tanfolyamok eredményes voltát mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy a földművelésügyi miniszter megkérte elnökünket, tegyünk jelentést eddigi tanfolyamainkról, mert a hivatalos földművelésügyi hatóságok is tudni akarják, hogyan lehetett ezt a szép munkát magán kezdeményezésből és szerény lehetőségek között ilyen eredményesen végezni.

1939—40. telén már 63 tanfolyami igénylés történt. Az Elnökség meg is tette a szükséges intézkedéseket a tanfolyamok megtartására, a sorozatos katonai behívások azonban csökkentették a már jelentkezett hallgatók és előadók számát, s a tanfolyami engedélyben a kormány az Elnökség figyelmébe ajánlotta, hogy a határmentén 50 km-es zónában ne tartsunk tanfolyamokat. Így a megtartott tanfolyamok száma 26 volt:

1. Sântioana (Csittszentivány). Előadók: Szász Dezső, Szász Ferenc (Lándor), Gál Elek, Anghi Balázs és Seyfried Ferenc.

2. Trg.-Mures (Marosvásárhely). Előadók: Biró József, Szőke Mihály, Gál Elek és Anghi Balázs.

3. Beclan (Bethlen). Előadók: Temfly István, Maknics Gyula, P. Nagy Sándor.

4. Bicfalău (Bikfalva). Előadók: Kellner György, Eperjessy Albert és Benedek Pál.

5. Curteni (Udvarfalva). Előadók: dr. Ré-szegh Tamás, Szász Dezső (Lándor), Anghi Balázs és Gál Elek.

6. Poian (Aranyospolyán). Előadók: Nagy Miklós, dr. Ré-szegh Tamás és Koppány Rezső.

7. Acăș (Ákosfalva). Előadók: Ugron Pál, Korponay Kornél, Kellner György és Anghi Balázs.

8. Baraolt (Barót). Előadók: Eperjessy Endre és Benedek Pál.

9. Uriul de sus (Felőr). Előadók: Binder Albert, P. Nagy Sándor és Szász Ferenc.

10. *Suat (Magyarszovát)*. Előadók: *Bitay Endre, dr. Részegh Tamás, Binder Albert és Benczedy Márton.*

11. *Măgherani (Nyárádmagyaros)*. Előadók: *Korponay Kornél, ifj. Szász Ferenc, Csontos János és Gál Elek.*

12. *Voivodeni (Vajdaszentivány)*. Előadók: *Szász Dezső, dr. Részegh Tamás és Anghi Balázs.*

13. *Sovata (Szováta)*. Előadók: *Korponay Kornél, Sziklay Béla, Horváth Zoltán és Anghi Balázs.*

14. *Sângeorgiul de Pádure (Erdőszentgyörgy)*. Előadók: *Paull Kamil és Kellner György.*

15. *Sânzieni (Kézdiszenttelek)*. Előadók: *Rednik Endre, Teleki Nagy Ferenc, Martini Géza és Földi István.*

16. *Simbriaș (Jobbágytelke)*. Előadók: *Antal Dániel, Korponay Kornél, Szász Dezső és Antal Dánielné.*

17. *Racăștie (Aranyosrákos)*. Előadók: *Biró József, Szeghő Dénes és Székely Lajos.*

18. *Șaroș (Magyarsáros)*. Előadók: *Biró Pál és Paull Kamil.*

19. *Dalnic (Dálnok)*. Előadók: *Kovácsnay János, Szeghő Dénes és Domokos Gyula.*

20. *Culpin (Mezőkölpény)*. Előadók: *Korponay Kornél, Horváth Tibor és Gál Elek.*

21. *Rázboieni (Székelykocsárd)*. Előadók: *Szeghő Dénes, Binder Albert és Seyfried Ferenc.*

22. *Joseni (Gyergyóalfalu)*. Előadók: *Szöke Mihály, Péter József, dr. Részegh T. és Anghi B.*

23. *Suseni (Gyergyóújfalu)*. Előadók: *Péter József, dr. Részegh Tamás és Anghi Balázs.*

24. *Mihai Viteazul (Alsószentmihály)*. Előadók: *Nagy Miklós, Kellner Gy. és Koppány R.*

25. *Unghuraș (Bálványosvárja)*. Előadók: *Antal Dániel Bitay Endre és P. Nagy Sándor.*

26. *Lac (Feketelak)*. Előadók: *Binder Albert, ifj. Vékás Jenő és Gál Elek.*

Az a meggyőződésünk, hogy az egész magyar gazdatársadalom nevében szólunk, amikor a legőszintébb elismerésünket fejezzük ki az előadók tiszta önzetlenségéből fakadó munkája iránt. Tudásukat nem öncélnak tekintik, hanem ennél

sokkal többnek és komolyabb értéknek: átadni azoknak, akiknél a haladás az életszükségletek közé sorolható. Nem mulaszthatjuk el azonban külön kiemelni Korponay Kornélnak csodálatra méltó nemes önfeláldozását, aki az elmúlt tél folyamán is öt tanfolyamon tartott előadásokat és hosszú időn át szolgálta ezt a magasabbrendű célt.

Női háztartási tanfolyamok.

Ugyancsak a népnevelés szolgálatában állottak a hathetes női háztartási tanfolyamok, amelyeknek célját jól ismerjük. Az elmúlt közgyűlési év tartama alatt Hosszufaluban, Szotyor és Mezöbánd községekben zajlott le három tanfolyam Botz Ida, Domokos Jolán és Orbán Julia háztartási tanárnők közreműködésével. A tanfolyamok iránt általános érdeklődés nyilvánult meg és reméljük, hogy az eljövendő időben nagyobb számban tarthatók meg.

A felekezeti tanítók gazdasági továbbképzése.

A gazdasági szakoktatás terén az E. M. G. E. elnökének kezdeményezésére ez évben igen nagy horderejű akció vált lehetségessé.

Mindnyájan tudjuk, hogy falusi testvéreink sorsa a helyi vezetők kezében van letéve. A falu intézményes megsegítését csak úgy lehet elképzelni, hogyha megvannak a szükséges vezetők. A papon és tanítón kívül gazdasági szakemberrel, orvossal, ügyvéddel stb. Addig is azonban, míg a falu kitermeli saját vezetőit, gondoskodás kell történi a helyi vezetőkéről, az egyetemes népszolgálatról. Manapság a papoknak és tanítóknak olyan felelősséget kell hordozniok, amilyenre aligha volt példa. Eggyelőre minden vonalon nekik kell vállalniok az irányítást s a példamutatást. A falu úgy tekint rájuk, mint egyetemes orvosokra, akikhez minden bajukkal tanácsért, segítségért fordulhatnak. De hiába ostromoljuk őket nap-nap után újabb követelésekkel, hiába idézzük a hangzatos jelszót: *mentsük meg a népet*, ha a pap és tanító feladat vállalásához nem teremtik meg a szükséges előfeltételeket. Másrészt viszont az egyház és iskola irányítójának sovány kenyerét is nagyrésztben a föld biztosítja. Tehát elsőrendű érdek azt úgy művelni,

Az ország gyümölcsszükséglete,

mint a velünk szoros gazdasági viszonyban álló országoké is, évről-évre növekszik. Ezért a közelgő

tavasza minél több gyümölcsfát ültessünk.

Nagy készletünk van szép gyümölcsfacikkékből, különösen almafákból és szilvaifákból. Kérje a faiskolai cikkek és szőlőoltványok kimerítő faj- és árjegyzékét a legjobban ismert cégtől:

AMBROSI, FISCHER és Társai. A i u d, Jud. Alba.

hogy a gyermekeik megfelelő neveltetése biztosítva legyen. De továbbmenve, a tanítóknak ezen a sikon sajtószerű kérdéseket is kell megoldaniok. Az iskolában ma már kötelező a gazdasági nevelés. Hogy a falu egyetemes népszolgálati rendszeressé váljék, ki kell bővíteni a szerepköröket és lehetővé kell tenni, hogy a pap és a tanító az összes népi igényeknek meg tudjon felelni.

Elnökünk e tárgyban érintkezést keresett egyházaink vezetőivel, akik szinten elkötelezést láttak e feladatok iránt. Ennek következtében 1939 augusztus hó 6-án a nagyenyedi Bethlen-kollégiumban megnyílt 67 magyar felekezeti tanítónak kéthetes gazdasági tanfolyama. A tanfolyam vezetését dr. Nagy Endre, a csombordi gazdasági iskola igazgatója vállalta, míg az előadói tisztségeket Antal Dániel, Paull Kamil és Veres István töltötte be.

A tanfolyam bebizonyította, hogy milyen nagy hiányt pótol. A tanítók a legnagyobb hálával és szeretettel fogadták a tanítást és őszinte köszönetüket nyilvánították egyesületünk iránt.

A munka ezzel azonban még korántsem nyert befejezést. Az E. M. G. E. a tanítók gazdasági kiképzésére Antal Dániel és Paull Kamil személyében vándor-tanárokat állított be, akik sorra járnak a tanfolyamot hallgatott tanítókat, mindenütt egy hetet töltenek és ezalatt az idő alatt megvizsgálják a tanító gazdálkodási módjait, tanácsokkal látják el, üzempertvet készítenek és általánosságban foglalkoznak a falu magyar gazdáinak helyzetével.

Antal Dániel ezideig 16, míg Paull Kamil 15 tanítót keresett fel. Értékes munkájukat tovább folytatják.

Kimutatás a gazdasági tanfolyamon résztvevő tanítókról:

Reformátusok: Gagyi Andor, Haraszkerék. Molnár Vilmos, Doma. Karikó Jenő, Feketegyarmat Gyórfi András, Dobra. Ugrai Viktor, Sculia. Horváth Géza, Biharfélegyháza. Báthori József, Körtvélyes. Varga Árpád, Aluss-Fitcau. Radványi Mihály, Körtvélyes. András Kálmán, Dedrádszéplak. Czirják Ferenc, Börvély, Soós Bálint, Vajasad. Palkó János, Enyed. György Benedek, Erősd. Trozner József, Miriszló. Nemes János, Enyed, Tökés József, Marosdécsé. Pócs Ferenc, Sávár. Sente Lajos, Magyaró. Liszka Gedeon, Mezőbergenye. Sajti Károly, Zerénd, Ferenc Árpád, Magyarbecze. Kelemen Jenő, Marosnagylak. Péter Domokos, Székelykövesd. Fikler Sándor, Nagyölyves. Tóth Zoltán, Halmi. Bodoni Kálmán, Havad. Szakál István, Székelykeresztur. Hajdu Ferenc, Kocsárd. Fekete Károly, Bádok. Veress Benedek, Hosszúfalva. Garda Aladár, Székelyabod. Fodor Tivadar, Marosvécs.

Evangélikus: Antal Márton, Türkös.

Róm. kat.: Lukácsy István, Jobbágytelke. Szopós Károly, Szárhegy. Bíró József, Tekerpatak. Vajda Lajos, Szászfenes Tamás Mihály,

Kápolnásfalu. Petres Ignác, Gyergyócsomafalva. Mihály János, Máréfalva. Péter Imre, Nyárádköszvényes. Király Ferenc, Kézdiszentkereszt. Zsook Ambrus, Jobbágyfalva. Szakács Antal, Kézdiszentlélek Péterfi István, Nyujtod. Jakabos Zoltán, Szárazpatak. Szántó Ádám, Gyergyóujfalva. Csintalan Lajos, Csikszenttamás. Fábian Ferenc, Székelyszenttamás. Baka Károly, Nagyenyed. Márton Lajos, Zetelaka. Miklós Gergely, Csikszentgyörgy. Miklós Márton, Nagykászon. László Lajos, Csikcsicsó. Biro Albin, Csikrákos. Kőszegi Domokos, Csikszentlélek. Solyom Ferenc, Bereck, Péter Árpád, Kilyénfalva. Pap Sándor, Futárfalva

Unitáriusok: Adám Mihály, Nyárádszentmárton. Dániel Zsigmond, Vadad. Lőrinczi Miklós, Nyárádszentlászló. Török János, Dicsőszentmárton. Gazdag Miklós, Nagyajta. Pap Dániel, Csehétfalva. Zsigmond Ferenc, Mészkö.

A falusi papság köréből az utóbbi időben egyre több megkeresés érkezett az E. M. G. E.-hez. Az iránt érdeklődtek, hogy az egyesület vajjon tarthatna-e számukra is tanfolyamot? A levélbeli érdeklődéseken kívül azonban a mozgalmi gyűléseken is tettek fel ilyen nyílt kérdéseket. Az Elnökség leszögezte álláspontját: Készen áll arra, hogy a folyó évben a lehetőségek szerint hathetes tanítói tanfolyamokat rendezzen. Ugyanakkor a papságnak is kész örömmel tartaná meg, ha tömegesen kéri, egyházi főhatóságuk előzetes hozzájárulásával.

Gazdanapok.

Végül ugyancsak a népnevelést szolgálta az, hogy a gazdakörök kérésére egyes helyekre a központ szakelőadókat küldött ki, továbbá gazdanapokat rendezett, amelyek során megadta a szükséges utbaigazításokat, tanácsokat.

Egyébként különböző szakkérdésekben rengeteg levél érkezett központunkhoz s ezekre az érdeklődők mindig megkapták a helyes feleletet.

Fajtiszta, fajazonos,
szavatolt csiraképeségű

eredeti erfurti, hollandiai és dániai

**Főzélék
Zöltség
Virág
Fű**
és nemesített
lakarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO“

magtermelés és
magkereskedésben kaphatók
Cluj, Piața Mihai Viteazul 38.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Árjegyzék ingyen.

A gazdálkodás színvonalának emelése.

A szervező munka és a népnevelő törekvések célja — mint megelőző közgyűlési jelentésünkben többhelyt is fejtegettük — a gazdatársadalom beállítása abba a nagy fejlődésbe, melyet a gazdatudomány az utóbbi években, évtizedekben megtett. Jelentettük már azt is, hogy az elmúlt dolgos évek eredményeképpen mindennél sikerült megtörnünk a régi módszerekhez való csökönys ragaszkodást, gazdasági akciónk tervszerűen viszik át a gyakorlatba mindazt, mit szóval és írásban — nevelő szándékkal — hirdettünk.

A vetőmag akció.

Egyesületünk tovább folytatta az ismert vetőmag akcióját. Minden igyekezete arra irányult, hogy az elkorcsosodott vetőmagvakat kicserélje. Azokon a vidékeken, ahol az előző években vetőmaghoz juttatta a gazdákat, minden helyről gyönyörű eredményekről futnak be jelentések. A gazdák kézzől-kézre adják a vetőmagvakat, s már olyan nagy területeken van elterjedve, hogy adatszerűen nem is lehetett figyelemmel kísérni.

1939. március 15 óta az E. M. G. E.

37.377 kg.	búza
9.895 kg.	árpa
22.015 kg.	zab
7.722 kg.	tengeri
19.980 kg.	Gül-Baba burgonya
3.850 kg.	őszi rózsa burgonya
500 kg.	bükköny
11 kg.	szarvaskerep
23 kg.	baltacin
50 kg.	fehér gyalogbab
835 kg.	szegesborsó
904 kg.	répa
100 kg.	len
66 kg.	köles
300 kg.	muhar

vetőmagot osztott ki.

Folyó év elején, február 17—21 között megrendezte vetőmag kiállítását, amely az emelkedő mezőgazdasági kultúr színvonalat igazolja. Az E. M. G. E. tagjainak kiállított termelvényei az egyre emelkedő minőséget bizonyították. Ugyanakkor azonban a kiállítás alkalmat nyújtott a szükséges tavaszi vetőmagvak beszerzésére. A kiállítók eladtak, illetve a gazdák vásároltak 305.500 kg. különféle vetőmagot 2.290.500.— lej értékben.

Allattenyésztési vonatkozásban

az egyesület a már ismert vonalon haladva, a budapesti tenyészállatvásárról behozott tenyészállatok közül kedvezményes áron egy Nonius fajtájú 5 éves tenyészment juttatott

Zselyk községbe, egy-egy szimentáli bikát Paptamási, Magyargyerőmonostor, Olasztelek községnek egy-egy magyar-erdélyi bikát Tenke, Szék községnek. Magántenyészetek részére behozatott egy-egy magyar-erdélyi bika Temes-Torontál, Szilágy megyébe, továbbá két mangalica kan Szilágy megyébe. Eddig összesen 7 magyar és 11 szimentáli bikát és 1 mént hoztunk be.

Korábban behozott tenyészbikáink közül tenyészképtelenné vált két magyar bika és 1 szimentáli, amit elnehezede tette használhatatlanná. Két darab szimentáli bika a ragadós száj- és körömfájás utóbetegségeinek lett az áldozata, 1 darab pedig még tenyészképes állapotban 3 évi használat után, más községbe adatott át. Ehez képest magántenyésztőnél van 1, köztenyésztésben 4 magyar, összesen 5 bika, míg a szimentáliak közül használatban van még 8 bika. Magyar bikák után Bükkös községben (Kisküküllő) található igen szép, 1½ évnél is idősebb eladó bikaborjuk. Általában meg vagyunk elégedve az ivadékok csontozatával és még jobb lenne az eredmény, ha gazdáink már szópos koruktól jobban és főképpen fehérjedús abrakokkal, továbbá takarmánymésszel tartanák a borjukat. A szimentáli bikák ivadékaik közül sok szép borjut láttunk, amelyek közül már nem egyet jó áron községi tenyészbikáknak adtak el.

1938. év őszén kihelyezett 96 drb. tenyészkoça után, csak 250 drb. süldő jutott az egyesületnek és ezekből Maros megyében 30, Arad megyében 18 drb.-t helyeztünk el olyan helyeken, ahol különleges biztosítékot kaptunk az egylet vagyonát képező tenyészkoçák értékének fentartása tekintetében, míg a többi süldők, illetve meddő koçákat értékesítettük. Az eladásból befolyt összegekből mezőgazdasági eszközöket vásároltunk, hogy egyrészt a pénz biztosítva legyen, másfelől viszont a mai viszonyok között, — amint azt egy földművelésügyi miniszteriumi felhívás is tudatta, — tanácsos gondoskodni a szükséges eszközökről. Jöhet olyan idő is, amikor semmi pénzen sem lehet megvásárolni.

A csíkmezei juhfeljavítási akciónkat tovább folytattuk. 1939. őszén kicseréltettük a két éven át egyhelyben maradt cigája kosokat. Ugyanakkor pedig már az első keresztelésből származó toklyók is felüztettek. Nagy érdeklődéssel várjuk a második ivadék példányait, ami ismét egy lépéssel közelebb visz a célhoz: a csíki juhászat tej és gyapjú-termelésének értékesebbé tételéhez.

A hosszúmezei 4 drb. kiváló racka kos után, eredményekről sajnos nem számoltunk be. Attól tartunk, hogy jószándéku se-

gítségünk nem a megfelelő helyre jutott, mert a jelentés szerint a 4 drb. odakerült kos megrühösödött. Ez viszont korántsem a gondos ápolásnak a jele.

Ugy a cigája, valamint a racka feljavítási akcióval tovább haladunk, más erre vállalkozó községekben is, mert az eddigi tapasztalatok igazolták azt a feltevésünket, hogy az akciónk nyomán a juhtenyésztés színvonalának emelkedése következik be.

Zselykre kihelyezett ménünk 38 kancát fedezett és a jelentések szerint valamennyi vemhes is lett. Sajnos azonban, hogy a katonai behívással járó megerőltetés sok kancánál elvetélést váltott ki.

Népies állattenyésztésünk fellendítése érdekében megtettük a szükséges előmunkálatokat, hogy a folyó évben a már ismert származású szarvasmarháink és valószínűleg juhaink és sertéseink is törzskönyvileg nyilvántartassanak. A törzskönyvezésnek anyagi jelentősége is meg fog nyilvánulni, mert a múlt évben kiadott egyik földművelésügyi miniszteri határozat alapján köztenyésztésre csak ismert származású tenyész apaállatokat szabad vásárolni. Ha tehát az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet tagjainak állatállománya részére megbízható törzskönyvet készít el, akkor lehetővé teszik a tenyésztésre alkalmas állatoknak magasabb áron való értékesítését.

A földművelésügyi minisztériumhoz intézett beadványaink közül is megemlítendőnek tartunk néhányat:

1. Kértük a száj- és körömfájás elleni gyógyító vérsavónak forgalomba hozatalát, amint ez már külföldön általánosan elterjedt. Ha némileg elkésve is, a vérsavót a kolozsvári szérumtermelő intézet forgalomba hozta és tudomásunk szerint minden rendelés kielégítést nyert. A szérum hatásáról nincsenek megbízható adataink, mert legbizalmasabb tagjainktól sem kaptunk a vérsavó felhasználása és hatása tekintetében feltétlenül megbízható adatokat.

2. Kértük a földművelésügyi minisztériumot, engedje meg a magánállatorvosoknak is a különféle ragadós állatbetegségek elleni védőoltás elvégzését már azért is, mert a rendkívüli állapotok miatt igen sok hatósági állatorvos hivatott be katonai szolgálatra. Választ nem kaptunk.

3. Panaszoltuk, hogy a vándorló juhalkák úgy öszsel, mint tavasszal sok kárt tesznek az útmenti vetésekben és kértük a vándorló juhászok megrendszabályozását. Nem sikerült eredményt elérni.

4. Többször folyamodtunk külföldi kísérleti intézetekhez különféle takarmányok tápértékének megtudakolása iránt. A kapott adatokat megőriztük és felhasználtuk.

5. Körlevelekben felhívtuk gazdasági kerületi felügyelőinket a behozott bikák ivadékaiknak kinyomozására és más fontos ismeretek összegyűjtésére.

6. Kiadtuk Szeghő Dénes állattenyésztési felügyelő által népies stílusban megírt Okszerü Takarmányozás című összefoglaló munkát, melynek használhatóságát bizonyítja, hogy eddig több, mint 1300 példány fogyott el.

7. Számokban nem is tudjuk kifejezni, hány állattenyésztési és állategészségügyi kérdésre adtunk részletes választ s a kérdések emelkedő számából arra következtetünk, hogy gazdatársainkat az adott viszonyok között, — a lehetőségek határain belül igyekeztünk minden vonatkozásban kiszolgálni.

E helyen nem mulaszthatjuk el köszönetünket kifejezni *Szeghő Dénes* állattenyésztési felügyelőnek, az *E. M. G. E.* állattenyésztési ügyosztálya előadójának, aki a tőle megszokott komoly és mély tudással és felelősségérzettel végezte munkáját.

Szakosztályok.

Múlt évi jelentésünkben megindokoltuk a szakosztályok létesítésének szükségességét s beszámoltunk az egyes szakosztályok megalakulásáról is. Most már az egyes szakosztályok egyéves munkaeredményét közölhetjük:

A gyógynövény termesztési és gyűjtési szakosztály.

A gyógynövénytermesztési és gyűjtési szakosztály *Gidófalvy István* elnök és *Bodor Kálmán* előadó szakoskerü vezetőjével rendkívül élénk tevékenységet fejtett ki. 1939-ben 330 ezer lej meghaladó értékben forgalmazott gyógynövényeket. A gyűjtési munka terén özv. *Faragó Sándorné*, *Nagyszentmiklós*, továbbá *Holtmaros*, *Csekelaka*, *Küküllővár*, *Eszmény*, *Kendilona*, *Bádok* és *Szengyei* községek tanítói és iskolás gyermekei mutattak fel szép eredményt. Az említett összegből 100.000 lej két község *Sülelmed* és *Doboka* határából került ki. Már ez a tény is azt bizonyítja, hogy rengeteg kincs hever földjeinken szétszórva, csak össze kell azt gyűjtenünk. S fontos ez, mert a gyógynövény iránti kereslet évről-évre nagyobb és állandóan fokozódik. A szakosztály erőteljes lendülettel kezdett munkába a vadontermő gyógynövény gyűjtésének megszervezése érdekében.

Előadások tartásával, személyes kioktatással, újságcikkekkel *Bodor Kálmán* tollából megjelent tájékoztató füzetet végezte propa-

ganda munkáját. Bodor Kálmán ismertető írásának első kiadása már kifogyott s így szükségessé vált másodszori megjelentetése.

A gyógynövény gyűjtés munkájának megszervezésére a kiscgazdákon, illetve gazdakörökön kívül elsősorban a tanítókat és tanítónőket óhajtja bekapcsolni a szakosztály.

A szőlészeti és borászati szakosztály.

A szakosztály az elmúlt évben minden erejével a szőlősgazdák érdekeit igyekezett szolgálni. Az Erdélyi Gazdában számos szakeikket, a napilapokban pedig időszerű h iranyagot tett közzé. 1939-ben továbbfolytatta a peronoszpóra-jelző-állomások felállítását. Az 1938. évi 26 jelzőállomás mellett még 30 új állomást sikerült felállítanunk.

Az irodalmi szakosztály.

Az év folyamán megalakult az E. M. G. E. Irodalmi Szakosztálya. „Gazdakörök könyvtára” címen új könyvsorozat kiadását vette tervbe. E sorozat első számaként kiadta *Szeghő* Dénes, nyug. állategészségügyi főfelügyelő, az E. M. G. E. állattenyésztési felügyelőjének „Okszerű takarmányozás” című munkáját, majd *Török* Bálint, E. M. G. E. igazgató és gyümölcsészeti szakosztályi előadó „Gyümölcsfák kártevői” című munkáját s Bodor Kálmán „Vadontermő gyógynövények gyűjtése és értékesítése” című füzetét.

A szójatermesztésről szóló útmutató füzetcske a „SOIA” társaság támogatásával második átdolgozott kiadását érte meg.

A szakosztály tervbe vette a gazdakörök szervezéséről és vezetéséről szóló munka kiadását s külön kötetekben fognak megjelenni a mezőgazdasági termelés minden ágát átfogó szakmunkák. Ezek a könyvek egyúttal a magyarnyelvű gazdasági iskolák tankönyvei, illetve segédkönyvei is lesznek a miniszteri jóváhagyás után.

A szakosztály kiegészítette az E. M. G. E. könyvtárát és selejtezte a már használaton kívül lévő munkákat.

A gyümölcsészeti szakosztály.

A gyümölcsészeti szakosztály széles területen karolta fel a gyümölcsészet kérdéseit, minden irányban. Első sorban is a gyümölcsstermesztés gondolatának népszerűsítése céljából nagyobb mennyiségű gyümölcsfacsemetét osztott ki a lelkészek és tanítók között, azzal a feltétellel, hogy azok az E. M. G. E. téli, két hetes falusi gazdasági tanfolyamai alkalmával bemutatás céljából a tanfolyami vezetőségnek rendelkezésére bocsájtandók. A nemes adományokból gyűjtött csemeték díjtalan kiosztása az 1940. évben nyer befejezést.

A Szakosztály kísérleteket állított be az egyik kaliforniai paizstetű ellen használt védekező szerek hatásának megállapítása céljából.

Számtalan esetben adott tanácsot a Szakosztály gyümölestelepítési, növényvédelmi, értékesítési, gyümölcsfeldolgozási stb. kérdésekben a hozzáférőknek.

Korponay Kornél szakosztályi elnök „Gyümölestermesztés” címen könyvet írt gazdasági iskolai tanulók és gyakorlati gazdák számára.

A háziipari szakosztály.

A múlt év februárjában megalakult szakosztály a háziipar helyzetének tényleges felmérését tűzte ki első feladatául. Kérdőívet bocsájtott ki és a beérkezett válaszokból elsősorban a nyersanyaghiányt és a termékek értékesítésének nehézségeit állapíthatta meg. A nyersanyagok pótlására többéves munkatervet dolgozott ki.

Céljainak megvalósítása érdekében többirányú akciót indított be. Többek között érintkezést keresett az iskolafenntartó egyházi hatóságokkal, hogy úgy az iskolák, valamint a papnevelő intézetek tanrendjében rendszeres tanítárgyként vezessék be a szellemi és tárgyi néprajz oktatását.

A háziipari szakosztály a fokozatosság elve mellett több éves munkatervet dolgozott ki. Ennek a munkatervnek első szakaszát a háziipar nyersanyaggal való ellátása képezi. Együtt működve a nyersanyag termelését irányító gazdaszervezettel, feldolgozásukra ipari üzemek felállítását kezdeményezi vagy már létezőket a gazdatársadalom érdekében támogat.

A háziipar népszerűsítését és fejlesztését a nyersanyag gépi uton való feldolgozása nagyban elősegíti. Például, ha legfontosabb háziiparunknak, a szövés-fonásnak nyersanyagául szolgáló szálak anyagok fonallá készítését gépi uton végeztetjük el — az erre fordított hosszú időt a szövésnél lehetne értékesíteni. A szőttemények készítése egy kettőre átléphetné a saját szükséglet kielégítését. Akár tömegtermelés céljaira is berendezkedhetne és olyan elterjedt népiparrá fejlődhetné, még önmagában is, hogy egyedül megoldhatná sok vidék ellátásának kérdését.

Ugyancsak nevelő gondolatot szolgált a februárban rendezett háziipari kiállítás is. Sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint a 100.000 lejt megközelítő forgalom, s az Erdély minden részéből összesereglett több mint 3500 látogató.

A szakosztály előadói tisztségét Folyovits Endre tölti be.

A számviteli szakosztály.

Mezőgazdálkodásunk racionálizálásának különböző viszonylatokban mutatkozó eredményeit összesíteni, adatszzerűleg ellenőrizni, a nehezebb feladatok közé tartozik. A sötétben való tapogatózás ugyanis legfeljebb hozzávetőleges felértékelést eredményezhetett volna. Ez egyformán áll egész gazdaközösségi életünkre, a gazdasági ház-

tartásokra és az egyes tulajdonosok esetében is. Nem tudtuk megítélni, hogy a gazdaságokban hol történnék a hibák, — a rossz üzemterveknél. Ezért került a sor a kiskisgazdaságvitel bevezetésére. Mint minden írás és olvasással kapcsolatos tevékenység, azonban úgy ez is csigalassúsággal halad kiskisgazdáinknál, de vannak, akik igen jó példával járnak elől és ezek példája pedig útmutatás lehet a számvitelt egyáltalán, vagy immel-ámmal vezetők előtt. 1938-ban az E. M. G. E. négy füzeltből álló számviteli nyomtatvány-sorozatot osztott ki 59 gazdának. Ezek közül 25-ön küldtek be feldolgozásra alkalmas, de még mindig hiányos adatokat.

1939-ben 84 gazda kérte a számviteli nyomtatványokat, azonban a behívások miatt annyira hiányosak voltak a beküldött lapok, hogy csak 22-öt lehetett feldolgozni. A folyó évben 106 gazda jelentkezett, akik között van az a 67 tanító is, akik a nagyenyedi tanfolyamot hallgatták. Ezzel értékes nyereség érte az ügyet.

A gazdasági számvitel kérdését elnökünk N. Cornăţeanu földművelésügyi miniszter is behatóan megtárgyalta, aki örömmel üdvözölte az E. M. G. E. ifj. irányu törekvéseit, illetve kísérleteit. Sőt azt is kilátásba helyezte, hogy a földművelésügyi kormány szakembert küld le, hogy az E. M. G. E. eddig végzett számviteli tevékenységét tanulmányozza.

A szakosztály 1939 dec. 16-iki ülésén Nagy Miklós előadó javaslatára elhatározta a számviteli nyomtatványok átvizsgálását, új kiadását és egy új lap beiktatását. Ez az új lap a terménynapló, amely súlyos hézagot pótol.

A szakosztályokhoz az elmúlt év folyamán számtalan utbaigazítás és tanácsot kérő megkeresés érkezett, amelyre a szakosztályok nyomban megadták a szükséges felvilágosításokat.

Mozgalmi élet.

Az elmúlt év folyamán tanfolyami vizsgák, gazdaköri alakulások, gazdanapok, megyei gazdasági egyetemi közgyűlések igen jelentős számban zajlottak le. Ezeket — egyesületünk központilag, — vagy kerületi felügyelői útján, — tanfolyami vizsgákon pedig felkért vizsgálbiztosokkal képviseltette magát.

Helyszüke miatt nem áll módunkban valamennyit felsorolni. S így csak néhány nagyobb-méretű megmozdulást sorolunk fel. Április hó folyamán tartotta közgyűlését a Marosmegyei Földműves Szövetség Mikó László elnökletével. A júniusban megtartott kisszármási gazdanapon résztvett dr. Szász Pál országos elnök és Telegdy László ügyvezető alelnök. Az E. M. G. E. aradmegyei tagozatának közgyűlésén a központot Telegdy László ügyvezető alelnök és gr. Teleki Adám képviselték. A székely gazdanapon dr. Szász Pál elnök, Telegdy László ügyvezető alelnök, Szeghő Dénes, Demeter Béla és Nagy Miklós jöttek el a központból. A kidei gazdanapon Telegdy

László ügyvezető alelnök, Szeghő Dénes és Nagy Miklós, a tordaszentlászlói aratóünnepen Seyfried Ferenc, az érbogyoszlói gazdanapon dr. Szász Pál elnök, Telegdy László ügyv. alelnök és Koppány Rezső kerületi felügyelő, a marosvásárhelyi és csittszentiványi tanfolyami vizsgán dr. Szász Pál, Kádár István alelnök, Telegdy László ügyv. alelnök és Demeter Béla lapszerkesztő, az udvarhelymegyei gazdasági egyesület közgyűlésén az országos elnök, Máriaffi Lajos és Kádár István alelnökök, az ügyvezető alelnök és a hivatalos lap szerkesztője jelentek meg.

Az E. M. G. E. elnöke sokoldalú elfoglaltságai mellett minden szabad idejét lehetőség szerint a magyar gazdák között töltötte.

Cluji (Kolozsvári) gazdanapok.

Február 17. és 21-ike között zajlott le az E. M. G. E. tavaszi vetőmagkiállítás és vására, amit a háziipari szakosztályunk kiállításával kapcsolunk egybe.

A kiállítás megnyitásának napján az E. M. G. E. igazgató-választmánya tartott ülést. Aznap este a gazdák tiszteletére a Magyar Színház díszelőadást rendezett. A következő napokon az E. M. G. E. növénytermesztési, állattenyésztési, számviteli, gyümölcsészeti, gyógynövénytermesztési és háziipari szakosztályai tartottak előadógyűléseket, amelyeken Koppány Rezső, dr. Nagy Endre, Székely Lajos, Temply István, Szentimrei Kovács Jenő, Kiczko László, Major Zsuzsanna, Vánholts István, Seyfried Ferenc, Bodor Kálmán és Gidófalvy István tartottak különböző szakkérdésekről előadásokat nagyszámban hallgatóság előtt. A kiállítást látogatók számára szerzett utazási kedvezmények kihasználhatása céljából az Erdélyi Méhész Egyesület is, mint az E. M. G. E. leányegyesülete, a kiállítás ideje alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését. A kiállítások és a gazdanapok szervező munkáját Török Bálint, az E. M. G. E. igazgatója végezte.

Különös gondját képezte az idén is az egyesületnek a kiállítás szakszerűségének emelése. A kiállításon bemutatásra került buzából 21, rozsából 3, árpából 5, zabból 8, tengeriből 13, burgonyából 12, répából 6 fajta. Ezenkívül az összes mezőgazdasági konyha, kereskedelmi és gyógynövénymagvak szerepeltek. A kiállítás alkalmából több gazdakör csoportos tanulmányi kirándulást rendezett Kolozsvárra, amit megkönnyített az ez alkalomra megszerzett vasúti kedvezmény. Meg kell jegyeznünk, hogy számos olyan kisközgazda állított ki, aki az E. M. G. E. útján szerezték be a vetőmag szükségletüket, vagy E. M. G. E. tanfolyamot hallgattak. Bizonyágtétel volt ez a gyönyörű munka eredményei mellett. A kiállítást dr. Szász Pál, az E. M. G. E. elnöke nyitotta meg.

Tanulmányi kirándulások.

A múlt évben lezajlott tanulmányi kirándulások közül a Marosmegyei Földműves Szövetséget kell elsősorban megemlítenünk. De ezenkívül

is több gazdakör tagjai látogattak el olyan mintagazdaságokba, ahol a haladó gazdálkodás legújabb módszereit megismerhették.

Az egylet belső élete.

Az utolsó közgyűlés óta az egylet 5 elnöki tanácsi, 3 igazgató-választmányi, 22 szakosztályi, 36 bizottsági és több felügyelői értekezletet tartott.

Az E. M. G. E. alelnökei *Máriaffi Lajos, gr. Teleki Béla, Károly István és Cs. Kádár István*, továbbá az egész igazgatóválasztmány a legnagyobb felelősséggel, komoly hozzáértéssel és tudással teljesítették közgyűlési megbízatásukat.

A múlt évi közgyűlés során végrehajtott alapszabálymódosításokat a kolozsvári törvényszék jóváhagyta, illetve tudomásul vette.

Elnökünk közbenjárására a belügyminiszter 83063—1939. számú rendeletével engedélyezte a gazdakörök, illetve az E. M. G. E. gyűléseit. A rendelet szerint az összejövetelekre nem kell engedélyt kérni, csak előzőleg a hatóságok tudomására hozandó.

Az egyesület irodája az elmúlt év folyamán több ezer ügyiratot dolgozott fel. Kötelességszerűen igyekezett feladatának megfelelni. A hozzáférhető tegeket a legnagyobb lelkiismeretességgel szolgálta ki.

Eppen ezért ugyancsak legelőbb kötelességünket teljesítjük akkor, amidőn elismeréssel adózunk *Török Bálint* igazgatónak, *Seyfried Ferenc* és *Nagy Miklós* segédtitkároknak, *Szathmáry Ilona* pénztárosnőnek, továbbá az iroda egész tisztviselői karának.

Az E. M. G. E. sajtótudósítója.

Az E. M. G. E. hű maradt ahhoz az elvhez, hogy tevékenységét a nagy nyilvánosság előtt fejtsse ki. E célból mozgalmi életéről és a gazdákat érintő rendelkezésekről rendszeres könyvnyomatos sajtótudósítót juttatott el a lapokhoz. A magyar sajtó ezuttal is a legtisztább és a legnagyobb elismerést érdemlő önzetlenséggel adott helyet közleményeinknek. Népszerűsítette a gazdaközönségi gondolatot. A sajtótudósítót *Demeter Béla* és *Török Bálint* szerkesztették.

A tanulmányi osztály.

Az E. M. G. E. tanulmányi osztálya feldolgozta mindazokat a kérdéseket, amelyek az egészséges vonalvezetésnek elengedhetetlen feltétele. Ezt a rendkívül értékes és tartalmas munkát két tanulmányi előadó: *Vita Sándor* és *dr. Venczel József* látták el minden elismerést megérdemlő módon.

A jogvédelem gyakorlati munkája.

Minden olyan esetben, amikor tagjaink kérések, az egyesület eljárta a kormánytól és az illetékes hatóságoktól. Ezt a munkát maga *Dr.*

Szász Pál, az egyesület elnöke, *Demeter Béla*, az Erdélyi Gazda szerkesztője az igazgatóválasztmány előadójának, továbbá *Orosz Károly*, felügyelő, országgyűlési képviselő közreműködésével.

Személyi változások.

Az elmúlt év folyamán a felügyelői karban a következő változások történtek: a bányászati felügyelői tisztség ellátására *Meggyesy István* kapott megbízatást; *Br. Bornemisza Károly* aradmegyei felügyelő helyébe *Biró Pál* került, illetve az irodai ügyeket *Darvas György* végzi; *Dániel Elemér*, vámosgálfalvi földbirtokos, a Kisküküllőmegyei alkerület felügyelője, elfoglaltságára való tekintettel lemondott, munkájáért az egyesület őszinte elismerését fejezi ki, helyébe *Gyalai Korpos Gyula* került; hasonló okok miatt távozott *dr. Récesy Lajos* is.

Az E. M. G. E. anyagi viszonyai.

Az E. M. G. E. anyagi viszonyairól az 1939. évi zárszámadások nyujtanak felvilágosítást. Az egyesület bevételeit a tagdíjak, közvetítési járulékok, adományok stb. képezik. A zárszámadások tanúsága szerint 1,901.713 lej vagyonnal szemben 1,816.059 lej teher, így 85.654 lej nyereség mutatkozik. Tekintve az E. M. G. E. működési körletének nagyságát és a megoldásra váró kérdések sokaságát és horderejét, megállapíthatjuk, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközök nagyon szerények voltak ahhoz, hogy az egyesület munkamezejét óhajtasunk szerint átdolgozhattuk volna.

E helyen jelentjük, hogy az E. M. G. E. A. Mureșan-Attila-utca 10. és Regalá-Majális-u. 16. sz. ingatlanaira felvett 1,000.000 lejes kölcsön még ma is fennáll.

Jelentjük, hogy az Egyesület alapszabályainak megfelelően, évközben az Elnökség az Egyesületi pénztárban váratlan vizsgálatot tartott és a pénztárban váratlan vizsgálatot tartott és a pénztárban és pénztárkönyvekben mindent rendben talált.

Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

Az E. M. G. E. múltévi tevékenységéről szóló jelentésünket azzal a meggyőződéssel terjesztettük elő, hogy a közgyűléstől kapott megbízatásnak az adott viszonyok között mindenben igyekeztünk megfelelni, és ha tagjaink hiányokat vettek észre, — azok sohasem a jószándékon, vagy ügyszolgáltatáson multak. Nehéz időben súlyos felelősséggel, annyit lehetett elvégezni, — amennyire a gazdatársadalom mai szervezett ereje képes.

Tisztelettel kérjük jelentésünk tudomásulvételét.

Mélyen Tisztelt Igazgató-Választmány!

Alulírottak az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet 1939. évi zárszámadásának megvizsgálására kiküldetvén, ezen tisztségünkben eljárunk, a számadásokat folyó évi március hó 12-én megvizsgáltuk. Van szerencsénk erről jelentésünket a következőkben megtenni.

A pénztári napló bevételi és kiadási tételeit a szabályszerűen kiállított nyugták, utalványok, számlák, ellennyugták és egyéb okmányokkal összehasonlítottuk és azokat helyesnek találtuk. Megvizsgáltuk a főkönyv, segéd- és számlakönyvek rovatait és tételeit, itt is mindent a legnagyobb rendben találtunk.

Javasoljuk, hogy az elnökség és a pénztárosnak a felmentvény megadassék.

Cluj (Kolozsvar), 1940. március hó 12.

Gidófalvy István s. k.

Dr. Szász Ferenc s. k.

Pálffy László s. k.

számvizsgáló bizottsági tagok.

Vagyon **Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet 1939. évi mérlege** Teher

Sor- sz.	Lei	b	Sor- sz.	Lei	b
1.	Pénztár számla	119316	1.	Adósok-hitelezők számlája ...	261205
2.	Mezőgazdák Ker. R.-T.- számla	551458	2.	Alapító-díj számla	443150
3.	Postacsek számla	38837	3.	Takarékpénztári kölcsön számla	1000000
4.	Takarékpénztári betét számla	17305	4.	Mészáros-féle szervezési ala- pítvány számla	55852
5.	Ingatlan számla	940000	5.	Mészáros-féle vándortanítói alapítvány számla	55852
6.	Alapító tagdíjkötelezvény számla	54000	6.	1939. évi eredmény	85654
7.	Mészáros-féle szerv. alapít- vány 11361.sz. betétkönyv- számla	55852			
8.	Mészáros féle vándortanítói alapítvány 11463. sz. betét- könyv számla	55852			
9.	Értékpapír számla	24800			
10.	Berendezés (leltár) számla ...	44293			
		1901713			1901713

Veszteség **Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet 1939. évi eredmény kimutatása** Nyereség

Sor- sz.	Lei	b	Sor- sz.	Lei	b
1.	Erdélyi Gazda számla	401329	1.	Tagdíj számla	1094900
2.	Szervezkedés és oktatásügyi számla	165826	2.	Ingatlan jövedelem számla ...	185100
3.	Költség számla	334626	3.	Irodalmi és Könyvkiadó Vál- lalti számla	37422
4.	Adó számla	154768	4.	Rendkívüliek számlája	318245
5.	Fizetések számlája	468400	5.	1938. évi eredmény	83298
6.	Kamat számla	103362			
7.	1939. évi eredmény	85654			
		1718965			1718965

Cluj (Kolozsvar), 1939. december 31.

Török Bálint s. k.
igazgató

Telegdy László s. k.
ügyv. alelnök.

Dr. Szász Pál s. k.
elnök.

Szathmáry Ilona s. k.
pénztáros.

Fenti számadást megvizsgáltuk és azt a könyvekkel összehasonlítva, mindenben egyezőnek és rendben levőnek találtuk.

Gidófalvy István s. k.

Dr. Szász Ferenc s. k.
számvizsgáló bizottsági tagok.

Pálffy László s. k.

Invitare la adunarea generală.

Reuniunea Agricultorilor Maghiari din Ardeal va ține în ziua de 29 Aprilie 1940 ora 10 a. m., în localul cinematograful „Capitol” din Cluj, Piața Unirii 29

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ,

la care cu onoare îi invităm pe membrii reuniunii cu notificarea că, în caz dacă adunarea generală nu va putea hotărî din lipsa numărului suficient de membri, se va ține o nouă adunare generală în ziua de 12 Maiu 1940 ora 10 a. m. la locul arătat mai sus, care conform punctului h) al § 13 din Statutele Reuniunii, va hotărî asupra chestiunilor fixate în ordinea de zi a ședinței din 29 Aprilie 1940.

Cluj, la 25 Martie 1940.

dr. Szász Paul ss.
președinte.

Telegdy Ladislau ss.
vicepreședinte-executiv.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării de către președinte.
2. Desemnarea verificatorilor procesului verbal.
3. Raportul asupra activității reuniunii din 1939.
4. Prezentarea operațiunilor financiare încheiate în 1939.
5. Prezentarea bugetului pe anul 1940.
6. Raport despre efectuarea modificării statutelor.
7. Eventuale propuneri, ce se vor înainta cu 8 zile înaintea adunării generale.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet 1940. április hó 29-én, délelőtt 10 órakor Kolozsvárt, a „Capitol” mozgószínházban Piata Unirii 29. (volt Mátyás király-tér 29. szám) alatt,

RENDES KÖZGYŰLÉST TART,

amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben a közgyűlés a tagok kellő számban való megjelenésének hiányában határozatképtelen volna, — a fent jelzett helyen 1940. május 12-én újabb közgyűlés fog tartatni, mely az alapszabály 13. §-ának h) pontja értelmében a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozni fog az április hó 29-i ülésre kitűzött tárgyak felett.

Cluj (Kolozsvár), 1940. március hó 25-én.

dr. Szász Pál, sk.
elnök.

Telegdy László, sk.
ügyvezető alelnök.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése.
3. Jelentés az egyesület 1939. évi működéséről.
4. Az 1939. évi zárszámadás előterjesztése.
5. Az 1940. évi költségvetési irányzat előterjesztése.
6. Az alapszabály módosítás keresztülvitelének bejelentése.
7. Esetleges indítványok, amelyeket a közgyűlés előtt 8 nappal kell az elnökségnek beterjeszteni.

Lapunk előző számában beszámoltunk az E.M.G.E. országos elnökének marosvásárhelyi és vásárhelyvidéki útjáról. A felvétel a paniti gazdaköri udvarán készült.

1. Dr. Szász Pál,
2. Kádár István,
elnök.
3. Telegdy László,
ügyv.-alelnök.
4. Mikó László,
ker. felügyelő.
5. Bartos Gábor,
ügyv.-alelnök.
6. Gál János,
gazdaköri elnök.
7. Várady Albert,
ref. lelkész.

Az Udvarhelyi megyei gazdasági egyesület tisztújító közgyűlése.

Meleg ünneplésben részesítették az E. M. G. E. Elnökségét.

Az Udvarhelyi megyei Gazdasági Egyesület március 18-án délután tartotta évi rendes közgyűlését az I. K. E. nagytermében. A gyűlésen többszáz székely kisgazda, birtokos, falusi és városi értelmiség vett részt. *Dr. Szász Pál* országos elnök, *Máriaffi Lajos* alelnök, *Telegdy László* ügyvezető alelnök, *Mikó László* kerületi felügyelő és *Demeter Béla*, az Erdélyi Gazda szerkesztője, vasárnap délután négy órakor érkeztek a városba, ahol *Ugron Pál* és *Orosz Károly* vezetésével küldöttség fogadta őket.

Az E. M. G. E. elnöke elsősorban udvariasági látogatást tett *Sass Antal* róm. kath. esperesnél, *dr. Dávid Gyula* ref. lelkésznél, *Zsigmond Sándor* unit. lelkésznél, *dr. Boga Lajos* főgimnáziumi igazgatónál, *dr. Váró Gézané* tanítóképezői igazgatónőnél, *dr. Filó Ferenc* országgyűlési képviselő-, a Népközösség megyei tagozati elnökénél, továbbá *dr. Sebessi Ákos* városi tagozati elnökénél.

A gyűléstermet zsúfolásig megtöltötték a közgyűlési tagok, akik közül többen nagyobb távolságokról jöttek el. A jelenlevők között többek közt, ott voltak: *Sz. Szakáts Péter*, a vármegyei Egyesület díszelnöke, *Ugron Pál* alelnök, *dr. Filó Ferenc*, *dr. Sebessi Ákos*, *Kakucs Ferenc* betlenfalvi róm. kath. esperes, *Ugron János*, *Ugron István* fiátfalvi földbirtokosok, *Gyarmathy Lajos*, *Muray Samu* Ujszékely, *dr. Váró György*, *dr. Hadnagy Károly*, *dr. Váró Géza*, *dr. Boga Lajos*, *dr. Elekes Domokos*, *Biró István*, *Páll Dénes*, *Biró Sándor*, *Plettl István*, *Gyermes Mihály*, *Báró József*, *Ürmössy László*, *Biró Lajos*, *Takó Albert*, *Tomcsa Sándor*, *Szabó András*, *dr. Sebessy János*, *Szakáts Miklós*, *Imreh Pál*, *Lakatos Tivadar*, *Katona József*, *Teleki József*, *Lőndes*, *Lőrinczy László*, *id. br. Dániel Lajos* Vargyas stb. A közgyűlésen 37 udvarhelyi megyei gazdakör képviseltette magát.

A gyűlésterembe bevonuló E. M. G. E. országos elnököt a székely gazdák *hosszas éljenzéssel fogadják*. Majd *Ugron Pál* fiátfalvi földbirtokos, az önzetlen közéleti munkásságáról jól ismert vezető férfiú emelkedik szólásra. Bejelenti, hogy a múlt évi közgyűlésen a megye gazdáinak legőszintébb sajnálatára *Sz. Szakáts Péter*, az Egyesület érdemekben gazdag elnöke lemondott. Ezt nem akarták tudomásul venni s azt remélték, hogy sikerül elhatározásának visszavonására bírni. Minden igyekezetük ellenére azonban nem következett be s így a mai közgyűlésnek az a feladata, hogy *megválassza elnökét és jogtanácsosát*. A közgyűlést megnyitja. Ezután *rendkívül tartalmas beszédben üdvözlöi dr. Szász Pált*, az E. M. G. E. alelnökeket, s *központi kiküldötteit*. Utána *Orosz Károly* E. M. G. E. felügyelő, országgyűlési képviselő,

az udvarhelyi megyei E. M. G. E.-tagok és jelenlévő 37 gazdakör nevében tolmácsolja *dr. Szász Pálnak a székely gazdák köszönetét az érdeklükben elvégzett munkáért és biztosítja legmesszebbmenő bizalmukról*. *Kiss Kálmán* kecsedfalusi székely kisgazda lendületes és sodróerejű beszédében köszönti az E. M. G. E. elnököt.

Dr. Szász Pál beszéde.

A gazdák újabb hosszúságú éljenzéssel fogadják a szólásra emelkedő elnököt, aki azzal kezdi beszédét, hogy 1937-ben járt utoljára Udvarhelyen s őszintén fájjalja, hogy azóta nem tudott gyakrabban ellátogatni. Ne higgyék azonban, hogy elszakadt tőlük, hiszen állandóan élénk figyelemmel kísérte életüket s foglalkozott különböző problémáikkal. Az E. M. G. E.-tagok, felügyelők, faluvezetők jelentéseiből mindig világos képet alkothatott a helyzetről. Amikor azonban itt járt, az átszervezés alatt levő E. M. G. E. még csak az első munkacéjében járt. Meg kell köszönje azt a fenntartás nélküli támogatást és bizalmat, amit azóta is élvezett az udvarhelyi megyei gazdák részéről, akik eljöttek az E. M. G. E. közgyűléseire, gyakran látogatták az Egyesületet s így élénk kapcsolat fejlődött ki.

— Bizonyára azért támogattak, — folytatta nagyhatású beszédét, — mert megértettek. Valamennyiük lelkét és öntudatát az együvé tartozás szent lángja hevítette. Érezték, hogy egyek vagyunk s egyeknek is kell maradnunk. Meglátták, hogy az egyetemes magyar gazdaérdekeket csak egyetemes munkatervvel és módszerrel lehet szolgálni. A kizárólag helyi érdekű egyesületek lehetnek kintűnőek és eredményesek. De itt nemcsak egy vidék magyar gazdalakosságáról van szó, hanem az összességről. Felismerték a jövő lehetőségeit és kötelezettségeit.

— Gazdatetvéreim azonban nemcsak tagjai, hanem egyben tulajdonosai is az Egyesületnek. Annak az Egyesületnek, mely 100 éves fennállása alatt bölcs vezetőinek irányításával, minden időben be tudta tölteni a kor követelményeit.

— Bizony nehéz az élet s mindnyájan sokkal küzdünk. De történelmi időkben, — történelmi magaslatokon — történelmi hivatást kell betöltenünk. A magyar gazdának tanulnia kell. Nem elég amit tud, mert azzal korántsem felelhetnek meg azoknak a követel-

ményeknek, amelyeket saját népük és gyermekeik támasztanak velük szemben. Lelki és gazdasági adottságokban kiapadhatatlanok vagyunk, de ezeket csak úgy tudjuk népünk javára kamatoztatni, ha tanulunk.

— Én hiszek abban, — fejezte be beszédét emelt hangon —, hogy ha a magyar gazdátársadalom egységesen sorakozik fel vezetői mögé s fegyelmezetten, öntudatosan munkálkodik, — biztosíthatjuk a jobb magyar gazdajövendőt. (Hosszas éljenzés.)

Hozzászólások.

Sz. Szakáts Péter bikafalvi földbirtokos a megyei egyesület díszelnöke, aki kilencven éve ellenére fiatalos lendülettel veszi ki ma is részét a közéletből, válaszolt elsőnek a beszédre. Ismereti az udvarhelymegyei gazdasági viszonyokat s azt a munkát, amit a múltban kifejtettek. Most, a jövőbe vetett mély bizalommal folytatják a munkát az E. M. G. E. irányítása alatt. *A közel százéves E. M. G. E. története három szakaszra osztható. Az alapító gr. Teleki Domokoséra, a munkát beindító és egyesületet föllendítő és anyagilag alátámasztó nagynevű férjura, gróf Mikó Imrére, s az újabb kor nagy alkotójának, dr. Szász Pálnak működési idejére.*

Gyerkés Mihály, a helyi gazdasági feladatokról beszél, kijelentve, hogy az országos elnök szavait mindenki a lelkébe és az értelmébe véste.

Dr. Sebessi János, az udvarhelyi gazdátársadalom sérelmeit hozta fel, különös tekintettel a kamarai viszonyokra. *Szakáts Zoltán* meghatóan mond köszönetet *dr. Szász Pálnak*, majd a sajátos helyi viszonyokra tér át. *Dr. Bíró István* olasztelki földbirtokos bejelenti, hogy a gazdasérelmeket eljuttatja *dr. Szász Pálhoz* és támogatását kéri. *Kovács László*, az udvarhelyi gazdák panaszait hozza fel. *Kiss Kálmán* kecsedfalusi kigazda javasolja, hogy az Elnök beszédének hatása alatt nyomban lássanak munkához s minden közgyűlési tag legalább tizenöt kigazdát vigyen be az E. M. G. E.-be. „Őszinte szívből jött az elnök ur beszéde és a mi lelkünkre talált” — mondotta. *Dr. Elekes Domokos*, a székelykereszturi len- és kenderfonal feldolgozó üzem ügyében kér támogatást. *Bakk Orbán* orefalvi kigazda talpraesett beszédében tesz ünnepélyes fogadalmat, hogy a megjelölt uton fognak haladni. *Ürmössy Béla* fiátfalvi unit. lelkész azt a kérést terjeszti elő, hogy az E. M. G. E. a tanítókhöz hasonlóan, a papságnak is rendezzen gazdasági tanfolyamot. *Tordai Dénes* Fehéregyházáról, beszédében az Elnök iránti ragaszkodásáról tesz bizonyosságot. *Páll Dénes* siménfalvi unit. lelkész csatlakozik *Ürmössy Béla* kéréséhez. Majd kijelenti, hogy: „*Jól esett az Elnök úr lelkéből fakadó markáns beszéd.*” Az Elnökség azonban csak úgy tud komolyan dolgozni, ha fegyelmezett gazdatábor követi.

Dr. Szász Pál részletesen válaszol a felzárkózásokra. Mindenekelőtt a legnagyobb el-

ismerés és nagyrabecsülés hangján szól *Sz. Szakáts Péternek* a magyar gazdaügy szolgálatában kifejtett multhatatlan érdemeiről. Kijelenti azonban, hogy nem illetik meg azok a nagy elismerő szavak, amiket a felszólalások során hozzá intéztek. Majd a papságnak ama kérésére, hogy számukra is rendezzenek tanfolyamokat, azt válaszolja, hogy régebbi elgondolásai közé tartozik, már egyszer kísérletezett is vele. Akkor azonban az Egyesülettől független okok miatt kellett abbahagynia a megkezdett munkát. Ezért rendezte meg 70 felekezeti tanító múlt évi tanfolyamát, amit az idén — ha csak lehet — hathetes időtartamra szabnának meg. Amennyiben a magyar papság szükségesnek tartja a gazdasági tanfolyamokat, úgy azt kéri, mert az Egyesület a legnagyobb örömmel áll rendelkezésükre.

A közgyűlés lefolyása.

Lakatos Tivadar titkári jelentése után, amit egyhangulag elfogadnak, *Murvai Samu* ujszéki földbirtokos javaslatára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel a Megyei Gazdasági Egylet elnökének, *Szakáts Zoltán* bikafalvi földbirtokost, míg egyik alelnökének *Imreh Pál* kigazdát, jogtanácsosnak pedig *dr. Hadnagy Károly* ügyvédet választották meg.

A megválasztott elnök gyönyörű beszédében mond köszönetet a bizalomért és igéri, hogy azt nem tisztségnak, címnek, hanem komoly munkahelynek tekinti. Az új elnököt *Ugron István* fiátfalvi és *Pálffy Áron* hodgyai földbirtokosok üdvözölték.

A közös vacsorán több pohárköszöntő hangzott el, melyek során *Sz. Szakáts Péter*, *dr. Szász Pál*, *Szakáts Zoltán*, *Mikó László* és *dr. Filó Ferenc* beszéltek. *Dr. Filó Ferenc* megragadta ezt az alkalmat arra, hogy köszönetet mondjon *dr. Szász Pálnak* az udvarhelymegyei közbirtokosságok nevében azért, mert az elmúlt év folyamán, amikor az erdészeti rendelkezések következtében a székely gazdák a legnagyobb nehézségekkel küzdöttek, — közbenjárt és megszerezte a szükséges vágatási engedélyeket.

A rázboieni-i (székelykoocsárdi) tanfolyam. 1. Kónya Gerő gkőri elnök, 2. Finta Andor EMGE felügyelő, 3. Szegő Dénes EMGE állatteny. felügyelő, 4. Binder Albert előadó, 5. Seyfried Ferenc előadó. 6. Hajdu Ferenc helyi előkészítő.

Gazda megnyilatkozás.

Az E. M. G. E. április 29-i, román husvét másodnapján tartandó közgyűlése iránt az egész romániai magyar gazdatársadalom részéről rendkívül széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. Gazdatestvéreink az évi alapszabály szerint összejövetelekben, nemcsak formáságot látnak, amikor az elnökség megteszi egy évi munkásságáról szóló jelentését, hanem ennél lényegesen többet: a magyar gazdatársadalom gazdasági és erkölcsi súlyának kihangsúlyozását. Románia földművelő állama, amelyben a magyar gazdák csodálatos építő tevékenységükkel, minden időben csak figyelmet és megbecsülést érdemelnek. Az E. M. G. E. közgyűlése tehát bizonyágtétele lesz annak a lankadatlan munkának és fegyelmességnek, ami népünk sajátos vonása.

A magyar gazdatársadalom jövőjének alakulása kizárólag attól függ, hogy alkotó elemei milyen józan megfontoltságról és közösségi erőről tesznek bizonyítást.

A közgyűlési jelentés során azonban pénzügyi mérleget is készítettünk. Mélyen elszomorít az a tény, hogy még jelentős azoknak a száma, akik megfeleltek legegyszerűbb kötelezettségüknek teljesítéséről; a tagdíjak befizetéséről. Gondoljunk csak arra, hogy gazdatestvéreink minduntalan fokozottabb munkateljesítményt várnak

egyesületünkötől. A szervezet azonban, hogyan jelelhetne meg a követelményeknek, ha tagjai nem támogatják?

Gazdatestvéreink figyelmébe kell ajánlanunk még az Erdélyi Gazda Jogi mellékletének mondhatnánk tarthatatlan helyzetét is. Az egyesület azáltal a céllal indította be, hogy a gazdák érdekeit szolgálja. A gazdákat érdeklő törvények és rendeletek egész sorozata jelenik meg és azok nem ismeréséből viszont a bonyodalmak, büntetések és anyagi hátrányok egész serege származik. Az Egyesület tehát minden ilyen törvényt és rendeletet lefordítottatott és a tagjai rendelkezésére bocsájtotta, 42.000 EMGE tagból azonban csak 500 fizetett elő és azok közül is mindössze 160 fizette be az előfizetési díjat. Ugyanakkor azonban nap-nap után kéri a jogi tanácsot, amelyek teljesen feleslegesek volnának, ha gazdatestvéreink megrendelnék és olvasnák a jogi mellékletet. Az EMGE már-már arra az elhatározásra jutott, hogy beszünteti a Jogi Mellékletet. Most egy utolsó felhívást intézünk olvasóinkhoz, hogy ők maguk döntsék el: szükség van-e rá, vagy nincs? Itt vannak például a rekvirálási törvények és rendeletek. Minden gazda azt kérdi, hogyan szerezheti vissza lovát, szekerét stb. Mindezeket könnyen megtudhatná, ha előfizetne a Jogi Mellékletre.

Fontos tudnivalók az olajmagvak termesztéséről.

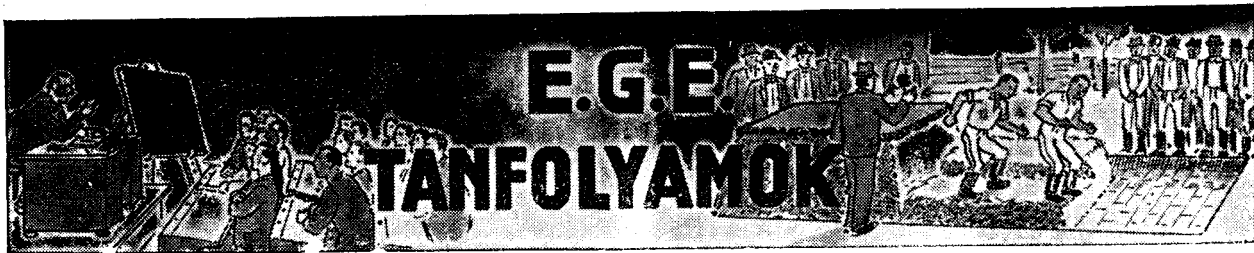
Ismeretes, hogy a földművelésügyi hatóságok és vármegyei prefekturák egyes helyeken rendeletileg határozták meg a folyó évben termelendő különböző mezőgazdasági termelvények mennyiségét. Az E. M. G. E. köteletségének tartotta, hogy a gazdák ily irányú munkásságát lehetővé tegye, illetve megkönnyítse. E célból megállapodást kötött, Solagra S. A. R. olajos magvakat termeszto és értékesítő részvénytársasággal, mely német számlára kb. 2.000 kat. hold területen akar lenni és napraforgó magot termeszteni. A társaság megadja a szükséges vetőmagot, amit ősszel vissza kell szolgáltatni. Ha a vetést elemi esapás pusztitanál el, — úgy természetesen, hogy a gazda mentesítve van a vetőmag visszaszolgáltatásának kötelezettsége alól. A termesztendő lenmag árát 16, míg a napraforgót 8 lejese kg-kénti átvételi árban állapította

meg. Ha azonban a termés átvételének idején, — emelkednének az átlagos piaci árak, — a társaság is emelni fogja az árakat.

Ugyancsak német számlára nagyobb mennyiségű gyógynövénytermesztést akar beindítani a vadontermő gyógynövények gyűjtésére. Ezek átvétele azonnali készpénz fizetés ellenében történik meg. Gyógynövény vetőmag termesztésére vetőmagot a termelni óhajtóknak rendelkezésére bocsájt.

Felhívjuk gazdatársaink figyelmét az említett megállapodásra és kérjük, hogy azok, akik szerződéssel len- és napraforgómagot akarnak termeszteni, forduljanak közvetlen felvilágosításért egyesületünk központjához, vagy felügyelőinkhez, akik rövidesen megkapják a részletes felvilágosításokat.

Jó vásár után ne feledkezzünk meg nagy családunkról, az E. M. G. E.-ről sem, ahol tagdíjhátrálékunk befizetését várják

Népes hallgatóság jelenlétében zárult az EMGE Mihai Viteazul-i tanfolyama.

Az aranyosszentmihályi vizsga, mint minden gazdatanfolyami vizsga, templomozással kezdődött. *Gálffy Domokos* unitárius lelkész imája és a nagyszámu ünneplő közönség által énekelt zsoltár után *Telegdy László* központi kiküldött, az E. M. G. E. ügyvezető alelnöke nyitotta meg a vizsgát, tolmácsolva az országos elnök, dr. *Szász Pál* üdvözlését, aki legnagyobb sajnálatára nem jelenhetett meg. *Nagy Miklós* tanfolyamvezető-gazdamérnök, *Kellner György* nyug. állategészségügyi főfelügyelő és *Koppány Rezső* E. M. G. E. felügyelő, előadók kérdéseire a hallgatók az egész közönséget bámulatba ejtő feleleteket adtak.

A vizsga után *Telegdy László*, az E. M. G. E. ügyvezető alelnöke mondott beszédet.

Bajka Gyula, a felsőszentmihályi gazdaságkör elnöke, a központ kiküldöttjeit üdvözlő és legőszintébb elismerését fejezi ki az E. M. G. E.-nek a tanfolyam megrendezéséért, továbbá dr. *Wolff Gyula* közös gazdaságkör elnöknek és *Papp Andor* ref. lelkésznek fáradhatatlan szervezői munkásságukért. Hálás szavakat intéz a tanfolyam előadóihoz.

Szigeti Balázs tanfolyami hallgató üdvözlő szavai után *Nagy Miklós* tanfolyamvezető meleg szavakkal bucsuzott el a falu gazdáitól. „Ez a tanfolyam a vizsgával még ne nyerjen befejezést, — mondotta, — hanem az itt szerzett tudást adják át a többi gazdatestvéreiknek is.”

Teaestély zárta be a szépen sikerült gazdaságünneppart. Külön meg kell emlékeznünk dr. *Wolff Gyula* földbirtokos szerepéről, aki messzemenő támogatást nyújtott a tanfolyam megtartása érdekében.

A többi vizsgák: Unguras (Bálványosváralja.)

A 38 beiratkozott tanfolyami hallgató kezdetben a legnagyobb bizalmatlansággal tekintett a tanfolyam kimenetele elé. Ezen viszont azért nem csodálkozhatunk, mert ismerjük a felfogásokat s tudjuk, hogy bizony az emberek csak annak hisznek, amit látnak. S általában idegenkednek minden haladó szellemű cselekedettől. 3—4 nap alatt aztán kialakult a hallgatóknak az a csoportja, amelyik meglátta és felismerte a tanulás mindenképpől álló szükségességét. Az előadók mindent elkövettek, hogy sikerre vigyék

a tanfolyamot. Nagy segítséget nyújtott a falu róm. kat. és református lelkésze. A község jegyzője is figyelmes hallgató volt. A vizsga február 3-án délelőtt 9 órakor vette kezdetét. Az EMGE központja részéről *Szász Ferenc* kerületi felügyelő jelent meg. Ott volt még a magyardécei gazdaságkör *Kovács János* ref. lelkész vezetésével, továbbá a szásznyiresiek, *Veress* lelkészük élén. *Antal Dániel*, *Bitay Endre* és *P. Nagy Sándor* előadók levizsgáztatták a hallgatókat. Azok, akik rendszeresen, pontosan és lelkiismeretesen látogatták az előadásokat, a legszebb eredményről tettek bizonyosságot, míg a többiek hiányos felkészültséggel jelentkeztek.

Joseni (Gyergyóalfalu.)

A február 19 és március 2 között megtartott tanfolyamnak összesen 36 hallgatója volt. Az előkészítés munkáját *Ávéd* Aladár gazdaságkör titkár végezte, komoly hozzáértéssel. Az előadói tisztségeket viszont *Szöke Mihály*, *Péter József*, dr. *Részegh Tamás* és *Anghi Balázs* töltötték be. A rendes órákon kívül két külön esti előadás is volt, amelyen nagyszámu közönség vett részt. Az egyiket *Szöke Mihály* tartotta a baromfitenyésztésről és sertéshizlalásról, a másikat *Anghi Balázs* a konyhakertészetről. Ezen kívül ifj. *Sajgó József* a szárhegyi gazdaságkör elnök fia, — Csermajorban végzett sajtimester, — egy órán át ismertette a tanfolyamon az oltó és a gomolya sajt helyes elkészítési módját. A tanfolyammal kapcsolatban tejelési kísérletet is végeztek fehérjédus takarmány etetésével. Valahogyan sikerült olajpogácsát szerezni s így mind a három kísérleti esetben sikerült bebizonyítani, hogy 1 kg. abrak etetésével, melynek $\frac{1}{3}$ -a olajpogácsa, 2—3 liter tejtöbbletet lehet elérni.

A tanfolyam vizsgája március 2-án délután volt *Fodor Pál* EMGE felügyelő elnökletével. A vizsga mind a három tantárgyból kitűnően sikerült. Ezután sor került a bizonyítványok kiosztására, majd mindnyájan a templomba vonultak, ahol *Márton Antal* plébános vezetésével Te Deum-ot énekeltek.

A tanfolyam érdekében a legtöbbször *Ávéd* Aladár gazdaságkör titkár fáradozott, akinek *Szakács István* elnök, *Gaál Mihály* és *Benedek Lajos* alelnökök segítettek. Rajtuk kívül *Márton Antal* plébános, valamint *Fodor Alajos* malomtulajdonos támogatták a gazdaságkör munkáját.

A tanfolyamnak nem maradt el megtermékenyítő hatása sem.

Vetőgépet és nagyobb mennyiségű vetőmagot rendeltek. Minden jel arra mutat, hogy Gyergyóalfalu székely gazdanépe egyike lesz az EMGE legrősebb és öntudatosabb helyi szervezeteinek.

Suseni (Gyergyóujfalu.)

Ennek a gyönyörű csiki falunak 35 gazdája vett részt az EMGE két hetes téli gazdasági tanfolyamán. A vizsga március hó 16-án délelőtt zajlott le Péter József a növénytermelésből és dr. Részegh Tamás állattenyésztésből és állatgyógyászatból kérdezték ki a hallgatókat. A rendszer órákon kívül Ujfaluban is volt két külön esti előadás a közönség részére: az egyiket az első héten Anghi Balázs tartotta a konyhakertészetből, míg a másikat dr. Részegh Tamás a sertéshizlalásról és a legfontosabb állati betegségekről. Ezenkívül itt is, mint Alfaluban, ifj. Sajgó József Szárhegyről egy órán át ismertette a tanfolyamon az oltó- és gomolyasajt helyes elkészítési módját. Végül március 11-én délután dr. Gaál Alajos orvos a Népközösség Gyergyói Tagozatának elnöke, egy órás előadást tartott az egészséges lakásépítésről.

Vizsga után templomba mentek, ahol Rácz Vincze plébános szentbeszédbe méltatta a mezőgazdasági munka, a tanulni, haladni akarás jelentőségét, majd Te Deum-ot énekeltek.

A tanfolyam helyi szervezésének munkáját Szántó Ádám igazgató-tanító a gazdakör régi ki próbált elnöke végezte. Segítségére voltak Hunyadi Péter és Bányász Lajos alelnökök, valamint Bányász András a gazdakör pénztárnoka. Itt is végeztek takarmányozási kísérletet, mely kitűnően bevált.

Războieni (Székelykocsárd.)

A székelykocsárdi gazdasági tanfolyam febr. 26-tól március 9-ig tartott. Rendezésében kiváló érdemeket szerzett magának Hajdu Ferenc ref. igazgató-tanító és Kónya Pál ref. lelkész, akik összesen 46 hallgatót toboroztak még a szomszédos Székelyföldvár községből is. A vizsgára, melyre Felszeghy András maroscsapói földbirtokos elnöksége alatt március 9-én délután ment végbe 40 hallgató állott, akik a hozzájuk intézett kérdésekre meglepően határozott és talpraesett feleleteket adtak.

Az előadásokat Binder Albert, Seyfried Ferenc és Szeghő Dénes tartották, akiket a község legjobb és áldozatkész gazdáit szállásoltak el és láttak vendégül. A tanfolyam sikerét legjobban az bizonyítja, hogy az újjáalakított gazdakörnek immár 100 tagja van és a budapesti tenyészállatvásárról egy szimentáli fajtájú bikát is importálnak.

A sárosul ungurese-i (magyarsárosi) tanfolyamról.

lapunk múlt számában közöltünk beszámolót. Ezt azonban ki kell egészítenünk. És pedig azzal, hogy a tanfolyam megrendezéséért elsősorban Fataki Mihály kiscgazdát és Keresztes Kálmán birtokost illeti köszönet.

A Lacu-i (feketelaki) tanfolyam hallgatói és előadói.

Az aradi cukorrépatermelők gyűlése. Az Arad-bánáti Cukorrépatermelők Szindikátusa március hó 12-én Temesvárt, a Sváb Gazdasági Egylet helyiségében dr. Reitter Imre elnökle mellett tartotta intézőbizottsági ülését.

Alföldy Pál igazgató terjedelmes jelentést terjesztett elő a lefolyt kampány fontosabb mozzanatairól. Eszerint az aradi gyár körzetében 5.922 holdról 6.598 waggon, a freidorfi gyár körzetében 3.444 holdról 4.824 waggon répat szállítottak be a termelők. A korán beköszöntött őszi esőzések, valamint az igás állat és munkáskéz hiány nagyon megnehezíteték a répaátadásokat. A jelentés vázolta a továbbiakban az elmúlt évi répatermelés nehézségeit, megnagvobbodott költségeit, amelyek mellett a 7.700.— leies waggononkénti répaár teljesen tarthatatlanná vált. Bemutatta előadó a szindikátus többirányú akeióit a cukorrépaár felemelése érdekében s jelentette végül, hogy a folyó évi répaár waggononkint 10.400 leiben állapította meg, s ez alapon a szindikátus megállapodott a gyárakkal a szerződötések azonnali megkezdésében.

A termelők részéről bejelentett különböző panaszok letárgyalása után tudomásul vette a bizottság az aradi cukorgyár közlését, mely szerint a folyó évben a szárított cukorrépaár gyártása teljes mértékben megkezdődik, aminek állattartási és tenyészési szempontból nagy jelentősége van. Előadó végül bemutatta az új cukorrépatermelési konvencióhoz javaslatba hozott előterjesztéseket, amelyek a fizetési terminusok kedvezőbb besosztására, valamint az átvételek megkönnyítésére vonatkoznak.

A satulung-i 6 hetes női háztartási tanfolyam vizsgája.

Február hó 18-án az ünnepélyes keretek között megtartott vizsga és kiállítással befejeződött a január 8-án megkezdett hathetes női háztartási tanfolyam.

A tanfolyam a sikeres előmozdításában nagy szerepe volt a három tanárnő: *Botz Ida*, *Domokos Jolán* és *Orbán Julia* gazdasági és háztartási tanárnőknön kívül, — a hosszufalusi nőegylet elnöknője: *Sipos Andrásné* főesperes neje és *Sipos András* főesperes, a hosszufalusi gazdakör elnökének is, akik fáradhatatlan munkájukkal és a cél iránti lelkesedésükkel, valósággal fanatizálták a vezetőségük alatt álló csángó magyarokat.

A vizsga az ev. templomban megtartott ünnepi istentisztelettel kezdődött, ennek végeztével fél 12-kor az ev. iskola helyiségeiben, ahol a kiállítási terem is volt, folytatódott a kiállítás megnyitásával és a vizsgával.

A vizsgán *Tóth István* földbirtokos elnököt, résztvettek a vizsga-bizottságban *Szabó Béni* volt országyűlési képviselő, *Solcz Károly* egyházmegyei világi felügyelő, *Dr. Papp Endre* a brásómezei gazdakörök egyesületének elnöke, *Sipos András* ev. főesperes és neje, valamint *Paull Kamil E. M. G. E.* vándor-tanár.

A 32 vizsgázón kívül, kik gyönyörű csángó viseletben jelentek meg, résztvettek még a négy csángó falu értelmisége és minden számottevő kiscgazdája, — férfiak és nők vegyesen. Brásóból is nagyon sokan voltak a vendégek között.

Tóth István elnök megnyitójában keresetlen szavakban emlékezik meg *dr. Szász Pál* E. M. G. E. elnökről és egyben javasolja, hogy a tanfolyam résztvevői és a vizsgára összegyűlt hallgató közönség nevében *dr. Szász Pál*, ki fontos elfoglaltsága miatt nem lehet jelen a vizsgán, táviratban üdvözöltessék.

Jelenlévők az indítványt kitörő lelkesedéssel

fogadják és dr. Szász Pált hosszasan és lelkesen eljenezték.

Az első tantárgy „Egészségtan és csecsemő-ápolás” volt, amit *Dr. Vigh Gábor* előadó kérdezett. Utána sorra következtek a többi tárgyak: Élelmezéstan, Háztartástan, Kertészet, Tejgazdaság, Baromfitenyésztés, Sertéshizlalás, Neveléstan.

A vizsga végeztével *Tóth István* vizsgálónök lendületes beszédben mondott köszönetet a tanárnők eredményes és esodaszamba menő munkájukért.

A vizsgálónök beszéde után, *Bardi Jánosné* hallgatónő megható szavakban mondott köszönetet a növendékek nevében.

Utána *Sipos András* főesperesné, a hosszufalusi nőegylet elnöknője gyönyörűen megfogalmazott, zokogásig menő meghatottságot okozó beszédjében köszönte meg az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület áldásos működését és a szeretett tanárnők odaadó munkáját, úgy a maga, valamint a nőegylet és a növendékek nevében.

Az utolsó beszédet kiváló szónoki tehetséggel *Sipos András* főesperes mondta el.

A vizsga után egy, a nőegylet által rendezett 120 terítékes bankett volt, ahol jó hangulat mellett testvéri szeretetben és megértésben olvadt egybe a kiscgazda társadalom színe-java, az ugyan csak kiemelkedő intellektuel társadalommal a késő esti órákig.

A kiállítás.

A kiállítás sikere nem maradt mögötte a vizsga sikerének. Káprázatosan szép látvány volt a nagyterem mind a négy falát, egész a mennyezetig beborító gyönyörű kézimunkák sokasága. *Domokos Jolán* tanárnő, akit növendékei imádásig szerettek, itt a jó anyaggal, igazán megmutatta művészi érzékét, tudását, szakképzettségét és jó pedagógiai intelligenciáját. A kézimunkák száma 277 darab volt, amely szám szépségében is felüllulta az eddigi kiállítások anyagát.

A suseni-i (gyergyóújfalusi) gazdasági tanfolyamról.

1. Hunyadi Péter gk. alelnök.
2. Szántó Ádám elnök.
3. Péter József előadó.
4. Rác Ferenc plebános.
5. Fodor Pál felügyelő.
6. Dr. Rászegh Tamás előadó.
7. Bányász Lajos ügyv.
8. Bányás András gk. pénztáros.

Búza: Amint az előre látható volt, az árak további emelkedést jeleznek. Egyébként a kereskedelmi élet törvényei közé tartozik, hogy a fogyasztóközönség minden időben igyekszik megbiztosítani magát az új áruig. Általában nagy a kereslet és szilárd az irányzat. A búza Kolozsváron 600 lej.

Rozs: Ennél a cikknél is kedvező áralakulás következett be — bár egyáltalán nincs kivételünk belőle. A kínálat is gyenge. A piacra kerülő áru azonban azonnal gazdára talál. A rozs ára Kolozsváron a búzáét is elérte.

Kukorica. Komoly keresletnek örvend. A kínálat is elég jelentős. Nagyobb tételek most kerülnek piacra. Ára Kolozsváron 440—450 lej.

Árpa: Ismeretes, hogy ország-
részünkben gyenge termése volt, úgyannyira, hogy a szükségleteket más vidékekről, illetve országrészekből kell beszerezni. A kereslet viszont rendkívül élénk. Az árpa Kolozsváron 540 lej.

Zab: A többihez hasonlóan jelentős keresletnek örvend. A tartós piaci felvevőképeség következtében az árak is állandó emelkedő irányzatot képviselnek. A jelek szerint további áremelkedések várhatók. Kolozsváron 590—600 lejű fizetnek érte.

Fehérbab: A készletek kifogyó félben vannak. Alig kerül valami a piacra, de a kereslet se nevezhető túl nagynak. A fehérbab ára Kolozsváron 1800—1900 lej.

Lóhere-Lucerna: az árucikk már üzleti idényének végefélé közeledik, Erdélyben már csak egyedül a Szász Gazdasági Egyesület vásárolja.

Állatárak Clujon.

Sertés élőszul, teljesen hizott kg. 43 lej, exportanyag kg. 45 lej, teljesen hizott sertés belföldi

fogyasztásra kg. 42 lej, hizott sertés kg. 40 lej, hússertés kg. 38 lej, rüdeg, beállítani való 38 lej. Teljesen hizott exportökör kg. 22—24 lej, teljesen hizott exporttehén kg. 20—22 lej, vágó ökör kg. 20—22 lej. Fejős tehén napi 20 liter tejjel, szavatolással 15.000 lej. Jármos ökör párja 24—26.000 lej. — Lóarak: Nehéz igásló párja 30.000 lej, kocsiló párja 20.000 lej.

Oradeai piaci hírek. Zsirsertés (belföldi) 40—42 lei kgr-ként, uradalmi süldő 40—43 lei kgr-ként, szedett sertés 32—35 lei kgr-ként, angol hússertés 36—37 lei kgr-ként. Anyabirka párja 1500—1600 lei. — Terménypiac: Élénkülő üzletkötések, szilárduló árak: Búza 575—580, árpa 560—570, rozs 500—510, zab (nincs) 580—600, tengeri 420—430, olajpogácsa (kevés kínálat) 480—500, napraforgó 950—960, bab 1700, Tök-mag 1450, korpa 340—350 lei. — Takarmánypiac: Kevés felhozatal, szilárduló árak: anyaszéna 300, hereszéna 350—380, lucerna 380—400, szalma 100—110 lei.

Április havi állatvásárok.

1. Bánffyhunad, Boneida, Hortobágyfalva, Kudzsir, Máramarossziget, Mártónhegy, Petres, Sikula, Soborsin, Sómorton, Szakállasdombó, Szamosossmező, Szentjobb, Vizakna.

2. Bél, Dés, Felmér, Kraszna, Kürpod.

3. Hagymászlápos, Mezőszentpéter, Sülelmed, Uzdiszentpéter, Vadász, Zám.

4. Alsószolesva, Alsószopor, Báline, Bályok, Cséffla, Egeres, Eléd, Tornova, Túrterebes.

5. Bethlen, Erdőd, Lövete, Mezőtelegd, Tasnád, Teles, Vaskoh, Vád.

6. Algyógyfalu, Alsóvíst, Avaslekence, Hidalmás, Kékes, Kolozsborsa, Szelistye, Székudvar, Torda, Vajdahunad.

8. Gyergyóbékás, Gyergyószentmiklós, Kelnek, Magyarfráta, Mezőzáh, Oláhbagát, Orlát, Szinerváralja.

9. Háromalmás, Holmány, Nagyekemező.

10. Atyha.

11. Csíkszépvíz, Brassó, Karánsebes, Szilágycseh.

12. Halmágy, Marosújvár.

15. Aknasugatag, Balázstelke, Borgóprund, Feltót, Körösfeketetót, Maroslye, Nagykároly, Nagysajó, Székelyhodos.

16. Alsóporumbák, Berettyószéplak, Hégen, Nagyludas.

17. Berethalom, Kákófalva, Kápolnokmonostor, Kismiháld.

18. Alsóvalkó, Batiz, Élesd, Nagysomkút, Szilágynagyfalu, Topánfalva.

19. Alváca, Búziásfürdő, Facsád, Nagyszalonta, Teregova.

20. Felsőszálláspatak, Gyalu, Gyergyótölgyes, Hátszeg, Köröskisjenő, Lippa, Mehádia, Nagysármás, Tölgyes, Ujmolodva.

22. Leordina, Szászahuz, Turc.

24. Alsószombatfalva, Borosbes, Krasznabélték, Makkfalva, Margitta, Maroshévíz, Morgonda, Muzsna, Nagylak, Remete, Szászsebes.

25. Belényes, Csucsá, Fekete-lalom, Lekence, Pusztahidegkút, Sepsiszentgyörgy, Tordaszent-lászló, Zilah.

26. Barátka, Máriaradna, Sárosmagyarberkesz.

27. Alsójára, Bethlenháza, Borosjenő, Katona, Kütrtös, Tövis.

30. Aranyosmedgyes, Avasújváros, Bürkös, Ditró, Halmi, Jakabfalva, Kiszető, Kolozs, Körösbökény, Lupsa, Mezőbánd, Miszmogyorós, Nagybaród, Nagylilva, Nárádtó, Oklánd, Osnik, Szamosborhid, Teke.

Ha a vásár ünnepnapra esik, rendszerint a következő nap tartják meg.

Tőzsdei árak

Március hó harmadik hetéből. — Árak tőzsdei helységeken értendőek.

Tőzsde helysége	Búza	Roza	Árpa	Kukorica	Zab	Mák	Napra torgó	Fehérbab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lucerna szena	Széna	Maglolyzset
Kolozsvár	590— 600	590— 500	590	450	590— 600	—	—	1800— 1900	—	—	280	220	
Nagyvárad	590	570	590	440	590	—	—	—	—	—	—	—	
Temesvár	590	580	590	445	590	—	—	—	—	—	—	—	
Bukarest	580	575	585	440	590	—	—	—	—	—	—	—	
Szatmár	585	570	580	440	590	—	—	—	—	—	—	—	
Arad	580	570	570	445	590	—	—	—	—	—	—	—	

HIREK.

Közzétettek az ország 5 éves mezőgazdasági üzemtervét. Előző számainkban már jeleztük, hogy a kormány 5 éves mezőgazdasági üzemterven dolgozik. A munkálatok befejezést nyertek és Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter a napokban közzé is tette, amit a román sajtó teljes terjedelmében közölt. Az üzemterv a mezőgazdaság szervezéséről és serkentéséről szóló törvény irányító szempontjait veszi figyelembe. Lapunk következő számában visszatérünk erre a kérdésre.

Dr. Szász Pál felszólalása a hadbavonultak családtagjainak segélyezése ügyében. Az EMGE elnöke nemrégiben beszédet mondott a szenátus egyik ülésén. A hadbavonultak segélyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Kérte, hogy a magyar falusi papok és tanítók is épen úgy tagjai legyenek a segélyező bizottságoknak, mint a többségi felekezetek és iskolák vezetői.

Kik kérhetnek katonai munkásokat a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére? A szatmári városháza a következő felhívást intézte a gazdákhöz: A Nagyvezérkar rendeletére a hadsereg segítséget fog adni a mezőgazdasági munkák elvégzésére. Ebben a segítségben csak a követ-

Szatmáron a városházán kell jelentkezzenek az emberek. Valószínű, hogy ez a rendelet megérkezett a községi előjáróságokhoz is. Tanácsos volna, ha a gazdák ilyen irányban érdeklődnének.

kező három csoport fog részvenni: 1. Azok, akiknek elrekvirált lovaikat, szekerüket, vagy lószerszámaikat még nem szolgáltatották vissza, 2. a katonai gyakorlaton lévők, 3. a teljesen szegények.

Törvény a mezőgazdasági és ipari termelvények és termékek árellenőrzéséről. A napokban törvényrendelet jelent meg, mely felhatalmazza a kormányt, hogy úgy, ahogy azt helyesnek látja, beleszóljon a mezőgazdasági és ipari termelésbe, továbbá ezek áralakulásaiba.

A rekvirálnálási bonok kifizetését kérte az E. M. G. E. elnöke szenátusi beszédében. Dr. Szász Pál az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöke, a szenátus március 20-i ülésén nagy beszédet mondott a költségvetési vita során. Többek között ezeket mondotta: Kérem a pénzügyminiszter urat, hogy sürgősen intézkedjen a rekvirálnálási bonok kifizetése érdekében, mert ez elengedhetetlen a közbizalom megerősítéséhez. Kérem továbbá a pénzügyminiszter urat megfelelő intézkedését, hogy az adóbehajtó közegek igazságosan, részrehajlás nélkül és emberségesen járjanak el. A pénzügyi közegek hi-

vatása a költségvetés végrehajtása.

Egy tulbuzgó pénzügyi közeg hibás eljárásával többet árthat, mint amennyit használ az esetleg elért pénzügyi eredménnyel. Népünk résztvevett és résztvesz ma is kötelességének teljesítésében és ezzel kapcsolatban rá kell mutatnom arra a minden elismerést kiérdemlő teljesítésre, melyeket mind népünk, mind intézményeink a hadfelszerelési bonok jegyzése alkalmával felmutatott. Megmételjezi a közvéleményt, aki akár a sajtóban, akár a nyilvánosság előtt tett egyéb nyilatkozatokban nemcsak nem ismeri el a kötelességek becsületes teljesítését, hanem kétségbe is vonja, — sőt ellenkező magatartással vádolja népünket. Ma nem a népszerűség hajhászás korát éljük, hanem a komoly felelősségvállalás idejét.

10 millió hektár területet akar a kormány megműveltetni két hónap alatt. A földművelésügyi miniszter rádióbeszédet tartott, amelyben közölte, hogy elsőrendű nemzetgazdasági érdekek szükségessé teszik, hogy a most következő két tavaszi hónap alatt tízmillió hektárt szántsanak meg és vessenek be a gazdák. A munkálatok tartamára viszont hazaengedik a képesített mezőgazdasági munkásokat.

Megjelent a hadbavonultak segélyezéséről szóló törvény. A hivatalos lap közli a hadbavonultak segélyezéséről szóló törvényt.

A segélyezés városi és községi bizottságok végzik és ezek állapítják meg az igényjogosultak névsorát. Falvakban a bizottságok a következőképpen alakulnak meg: A községi bíró mint elnök, a falu papja, a N. U. F. helyi elnöke, az elemi iskolák rangidősebb igazgatója és a falusi emberek küldöttei. A bizottságok munkáját a főszolgabíró ellenőrzi.

100 és 500 lejes hadfelszerelési bonokat is lehet jegyezni. A pénzügyminiszter rendelete értelmében a jövőben nemcsak 1.000, hanem 100 és 500 lejes összegeket is lehet jegyezni. Ezt az intézkedést azért hozták, hogy főleg a falusi kis emberek is jegyezhesék a hadfelszerelési költséget.

Vasuti kedvezményt kértünk a közgyűlés idejére.

Az E. M. G. E. elnöksége 50%-os vasuti kedvezményt kért az április 29-i közgyűlésre utazók számára. Kedvező elintézés esetén napilapokban tudatjuk gazdatestvéreinket. Azt hisszük azonban, hogy a román husvétünnepre való tekintettel — amugy is kedvezményesen lehet utazni.

APRÓHIRDETÉSEK

Kedves méhésztársaim!

Elérkezettnek látom az időt arra, hogy negyedévszázados megfigyeléseim a méh- és növényélet szoros kapcsolatairól összeállítsam és könyvalakban az érdekeltek elé adjam. A mű címe: Méhlegelő a gazda vetésforgójában, kertjében és a vadonban. Hasonló név alatt 10 évvel ezelőtt már megjelent egy füzetem, de láttam annak hiányosságát és látom azt, hogy a jelen megkívánja, hogy úgy a méhésztársak, mint a gazdának ismernie kell a méh rendeltetését a természetben. A méhésztársaknak ismernie kell mindazon növényeket is, melyek méhei részére legelőt nyújtanak.

Kérem a kedves méhésztársaim szives támogatását az irányban, hogy

szives előjegyzésükkel segítsék elő a könyvem kiadását. Egy kötet 100—120 Lei lesz.

Az előjegyzéshez egy lev. lap elég, pontosan megadott címmel. — Gazda és méhésztársi tisztelettelő **Biró Pál.** Zimándul-nou, jud. Arad.

A gyümölcsfák tavaszi permetezését, tisztítását, visszavágását és új telepítéseket vállalom. Hívásra vidékre is elmegyek: Cím: Csörgő István kertész, Cluj, Cal. Reg. Carol II. No. 9. 58

Az „Eriul“ Săcueni Gazdasági Szövetkezet szőlő- és gyümölcsoltványtelepein a legjutányosabb árban lehet beszerezni a legjobb és biztosabb szőlő- és gyümölcsoltványokat, melyeket garancia mellett árusítunk. Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk. Cím: Cooperativa Agricolă „Eriul“, Săcueni, jud. Bihor, Piața Victoriei No. 4. 48

Eladó 120 literes pálinkafőző kis üst. Cím a kiadóban. 50

A „GLADYS“ cipőpaszta a legjobb.

Fajtiszta törzskönyvezett angoranyulak, növendék és éves állatok eladók. Angorafarm, Arad, Str. Vasile Goldiș No. 1. III. emelet. 52

Lisztharmatmentes amerikai egres egy éves homlitványai **Biró Józsefné** kertészetében kaphatók. Címe: Șarmășel, jud. Cluj. 59

Teleki Árvéd faiskolájából

Cunța, 41
jud. Sibiu

százanként, ezrenként
nagy eredménnyel
szállíthatók

almacsemeték.

1000 darab 4 éves diófa csemete olcsón eladó. Korponay Kornél faiskolájában. Ocoliș, pu. Baia-Mare, jud. Satu-Mare. 56

Állást kaphat

Gazdatisztet keresek 250 holdas gazdasághoz és erdőőrt 600 holdas erdőbirtokhoz, valamint egy konyha- és gyümölcskertészt. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 53

50 éven felüli jó gazda keresetk egy 12 holdas gyümölcsösbe felesnek, vagy fix százalékra. Dr. Löwy, Ocna-Sibiului. 54

A „GLADYS“ cipőpaszta a legjobb.

Keresek egy erdélyi házaspárt a București közelében lévő Pitești város előtt lévő birtokomra (szőlő, park, stb.). Az asszony a villában, a férfi, mint máodfelügyelő nyerne alkalmazást. Fizetés 1500—2000 lej havonta személyenként, amihez lakás és ellátás jár. Csak becsületes és tisztaságú kedvelők jelentkezzenek. Cím: Professor Emil Antonescu București, Str. Sft. Constantin 4. 60

Megbízható, szerény igényű mindenest, lehetőleg fiatal házaspárt gazdaságba keresek május 1-re. Leveleket: Hutter Géza Orșova címre. 57

Állást keresők

Szerény igényű fiatal gazdamérnök, külföldi végzettséggel, gazdasági segédtszti állást keres. Cím: Dr. Bíró György Cluj, P. Unirii 5. 61

A „GLADYS“ cipőpaszta a legjobb.

Elhelyezkedést keres okleveles középkorú gazdatiszt, szövetkezeti, üzleti ügyekben is jártas. Felvilágosítással szolgál Földmives Szövetség, Târgu-Mureș, Piața Regele Ferdinand 60. 62

Minden

**E.M.G.E. tag szerezzon
két új tagot.**

Szerényigényű, gazdasági iskolát végzett gyakornok március 1-re állást keres, kertészetben, gyümölcsészetben, különösen mezőgazdaágban. Cím: Szabó Mihály Gornești, jud. Mureș. 21

Intézői vagy gazdatiszti állást keres 50 éves nős férfi, a mai modern gazdálkodásnak megfelelő, kellő praxissal rendelkező. szakiskolát végzett gazda. Ajánlatokat „Jó gazda” jeligére a kiadóhivatal továbbítja.

Ispáni vagy gyakornoki állást keres 20 éves, román kat. vallású, ifj. Cím: Baskovszky Vilmos Surduc, jud. Sălaj. 15

Allást keres 47 éves, ref. vallású, családos gépész, aki a mezőgazdasági gépek kezelésében járatos, esépléshez, traktorral való szántáshoz stb. ért. Cím: Bereczky Lajos, București, Str. Popa Istrate 21. Sos. Pastelimon. 51

Vállalom gazdaságok mérlegkészítését, évi elszámolásait és könyveléseit. Cím a kiadóban 10

Allást keres 21 éves, kevés gyakorlattal rendelkező, református vallású, magyarul-románul írni, olvasni tudó radnóti gazdasági iskolát végzett gazdasági. Címe: Kolumbán Zoltán Hepepa, p. u. Bichiș, jud. Târnava Mică. 16

Allást foglalna 30 évi gyakorlattal okleveles szőlész és borász április 1-től. Cím: Szövérfy József Sängeorgiu de Mureș, p. u. Tg.-Mureș. 49

Jó családból való, szerényigényű, középkorú nő, ki a gazdaság minden ágában jártas, állást keres, csakis vidékre. Leveleket Kovács Ilona névre Cluj, Str. Kogălniceanu 23. 45

Intézői vagy gazdasági ispáni állást keres gazdasági szakiskolát végzett több mint 20 évi gyakorlattal bíró, a gazdaság minden ágában jártas, szőlő-, gyümölcs-kertészetben, továbbá dohány- és kereskedelmi magvak termeléséhez értő egyén, magyar, német, román tudással. Cím: Péter György gazdatiszt, Crizbav, judetul Brașov. 31

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Bartha Gyula, Dr. gróf Bethlen László, Gróf Bethlen Gábor, Bodor Kálmán, Bikfalvy Ferenc, Csomós János, Daniél Elemér, Dr. Eöry István, Dr. Gaál Alajos, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroška, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Kós Károly, Kamarási Szász

Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó László, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Tauffer Ferenc, Telegdy László, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

A rajzokat készíti: *Guncser Nándor.*

Mik a szárazcsávázás előnyei:

1. Munka- és időmegtakarítás.
2. A csávázás nincs meghatározott időhöz kötve, tehát bármikor eszközölhető.
3. A vetőmag csiraképesége nem csökken, hanem ellenkezőleg **jelentékenyen emelkedik.** Ez vetőmag megtakarítást hoz, ami fedi a csávázás költségeit.
4. A vetés gyors és erőteljes fejlődése, jobb és egyenletesebb bokrosodás, ezáltal nagyobb termés.
5. A gombabetegségek biztos leküzdése és egészséges, bő termés.

Ezen előnyök biztosítására használjuk az

ARZOPOL-C porcsávázószert.

200 gr. ARZOPOL-C. 100 kg. vetőmaghoz hivatalosan engedélyezve.

Gyártja a

Vegyi- és Élelmiszeripari R.-T., Növényvédelmi osztálya

Oradea, C. Victoriei 62.

Kapható a „Mezőgazdák” Kereskedelmi R.-t. Cluj, Str. Regală 16. sz. alatti lerakatában és minden jobb szaküzletben.

152